

BASHKIA SHIJAK

VLERËSIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS

PLANI I DETYRUAR VENDOR
PËR ZONAT E DËMTUARA PIKËSORE
147 BANESA INDIVIDUALE

BASHKIA SHIJAK

PËRGATITI

ALFRED LAKO

UTS-01

Shtator 2020

11

12

RAPORT TEKNIK

Rindërtimi i 147 banesave individuale të dëmtuara nga
tërmeti i 26 nëntorit 2019 në Bashkinë Shijak

Përgatiti

EKSPERT I VLERËSIMIT TË
NDIKIMIT NË MJEDISË
Alfred LAKO

PËRMBAJTJA

1 QËLLIMI I PROJEKTIT	4
2 TË DHËNA TË PËRGJITHSHME.....	4
2.1 PLANVENDOSJET DHE POZICIONIMET E OBJEKTEVE	4
3 INFORMACION MBI QENDRAT E BANUARA NË ZONË	13
3.1 Demografia e qarkut Durrës.....	13
3.2 Tendenca demografike e Bashkisë Shijak	14
3.3 FOTOGRAFI TË ZONËS DHE LIDHJA ME INFRASTRUKTURËN RRUGORE	15
4 SKICA, PLANIMETRI DHE METODAT E NDËRTIMIT	18
4.1 SKICA DHE PLANIMETRI.....	18
4.1.1 Modeli 1+1	18
4.1.2 Modeli 2+1	18
4.1.3 Modeli 3+1	18
4.2 METODA E NDËRTIMIT	24
4.2.1 Përcaktimi i tipit të banesës.....	26
4.2.2 Distancat	26
4.2.3 Orientimi/Diellzimi.....	27
4.2.4 Orientimi i hyrjes.....	28
4.2.5 Raporti me hapësirën e lire brenda parcelës	28
4.2.6 Raporti me objekte ekzistuese brenda parcelës.....	29
4.3 TREGUESIT E ZHVILLIMIT:.....	30
5 LIDHJA ME INFRASTRUKTURËN E NEVOJSHME.....	31
6 PROGRAMI I NDËRTIMIT	35
6.1 KOHËZGJATJE E NDËRTIMIT	35
6.2 JETËGJATËSIA E PARASHIKUAR E OBJEKTIT.....	35
6.3 FAZA E PLANIFIKUAR E REHABILITIMIT TË SIPËRFAQES	35
6.4 LËNDËT E PARA PËR NDËRTIMIN.....	36
7 LIDHJA E MUNDSHME ME PROJEKTE TË TJERA TË ZONËS	36
8 INFORMACION PËR ALTERNATIVAT E KONSIDERUARA	36
8.1 BIMËSIA NË ZONË.....	37
8.2 OBJEKTIVAT DHE PRINCIPET PËR ZHVILLIM	38
8.3 PËRFUNDIME.....	38
9 TË DHËNA PËR PËRDORIMIN E LËNDËVE TË PARA	38
9.1 SASIA E UJIT TË NEVOJSHËM	38
9.2 SASIA E ENERGJISË.....	38
9.3 LËNDË DJEGËSE	38
10 AKTIVITETE TË TJERA NDIHMËSE	38
11 INFORMACION PËR LEJET	39
11.1 INFORMACION PËR AUTORIZIMET.....	39

11.2 INFORMACION PËR LIÇENCAT E NEVOJSHME.....41

1 QËLLIMI I PROJEKTIT

Pas tërmetit të datës 26 nëntor 2019, Qeveria Shqiptare mori nismën për të mbështetur bashkitë e prekura, përmes një plani për rindërtim dhe mëkëmbje sociale.

Akti Normativ nr.9, datë 16.12.2019, "Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore", parashikon paraprirjen e procesit të rindërtimit nga planifikimi i territorit përmes Planit të Detyruar Vendor (PDyV); një instrument që hartohet për një zonë të veçantë, të shpallur me vendim të Këshillit të Ministrave, si Zonë e Re për Zhvillim (ZRZh), e cila mund të jetë një zonë e dëmtuar, ose një territor i lirë nga ndërtimet, apo i përshtatshëm për procesin e rindërtimit.

Qeveria shqiptare ka caktuar, nga Fondi i Rindërtimit, një fond të posaçëm për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore dhe ka ngarkuar Agjencinë e Planifikimit të Territorit si njësi zbatuese për hartimin e PDyV-ve, mbi bazën e VKM nr.9, datë 10.01.2020, "Për caktimin e njësive zbatuese për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore dhe financimin e tyre nga Fondi për Rindërtimin miratuar në Buxhetin e vitit 2020".

Komisioni Shtetëror i Rindërtimit, më datë 30.07.2020, miratoi rindërtimin në të njëjtin truall të banesave individuale shpallur "për shembje" mbi bazën e akt-ekspertizave të thelluara të IN dhe hartimin e Planeve të Detyruara Vendore për zonat e dëmtuara pikësore, për 147 banesa individuale, në bashkinë Shijak (vendimi KSHR-së nr. 41, datë 30.07.2020). Kuadri ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe aktet e mësipërme, përmes direktivave dhe orientimeve që japin për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore, sigurojnë që produkti final i këtij procesi të jetë një dokument orientues strategjik për rindërtimin, mëkëmbjen sociale dhe zhvillimin e bashkisë në tërësi. Synimet dhe objektivat e PDyV sigurojnë një zhvillim të qëndrueshëm në aspektin ekonomik, urban, mjedisor dhe çdo element tjetër të rëndësishëm për dekadat e ardhshme.

Të gjitha parcelat në të cilat është shqyrtuar rindërtimi i banesa individuale bazuar në Vendimin Nr. 5 datë 6 janar 2020 "Për përcaktimin e rregullave dhe të procedurave për përfitimet nga programi i granteve të rindërtimit dhe projektet model" dhe në të gjitha parcelat e shqyrtuara ka ndërtesa ekzistuese të vlerësuara për rindërtim.

2 TË DHËNA TË PËRGJITHSHME

2.1 PLANVENDOSJET DHE POZICIONIMET E OBJEKTEVE

Objekti i kësaj PDyV-je (pjesë e së cilës është dhe ky raport) është pozicionimi dhe planvendosja për 147 ndërtesa individuale që përftohen në kuadër të procesit të rindërtimit. Pozicionimi i tyre është i shpërndarë në të gjithë territorin e Bashkisë Shijak, por në zona të banuara të karakterit urban dhe bujqësor të këtij territori.

Fig. 1 Shpërndarja e ndërtesave në shqyrtim në terrotor urban

Fig. 2 Shpërndarja e ndërtesave në shqyrtim në terrotor rural

Për te gjitha parcelat janë përcaktuar përmes metodave te rilevimit dhe verifikimit ne terren koordinatat e pikave te kufijve të tyre. Gjithashtu janë identifikuar në harte elemente fizike rrethues të territorit të vendbanimit, si dhe përmes koordinatave janë dhëne karakteristikat

e sipërfaqes së truallit, në terma të disniveleve. Po ashtu janë identifikuar objektet fqinjë, sipas konfigurimit plan, si dhe lartësisë së tyre, të shprehur në numër katesh.

Rezultati i kësaj analize ka gjeneruar bazën e të dhënave për formulimin e strategjisë, nga ana tjetër ka qenë një proces ku edhe janë saktësuar një numër i konsiderueshëm i të dhënave lidhur me informacionin e grumbulluar në fazat e akt-ekspertizave.

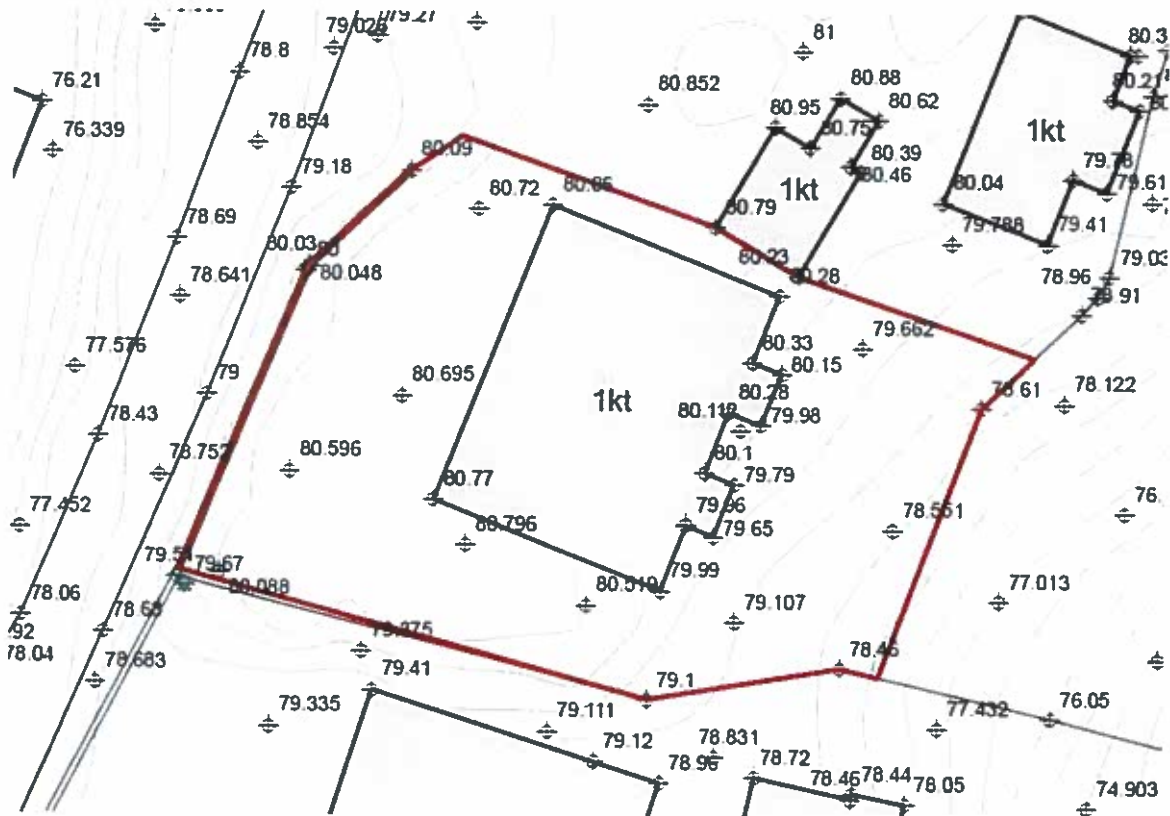

Fig. 3 Planvendosja dhe rilevimi i një objekti ekzistues në territor rural

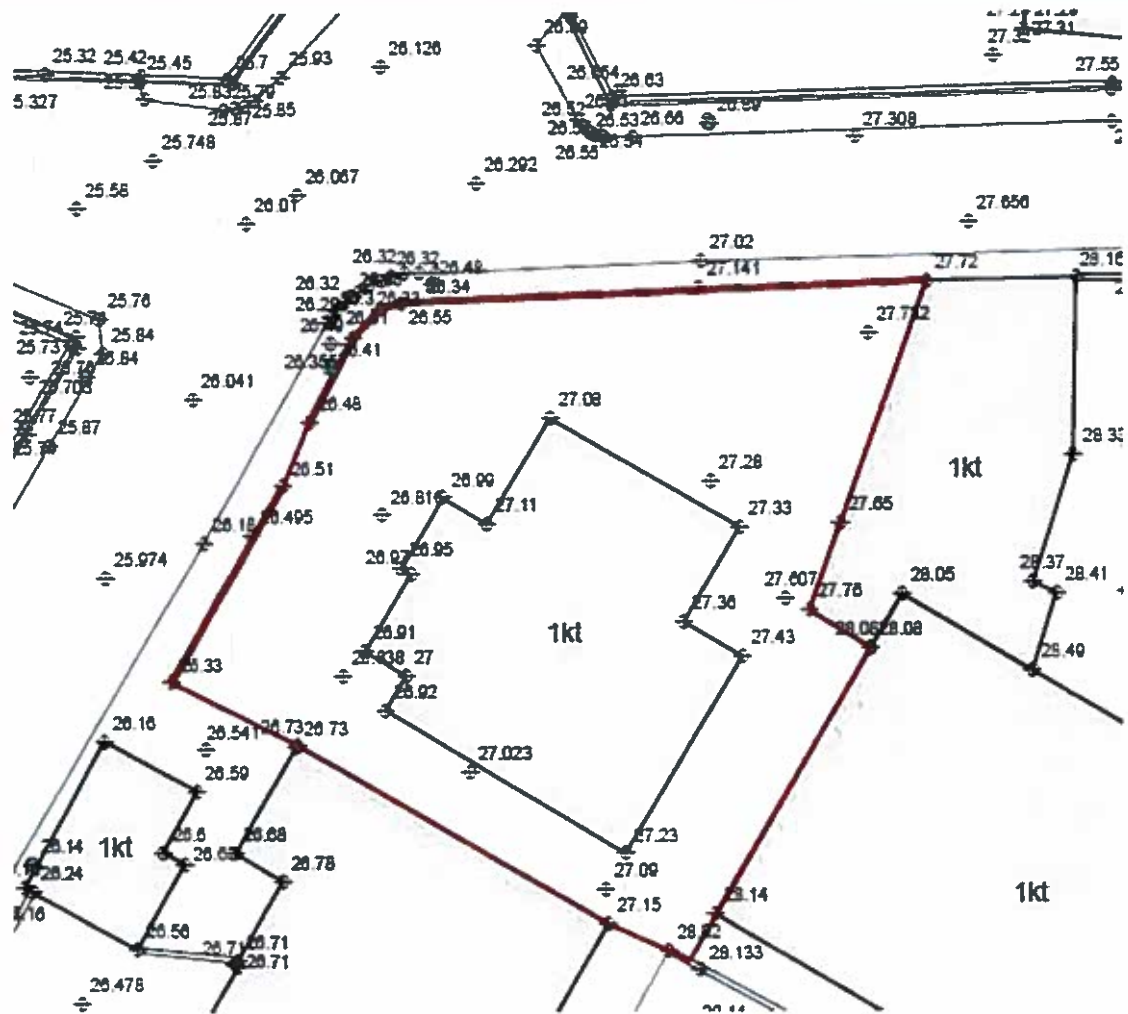

Fig. 4 Planvendosja dhe rilevimi i një objekti ekzistues në territor urban

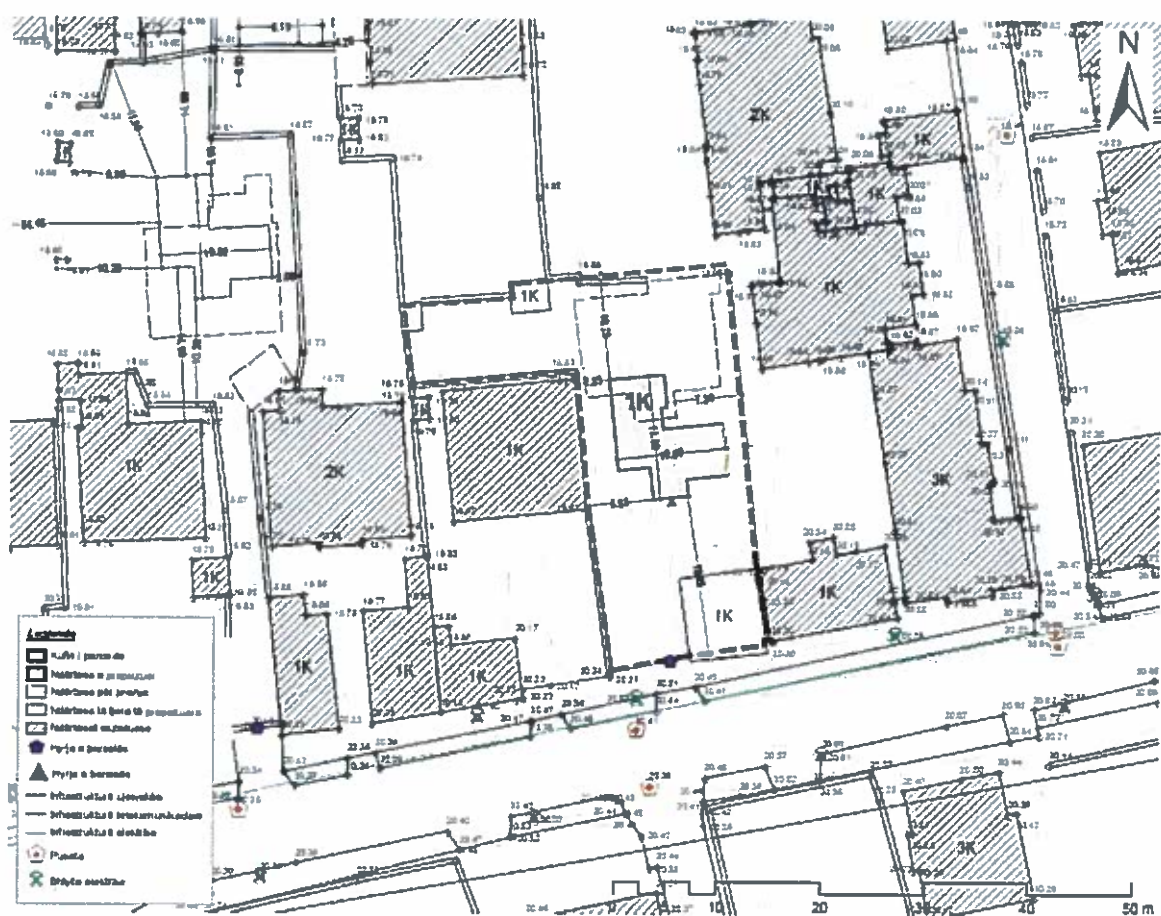

Fig. 5 Planvendosje tip e ndërtimit të ri (zonë urbane)

Numri i ndërtesave të shqyrtuara (sipas kontratës) sipas njësive administrative është si vijon:

Njësia Administrative Shijak	4 ndërtesa
Njësia Administrative Maminas	35 ndërtesa
Njësia Administrative Xhafzotaj	88 ndërtesa
Njësia Administrative Gjepalaj	15 ndërtesa

Tabela 1 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjepalaj

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjepalaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Cizmeli	3+1	384675.9	4571565.6
Cizmeli	1+1	385018.5	4572063.1
Cizmeli	2+1	385010.2	4572064
Gjepale	2+1	380766.9	4577337.8
Gjepale	2+1	380463.1	4577185.8
Kenete	2+1	384352	4576146.7
Kenete	3+1	385021.5	4575801
Kenete	2+1	384353.4	4576146.4
Likeshe	2+1	382991.9	4575557.7

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjepalaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Shahinaj	2+1	383282.4	4577001.5
Shahinaj	1+1	383771.9	4577495.3
Shetel	1+1	385976.6	4575137.4
Shetel	3+1	385890.7	4575484.3
Shetel	2+1	385674	4575083.4
Shtrazë	1+1, 1+2	384363	4576494.2
Shtrazë	1+1	384362.2	4576496.3
Shtrazë	2+1	384376.6	4576502.6

Tabela 2 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Maminas

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Maminas			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Bilalas	2+1	383090.5	4582369.8
Bilalas	2+1	383013.6	4582779.1
Bilalas	2+1	383099.8	4582755.8
Bilalas	2+1	383239.2	4582890.9
Bodinok	2+1	384258.4	4578505.4
Karpen	2+1	382390.8	4579217.6
Karrec	1+1	383903.3	4581865.8
Karrec	2+1	384256.2	4583068
Karrec	1+1, 1+1, 1+1	384261.3	4583070
Karrec	1+1	384260.9	4583061.3
Maminas	1+1	383045.1	4581266
Maminas	1+1	383156.1	4581820.3
Metallaj	1+1	383597.5	4578615.1
Rrubjeke	2+1	381841	4582610.9
Rrubjeke	2+1	383277.7	4583453.6
Rrubjeke	3+1	383255.2	4583377.9
Rrubjeke	3+1	382710	4583175.9
Rrubjeke	3+1	383165.1	4583808.8
Rrubjeke	3+1	382912.9	4583336.5
Rrubjeke	1+1	383323.7	4583933.2
Rrubjeke	2+1	382601.6	4583385.8
Rrubjeke	2+1	383003	4583035.8
Rrubjeke	2+1	383034	4583256.3
Rrubjeke	3+1	383367.7	4583793.7
Rrubjeke	1+1	382843	4583555.7
Rrubjeke	1+1	383112.6	4583348.6
Rrubjeke	3+1	383324.2	4583773
Rrubjeke	1+1	383346.8	4583396.4
Rrubjeke	2+1	381996.2	4582774.9
Rrubjeke	1+1	382863.9	4583356.9
Rrubjeke	3+1	383111.4	4583491.3
Rrubjeke	3+1	383018.5	4583753

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Maminas			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Rrubjeke	2+1	382473.2	4583134.2
Rrubjeke	1+1	383277.7	4583453.6
Rrubjeke	3+1	382907.8	4583345.1

Tabela 3 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Shijak

Tabela 2 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Shijak			
Lagjia	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Lagja Koder	2+1	380007	4578255.9
Lagja Popullore	3+1	379631.6	4577683.5
Lagja Popullore	2+1	379747.2	4577953.9
Lagja Erzen	3+1	379424.4	4577909.5

Tabela 4 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Xhafzotaj

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Guzaj	2+1	381118.2	4578608.4
Borake	3+1	379775.1	4579895.1
Borake	3+1	379718.6	4579726.9
Borake	3+1	379803.3	4579749.2
Borake	2+1	380416.1	4579753.6
Borake	3+1	379754.4	4579754.3
Borake	3+1	379785.9	4579737.4
Guzaj	2+1	381085.6	4578772.4
Guzaj	2+1	381119.7	4578780.4
Guzaj	1+1	381179.8	4578756
Koxhas	1+1	380575.2	4579909.3
Koxhas	3+1	379468.2	4579316.4
Koxhas	2+1	379580	4578891.2
Koxhas	1+1	379780.2	4579145.6
Koxhas	2+1	379647	4579333.9
Koxhas	2+1	380868.5	4580932.3
Koxhas	2+1	380635.6	4579957.7
Koxhas	3+1	380773.6	4580878.9
Koxhas	3+1	379596.1	4578972.5
Koxhas	3+1	380823.3	4580781.2
Koxhas	3+1	379637.1	4578965.7
Koxhas	2+1	379829.3	4579232.3
Koxhas	3+1	379781.5	4579157.6
Pjeze	3+1	379824.6	4574548.1

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Pjeze	2+1	379493.3	4573700.1
Pjeze	3+1	379863.4	4574177.4
Pjeze	2+1	379185	4574211.5
Pjeze	3+1	379245.1	4573049.2
Rreth	3+1	379517.9	4575842.3
Rreth	2+1	379974.9	4575467.2
Rreth	3+1	379344.1	4575903.5
Rreth	2+1	379546.2	4576764.5
Rreth	2+1	379684.3	4575426.6
Rreth	2+1	379690.1	4575585.2
Rreth	2+1	379593.5	4576639.5
Rreth	3+1	380026.9	4575444.3
Rreth	3+1	379549.3	4575815.7
Rreth	1+1	379703.5	4576351.3
Rreth	3+1	379742.5	4575677
Rreth	2+1	379694.3	4575326.5
Rreth	2+1	379538.7	4575315.8
Rreth	2+1	379463.2	4575206.3
Rreth	3+1	379649.2	4575206.6
Sallmone	1+1	378910.2	4579196.5
Sallmone	2+1	378389	4578600
Sallmone	2+1	378766.2	4579754.4
Sallmone	3+1	377993.7	4580415.2
Sallmone	1+1	378061.2	4580337.8
Vllazerim	3+1	374314.6	4580633.9
Xhafzotaj	3+1	378418.7	4578696.7
Xhafzotaj	2+1	378643.2	4578161.1
Xhafzotaj	3+1	379915.3	4573978.4
Xhafzotaj	2+1	378829.6	4578383.8
Xhafzotaj	2+1	378613.4	4577980.3
Xhafzotaj	2+1	378565.5	4576775.5
Xhafzotaj	2+1	378871.1	4577800.3
Xhafzotaj	2+1	378927.7	4577900.6
Xhafzotaj	2+1	378504.7	4578648.8
Xhafzotaj	3+1	378708.2	4578010.8
Xhafzotaj	3+1	379016.5	4577919.6
Xhafzotaj	3+1	378977.9	4577537.3
Xhafzotaj	2+1	378351.2	4578000.4
Xhafzotaj	3+1	378807.8	4577191.4
Xhafzotaj	2+1	379220.1	4577388.5
Xhafzotaj	2+1	378788.1	4578310.7
Xhafzotaj	2+1	378904.2	4578418.4
Xhafzotaj	1+1	374368.4	4580659.8
Xhafzotaj	1+1	379128	4577475.6
Xhafzotaj	3+1	378593.8	4577905.2
Xhafzotaj	2+1	378836.5	4577748.9
Xhafzotaj	3+1	378870.6	4578757.7
Xhafzotaj	1+1	378810.3	4577772.6
Xhafzotaj	1+1	378779	4578352.4

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Xhafzotaj	1+1	378647.6	4577404.2
Xhafzotaj	3+1	378114.7	4578045.7
Xhafzotaj	3+1	378373.4	4578089.7
Xhafzotaj	3+1	378749.4	4578301.1
Xhafzotaj	1+1	379181.3	4577453.5
Xhafzotaj	1+1	379264.9	4577457
Xhafzotaj	2+1	378645.9	4578124.6
Xhafzotaj	1+1	378719.5	4577825.2
Xhafzotaj	3+1	378681.8	4577985.2
Xhafzotaj	3+1	378933.9	4578501.8
Xhafzotaj	1+1	378411.8	4578342.4
Xhafzotaj	1+1	378667.3	4578111
Xhafzotaj	3+1	379165.3	4577436.9
Xhafzotaj	2+1	378610.9	4578017.9
Xhafzotaj	3+1	378454	4578095.2

3 INFORMACION MBI QENDRAT E BANUARA NË ZONË

3.1 Demografia e qarkut Durrës

Në Census-in e popullsisë të vitit 2011 u vu re një rritje populsië prej 9% në këtë qark, kryesisht në zonat urbane. Popullsia në zonat urbane të qarkut (bashkitë) u rrit me 56% gjatë kësaj periudhe, prurjet më të mëdha besohet të kenë ardhur nga zonat rurale të vetë qarkut të cilat janë tkurrur me 46%.

Dendësia mesatare e popullsisë është 473 banorë/km², krahasuar me 97,4 banorë/km² në rang vendi. Durrësi (2985 banorë/km²) dhe Shijaku (1552 banorë/km²) janë njësitë vendore me dendësi më të lartë, ndërsa Cudhi (22 banorë/km²) dhe Ishmi (55 banorë/km²) janë njësitë me dendësinë më të ulët.

Edhe pse me pozitë gjeografike të favorshme dhe me tradita të hershme turistike e tregtare, qarku Durrës ka një nivel varfërie më të lartë se sa mesatarja e vendit. Sipas LSMS-së të vitit 2012, qarku Durrës shënon një nivel varfërie prej 16,2%, me thellësi 3,3% dhe ashpërsi 1,1%, ndërkohë që nivelet mesatare të këtyre treguesve në vend janë 14,3%, 2,9% dhe 1%. Kjo dukuri është pasojë e dallimeve të mëdha në zhvillim midis bashkive më të pasura dhe komunave tërësisht të pazhvilluara.

Ndryshimet demografike që ndodhën në Durrës ndërmjet viteve 1990 dhe 2004 paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Tabela 5 Ndryshimet demografike të Durrësit gjatë viteve 1990-2004

Viti	Banorët	Meshkuj	Femra	Familjet
1990	87,559	43,940	43,619	22,570
1991	90,790	45,556	45,234	23,992
1992	95,046	47,646	47,400	25,985
1993	97,383	48,659	48,724	
1994	100,005	49,876	50,133	
1995	103,568	51,580	51,989	
1996	124,323	62,415	61,908	
1997	132,841	67,031	66,105	
1998	137,993	69,315	69,069	
1999	142,417	71,500	70,914	
2000	149,877	75,334	74,557	
2001	158,713	79,744	78,969	
2002	166,874	83,774	83,100	
2004	175,468	88,261	87,207	47,817

Durrësi vijon të mbetet një ndër qarqet më të populluara në vendin tonë, pas kryeqytetit. Në raportet e INSTAT-it, Durrësit zë 10.1 % të popullsisë në vendin tonë, për vitin 2018-ë. Po referuar këtyre të dhënave, popullsia e vendit shënoi rënie për të tretin vit radhazi më 2018 kryesisht prej fenomenit të emigracionit të lartë dhe rënies së numrit të lindjeve. Sipas njoftimit të sotshme të INSTAT popullsia e Shqipërisë në 1 Janar 2019, rezulton 2.862.427 banorë duke pësuar një rënie me 0,3 %, krahasuar me 1 Janar 2018. Gjatë vitit 2018, shtesa

natyrore e popullsisë është 7.130 banorë (Lindje-Vdekje), duke pësuar një rënie prej 17,4 %, krahasuar me një vit më parë. Migracioni neto (Imigrantë-Emigrantë ishte – 15.030 banorë, duke shënuar një rënie prej 0,9 %, krahasuar me një vit më parë. Në vitin 2018 raporti i varësisë së të rinjve (raporti i popullsisë 0-14 vjeç me popullsinë 15-64 vjeç) ka shënuar rënie në krahasim me vitin 2017, nga 26,0 % në 25,4 %, ndërsa raporti i varësisë së të moshuarve (raporti i popullsisë 65+ me popullsinë 15-64 vjeç) ka pësuar rritje nga 19,4 % në 20,1 % gjatë të njëjtës periudhë. Raporti gjinor në lindje ka pësuar rënie, duke shënuar vlerën 108 në vitin 2018 nga 110,6 që ishte në vitin 2017. Raporti gjinor i popullsisë gjithsej ka pësuar rënie në krahasim me 2017 nga 101,3 në 100,1 meshkuj për 100 femra. Në vitin 2018, mosha medianë e popullsisë rezulton 35,4 vjeç. Gjatë vitit 2018, lindën 28.934 foshnje, duke pësuar një rënie prej 6,3 %, krahasuar me një vit më parë. Numri i vdekjeve në 2018 është 21.804 persona, duke pësuar një rënie prej 1,9 %, krahasuar me një vit më parë. Në vitin 2018, numri i emigrantëve është 38.703 persona, duke pësuar një rënie prej 3,0 %, krahasuar me një vit më parë. Numri i imigrantëve në 2018 është 23.673 persona, duke pësuar një rënie prej 5,3 %, krahasuar me një vit më parë. Popullsia më rënie në të gjitha qarqet, vetëm Tirana dhe Durrësi me rritje Tirana, Fieri dhe Durrësi kanë peshën më të lartë në popullsinë gjithsej. Në 1 Janar 2019, Tirana zë rreth 31,3 % të popullsisë gjithsej, duke vazhduar të jetë një nga qarqet më të populluara të vendit, duke u ndjekur më pas nga Fieri (10,3 %) dhe Durrësi (10,1 %). Sa i përket qarqeve të tjerë, pesë prej tyre zënë 2 % deri 5 % të popullsisë gjithsej. Në 1 Janar 2019, popullsia u rrit në tre qarqe të vendit. Përlllogaritjet e popullsisë në 1 Janar 2019 treguan se vetëm tre qarqe të vendit shënuan një rritje të popullsisë, krahasuar me një vit më parë, ndërsa nëntë prej tyre shënuan një rënie të saj. Rritja më e madhe u shënuar në Tiranë (+12,6 për 1000 banorë), pasuar nga Durrësi (+1,7 për 1000 banorë) dhe Vlora (+0,2 për 1000 banorë). Në të kundërt, uljet më të mëdha të popullsisë u shënuan në Gjirokastrë (-24,3 për 1000), Berat (-17,8 për 1000 banorë) dhe Dibër (-16,8 për 1000 banorë). Qarku me raportin e varësisë së të rinjve më të lartë është Kukësi (30,4 %), ndërsa qarku me raportin e varësisë së të moshuarve më të lartë është Gjirokastra (21,3 %).

3.2 Tendanca demografike e Bashkisë Shijak

Sipas të dhënave të dy censuesve të fundit të popullsisë, popullsia e njësive administrative përbërëse të Bashkisë Shijak, rezulton të ketë shfaqur tendenca të ndryshme si në rritje ashtu edhe në rënie në numrin e popullsisë

Tabela 6 Popullsia sipas njësive administrative nga Census 2001 dhe 2011

Bashkia Shijak 2001	Numri i popullsisë 2001	Numri i popullsisë 2011	Indeksi mesatar vjetor i popullsisë
GJEPALAJ	5041	3449	0.961
MAJMONAS	4629	4463	0.996
SHIJAK	8097	7568	0.993
VAHAFZOTAJ	9007	12381	1.032
BASHKIA SHIJAK	26774	27861	1.003

Sipas të dhënave të 2 censuseve të fundit të popullsisë, numri i popullsisë në Bashkinë Shijak ka ndryshuar pozitivisht edhe pse me ritme të ulëta. Ndërsa përse u takon njërive administrative përbërëse, përveç NJ.A Xhafzotaj që rritet me ritme më të larta se ritmi i bashkisë në tërësi, njësitë e tjera administrative shfaqin tendenca rënieje në numrin e popullsisë. Kështu numri i popullsisë në NJ.A. Gjepalaj prirret të zogëlohet pothuaj me të njëjtat ritme si dhe NJ.A. Shijak. Edhe NJ.A. Maminas shfaq të njëjtën prirje por me ritme më të moderuara.

Tabela 7 Lëvizja migratore e popullsisë popullsisë në vitet e fundit

Bashkia Shijak	2005	2006	2007	2008	2009	Gjithsej
GJEPALAJ	-170	-6	-164	5	11	-324
MAMINAS	79	97	-18	89	110	357
SHIJAK	138	50	83	26	-2	300
XHAFZOTAJ	984	291	693	243	335	2546

Arsyet e këtyre diferencimeve në ritmet e rritjes duhen kërkuar tek lëvizja natyrore dhe ajo migratore. Në pamundësi të sigurimit të tyre në vazhdimësi, i referohemi ecures së tyre përgjatë viteve 2005-2009. Edhe pse përveç NJ.A.Xhafzotaj të gjitha njësitë e tjera karakterizohen nga ndryshime negative në numrin e popullsisë, referuar të dhënave të zyrave të gjendjes civile për periudhën 2005-2009, kjo tendencë në rënie nuk rezulton e justifikuar, krahas NJ.A. Gjepalaj. Kjo njësi duket të ketë migrim negativ duke bërë kështu që njësia në fjalë për këtë periudhë të karakterizohet nga rënie e popullsisë. Ndërkaq, në njësitë e tjera administrative shifrat flasin për rritje të popullsisë, dedikuar më së shumti lëvizjes migratore.

Për të gjithë periudhën, efekti i migrimit të brendshëm në rritjen e popullsisë është mjaft i dukshëm në njësinë administrative Xhafzotaj, e cila rezulton të ketë një numër të shtuar personash (përgjatë periudhës 2005-2009), pothuaj 8 herë më të lartë se njësitë e tjera administrative të cilat kanë patur ritme pozitive ndryshimi në numrin e popullsisë për të gjithë periudhën 2001-2011.

Tabela 8 Lëvizja natyrore e popullsisë popullsisë në vitet e fundit

Bashkia Shijak	2005	2006	2007	2008	2009	Gjithsej
GJEPALAJ	35	33	23	38	21	150
MAMINAS	25	10	25	21	5	86
SHIJAK	8	20	18	27	11	84
XHAFZOTAJ	99	74	82	93	62	410

3.3 FOTOGRAFI TË ZONËS DHE LIDHJA ME INFRASTRUKTURËN RRUGORE

Aksesi i infrastrukturës rrugore për parcela është i ndryshëm për parcela të ndryshme.

Në këtë seksion jepet i përmbledhur lidhja me infrastrukturën rrugore për parcelat në shqyrtim.

Fig. 6 Rrjeti rrugor tipik urban në zonë

Fig. 7 Rrjeti rrugor tipik rural në zonë

Janë bërë vizita në terren dhe inspektime për 147 ndërtesa të cilat rindërtohen dhe në këtë seksion jepen vetëm disa foto të zonës për parcela të ndryshme.

Fig. 8 Foto të rrugëve pranë parcelave në zona rurale

Fig. 9 Foto të ndërtesave dhe parcelave ku rindërtohen objektet në zona rurale

Fig. 10 Foto të rrugëve pranë parcelave në zona urbane

4 SKICA, PLANIMETRI DHE METODAT E NDËRTIMIT

4.1 SKICA DHE PLANIMETRI.

Planimetritë janë planimetri tip për banesa individuale 1+1; 2+1; 3+1 sipas përfitimit në bazë të VKM Nr 5 datë 6 janar 2020 "Për përcaktimin e rregullave dhe të procedurave për përfitimet nga programi i granteve të rindërtimit dhe projektet model".

Projekti për rindërtimin e shtëpive individuale në zonat e prekura nga tërmeti bazohet në tre modele me kosto të ulët dhe efikasitet energjie. Këto modele janë të trajtuara në formën e moduleve me lirim të kompozicionale në vetëvete dhe në raport me kontekstin. Duke marrë në konsideratë vendosjen e tyre në kompozime të ndryshme lidhur me hapësira publike apo shërbime. Organizimi i planimetrisë është i trajtuar në formë modulare në mënyrë që mund të shumëfishohet apo zgjerohet në mënyrë logjike me dhoma apo hapësira shtesë sipas nevojës. Tipologjitë e shtëpive model janë të qëndrueshme dhe ofrojnë komoditet optimal jetese për banorët, ndërkohë që sigurojnë jetëgjatësi të ndërtesës.

Shtëpitë aksesohen nga fasada kryesore e cila është e orientuar nga rruga e cila lidh këto module me njëra tjetrën dhe pjesën tjetër të zonës. Përpos oborrit të përparmë, shtëpitë kanë edhe një oborr të pasmë i cili aksesohet në mënyrë direkte nga ambientet e brendshme. Ky oborr lidhet me një kopsht individual i cili do të përdoret për prodhim bujqësor. Pas ndërtimit të secilit objekt do të realizohet plansistemi i oborrit rrethues dhe kopshtit bujqësor, me ambiente të gjelbëruara, shtrim me materiale natyrore dhe infrastrukturën e nevojshme bujqësore.

4.1.1 Modeli 1+1

Zgjidhja planimetrike është e thjeshtë, me një hyrje qendrore dhe një hapësirë tranzite që shërben zonën e ditës dhe atë të natës. Konceptimi i çarjeve bën që ambientet të orientohen në disa drejtime, duke i dhënë mundësi vendosjes në disa pozicione, në mënyrë që të garantohet ndriçim dhe diellzim optimal. Planimetria kompakte shkon në favor të situatave problematike në terma të formave dhe përmasave të parcelave.

4.1.2 Modeli 2+1

Zgjidhja planimetrike është e thjeshtë, me një hyrje qendrore dhe një hapësirë tranzite që shërben zonën e ditës dhe atë të natës. Konceptimi i çarjeve bën që ambientet të orientohen në disa drejtime, duke i dhënë mundësi vendosjes në disa pozicione, në mënyrë që të garantohet ndriçim dhe diellzim optimal. Planimetria në formë L ofron një hapësirë të pasme në trajtën e një oborri, i cili në rastet e orientimit nga jugu e lindja kthehet në një element të shtuar për cilësinë e hapësirës. Faqet kallkan në çdo rast japin mundësinë e trajtimit të situatave problematike në aspektet e dimensioneve, duke dhënë mundësinë e mbështetjes në kufijtë e parcelës.

4.1.3 Modeli 3+1

Zgjidhja planimetrike është e thjeshtë, me një hyrje qendrore dhe një hapësirë tranzite që shërben zonën e ditës dhe atë të natës. Konceptimi i çarjeve bën që ambientet të orientohen në disa

drejtime, duke i dhënë mundësi vendosjes në disa pozicione, në mënyrë që të garantohej ndriçim dhe diellzim optimal. Planimetria në forme U ofron një hapësirë të pasme në trajtën e një oborri, i cili në rastet e orientimit nga jugu e lindja kthehet në një element të shtuar për cilësinë e hapësirës. Faqet kallkan në çdo rast japin mundësinë e trajtimit të situatave problematike në aspektet e dimensioneve, duke dhënë mundësinë e mbështetjes në kufijtë e parcelës.

Fig. 11 Tipologjitë e ndërtimeve

Fig. 12 Pamje e fasadës

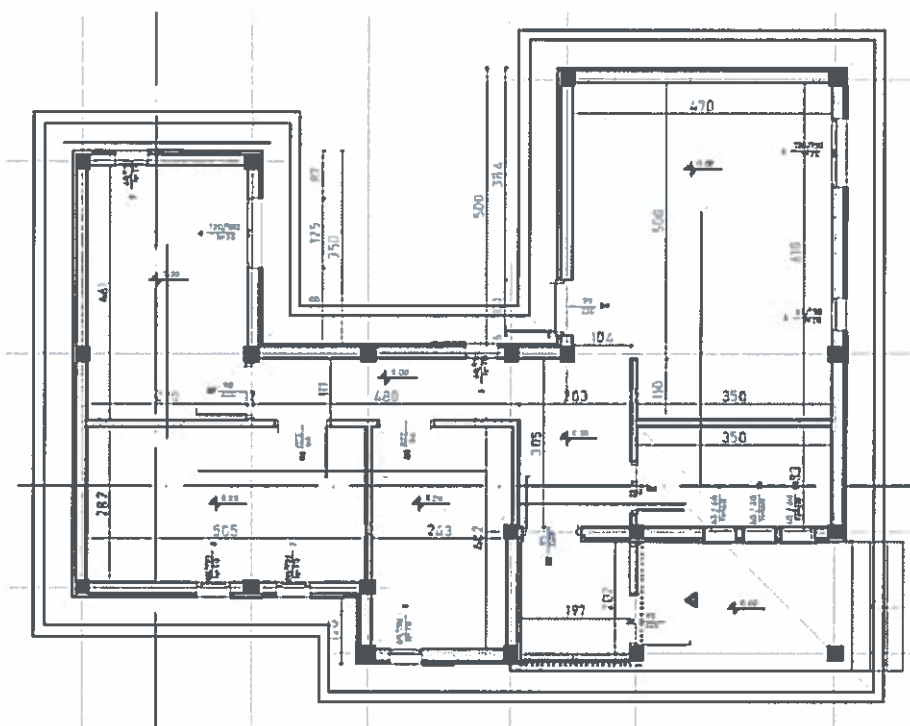

Fig. 13 Planimetria e ndërtesave tip 1+1

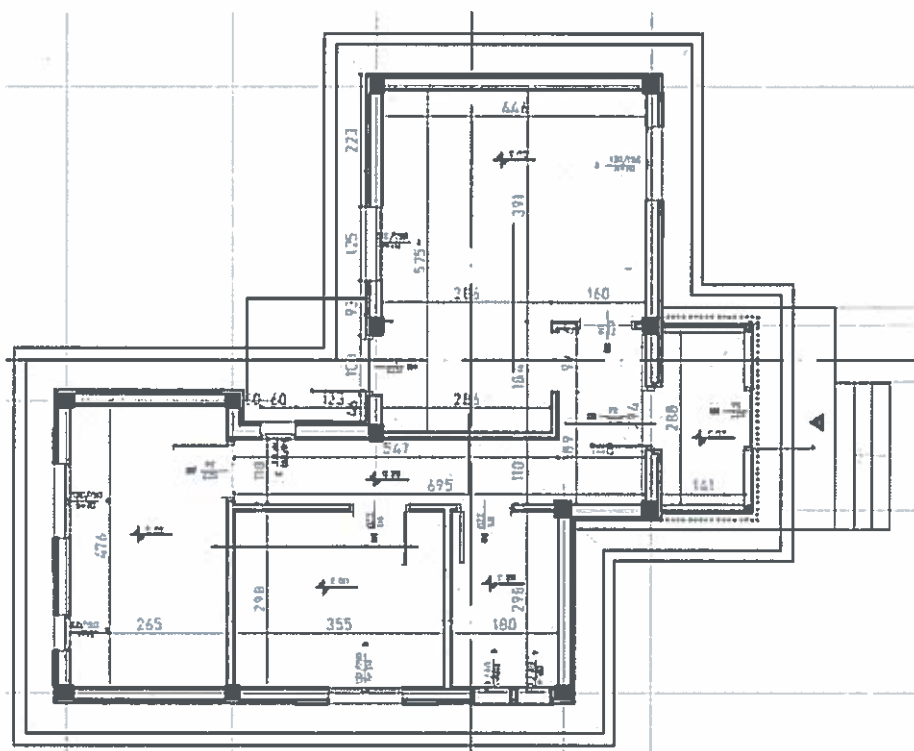

Fig. 14 Planimetria e ndërtesave tip 2+1

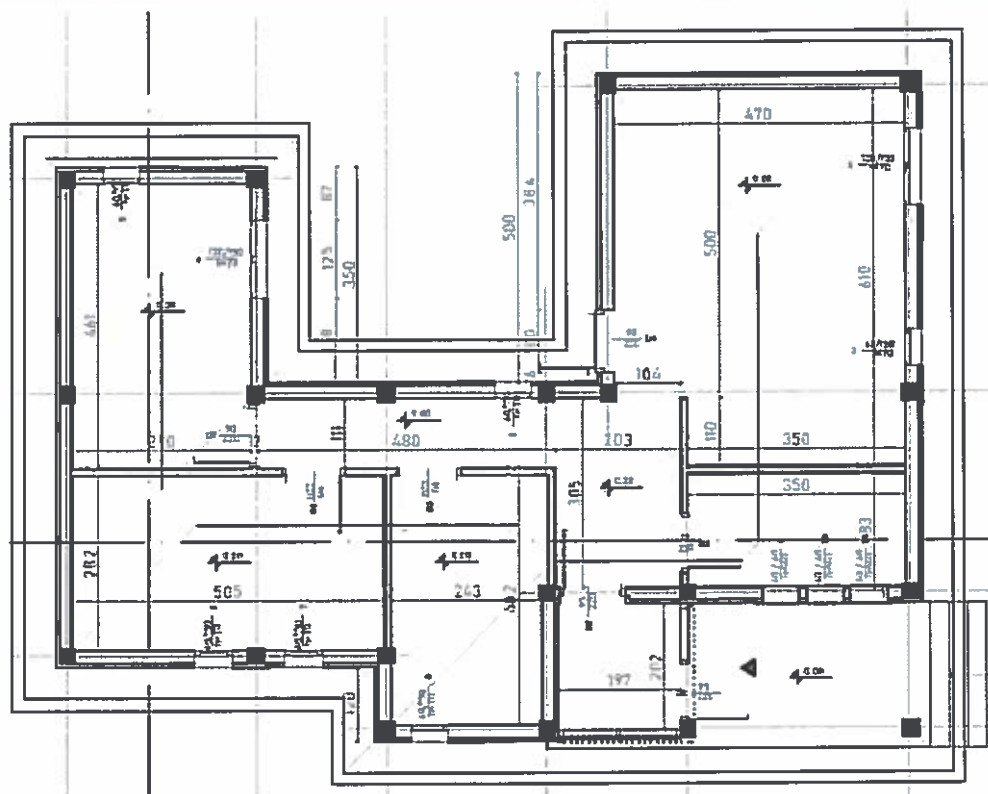

Fig. 15 Planimetria e ndërtesave tip 3+1

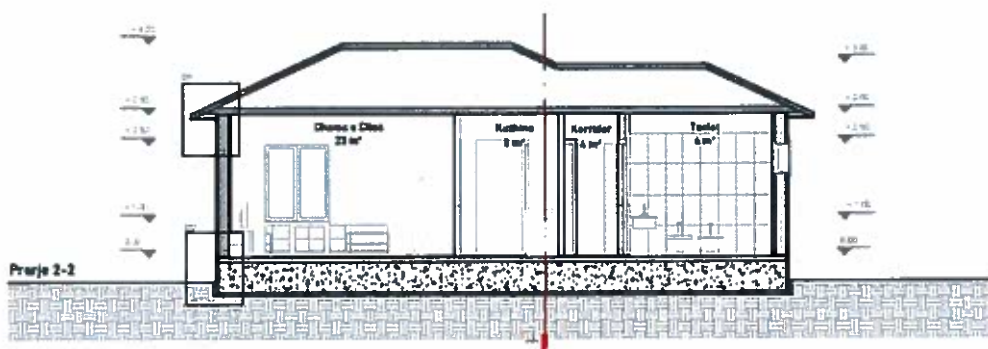

Fig. 16 Prerja 1 e ndërtesave tip 1+1

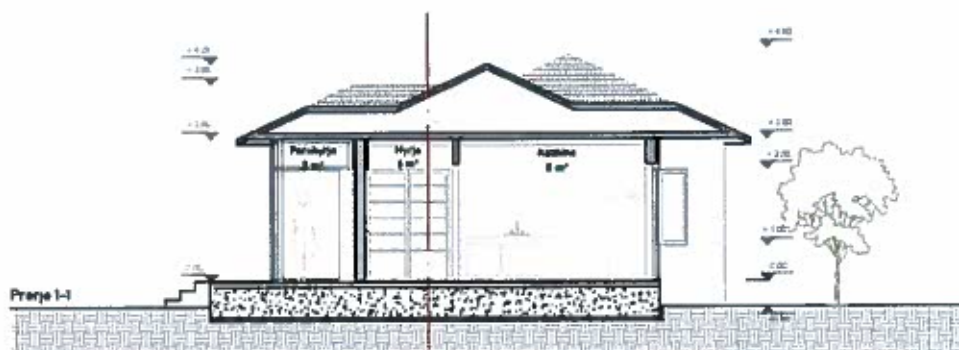

Fig. 17 Prerja 2 e ndërtesave tip 1+1

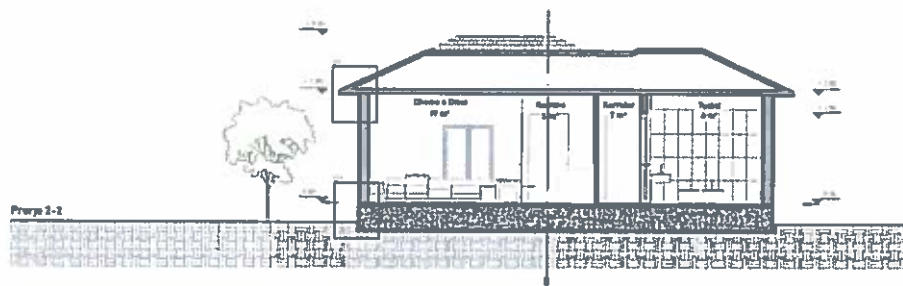

Fig. 18 Prerja 1 e ndërtesave tip 2+1

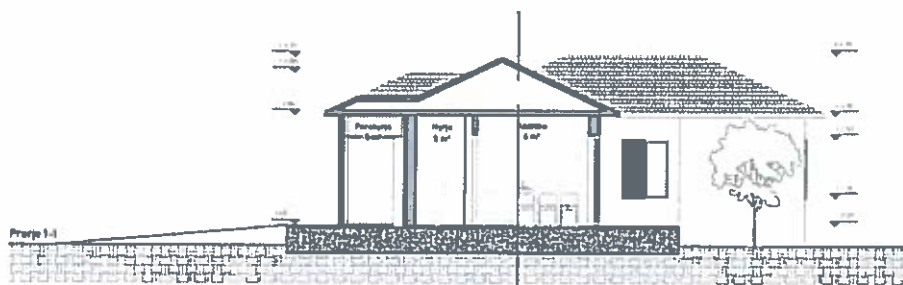

Fig. 19 Prerja 2 e ndërtesave tip 2+1

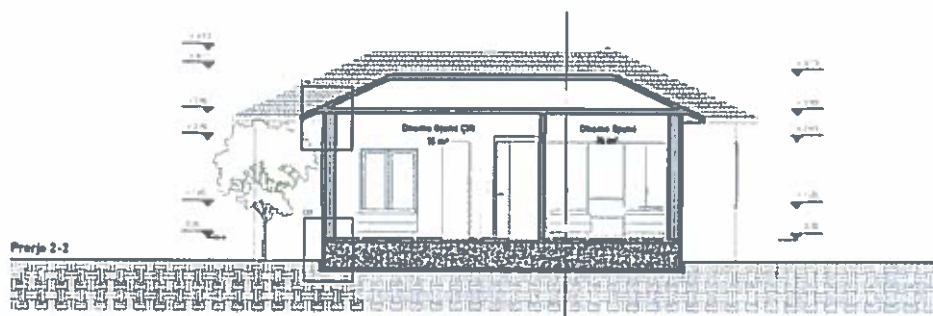

Fig. 20 Prerja 1 e ndërtesave tip 3+1

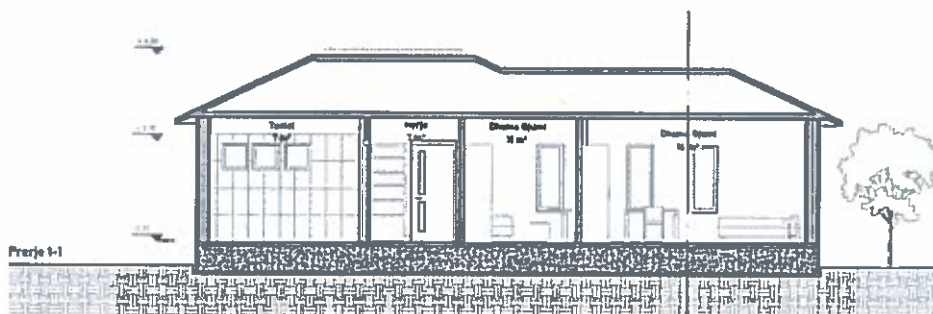

Fig. 21 Prerja 1 e ndërtesave tip 3+1

FASADA

Model 1 (1+1)
70 m²

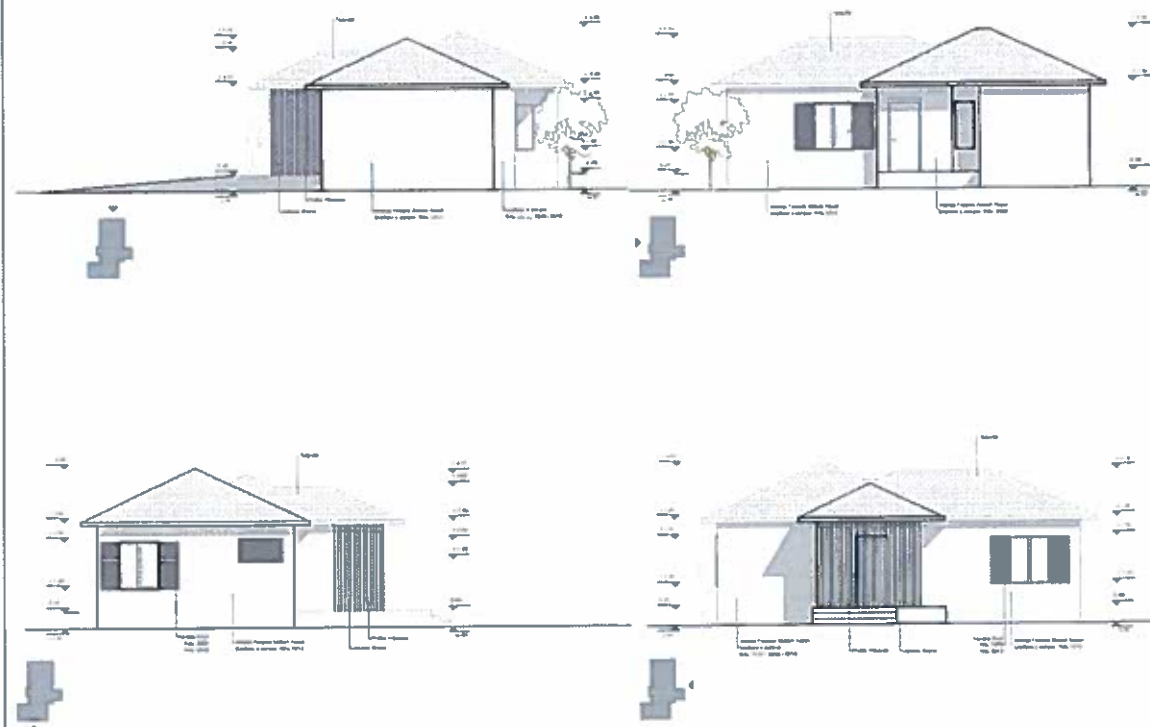

Fig. 22 Pamjet e ndërtesave tip 1+1

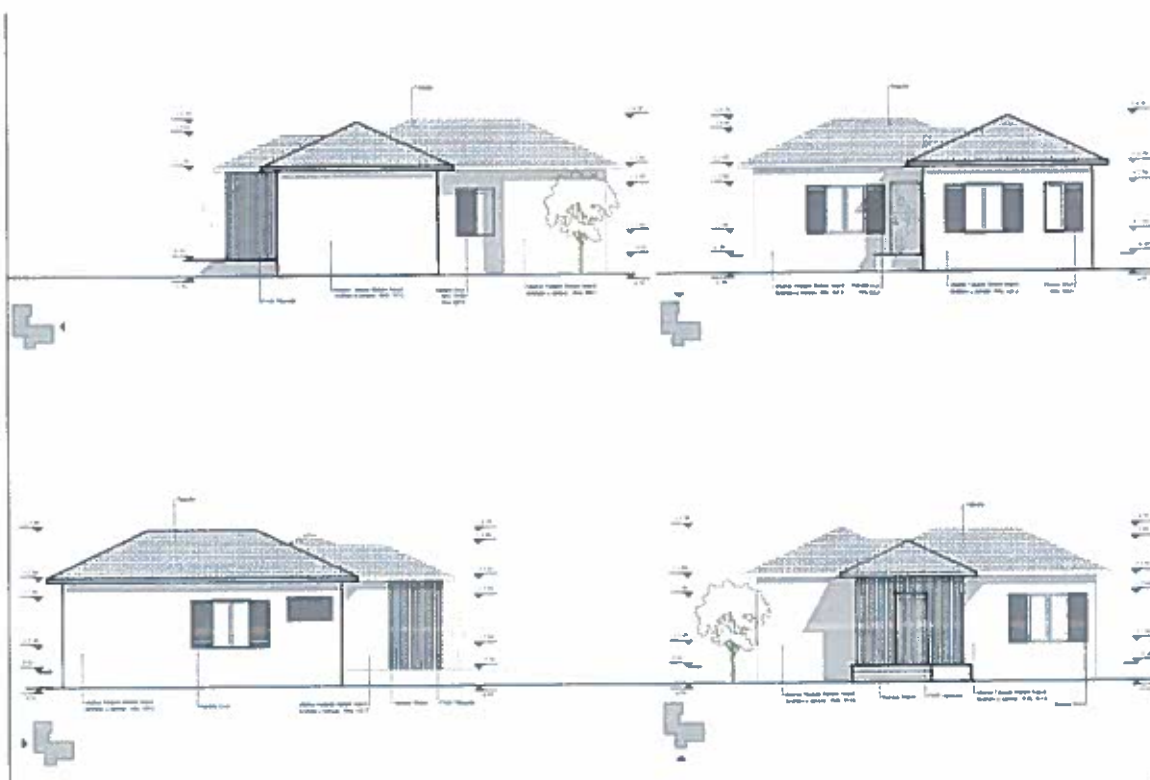

Fig. 23 Pamjet e ndërtesave tip 2+1

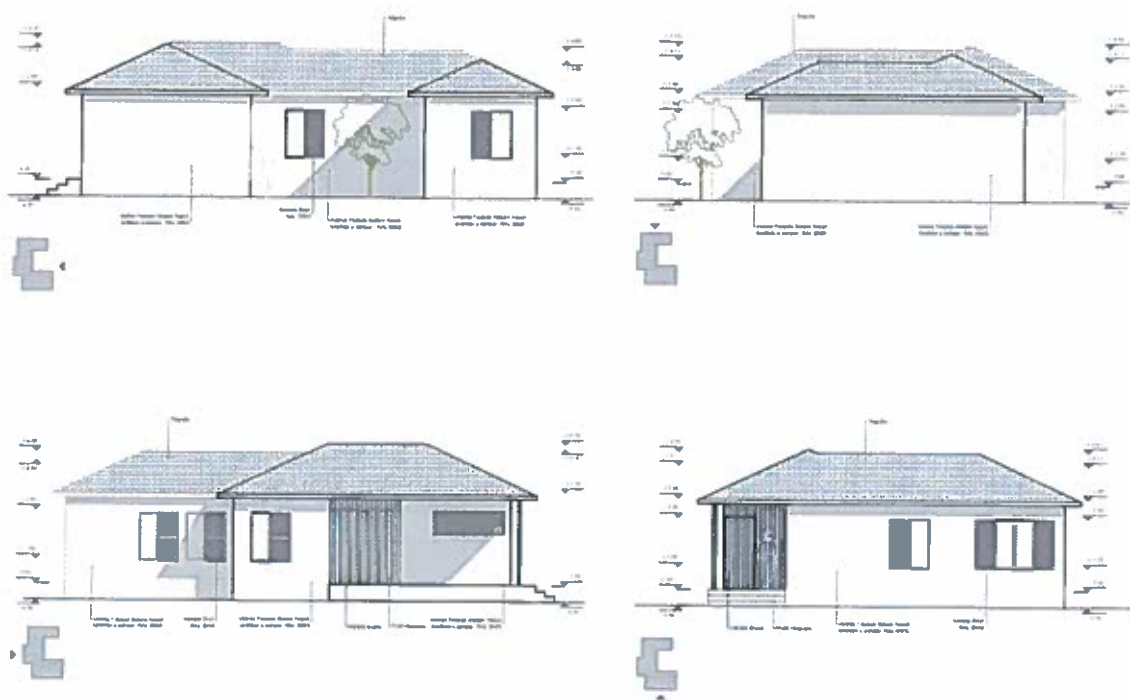

Fig. 24 Pamjet e ndërtesave tip 3+1

4.2 METODA E NDËRTIMIT

Objektet janë njëkatëshe. Kuota 0.00 e shtëpisë është 50 cm e ngritur nga niveli i tokës dhe është e mbështetur mbi një strukturë betoni të përforcuar. Konstruksioni i përdorur është beton-arme dhe tullë.

Struktura është e mbështetur në një sistem kolonash b/a 25x25 cm dhe lartësi 280 cm. Muret e jashtme janë prej tulle 20 cm, dhe të termoizoluara me kapot, punim me kokrriza të ashpëra. Në përbërjen e tij sistemi kapot pëmban veshjen e fasadës me polisterol $t=5\text{cm}$, rrjetë lidhëse dhe rifinitura punim grafiato e ashpër, niveli 3. Muret e brendshme janë prej tulle 10cm dhe suva. Çatia është sistem kapriatë çeliku me pjerrësi 25 gradë. Është e izoluar me lesh guri $t=5\text{cm}$. Përgjatë pjerrësisë ka një shtresë OSB 11mm dhe membranë avull-izoluese 0.02mm. Tjegullat janë të fiksuara me profile mbajtëse. Grumbullimi dhe shkarkimi i ujërave të shiut bëhet nëpërmjet ullikut horizontal përgjatë gjithë perimetrit të catisë, dhe atyre vertikale.

Dera e jashtme është metalike me përmasa 95x220 cm. Dyert e brendshme janë druri dhe me përmasa 90x220 cm dhe 85x220 për tualetin. Dritaret janë material PVC dhe janë menduar të tre llojeve të cilat janë shumëfish të njëratjetrës, 60x60 cm për tualetin dhe 60x150 cm, 120x150 cm për pjesën tjetër të shtëpisë. Orientimi i tyre mundëson ventilim të tërthortë dhe redukton urat termike për të rritur komoditetin termik. Janë përdorur dritare termike me dopioxham dhe kanatë hijëzues për mbrojtjen nga dielli.

Modelet janë njëkatëshe, të cilat përmbajnë një, dy, apo tre dhoma gjumi, me sipërfaqe

banimi 70 m², 80 m² dhe 105.1 m² respektivisht. Në secilin model hyrja shoqërohet nga një verandë e përparme e cila lidhet me parahyrjen e shtëpisë, një hapësirë “tampon” ku përdoren vetratat e xhamit dhe profile hijëzuese, e cila ndihmon në efikasitetin termik të hyrjes së shtëpisë. Planimetria është kompakte, hyrja e shtëpisë trajtohet si një hapësirë shpërndarëse midis dhomës së ditës dhe dhomave të gjumit. Secila tiplogji ka një kuzhinë, e cila është e paisur me instalimet e nevojshme për lavapjatë dhe lavastovilje. Nga kuzhina dhe dhomat e ditës ka dalje në oborrin e pasmë të shtëpisë. Tualeti përfshin WC, lavaman, dush, dhe instalimet e nevojshme për ngrohës uji dhe makineri larëse. Hapësirat e brendshme do të shtrohen me pllakë.

Fasadat e shtëpive do të trajtohen me ngjyra të ndryshme bazuar në paletën e propozuar. Ku muret me punim të ashpër në exterior apo të lëmuar në interior, do të lyhen me bojë hidroplastike sipas kodeve të paracaktuara në paletë. Me të njëjtën logjikë do të trajtohen edhe elementët hijëzues.

Godina 50 cm e ngritur nga niveli i tokës dhe është e mbështetur mbi një pllakë themeli b/a monolite C16/20. Pllaka e betonit është e hidroizoluar me emulsion dhe bitum. Konstruksioni I përdorur është beton-arme dhe tullë. Muret e jashtme janë me tulla me 8 vrima, t=20cm, II perz M 15 ndërsa muret e brendshme me tulla me 8 vrima, t=10cm, II perz M 15. Struktura është e mbështetur në një sistem kolonash b/a 25x25 cm dhe lartësi 280 cm. Fasada është e veshur me sistem kapot, me polisterol t=5cm, rrjete dhe suva. Muret dhe tavanet e brendshme janë me suva, me pompë, II perzier M 25.

Çatia është sistem kapriatë çeliku me pjerrësi 25 gradë. Është e termoizoluar me Lesh Guri t=5cm ($\lambda=0.037\text{w/m.k}$, $R=1.35\text{ m}^2\text{.K/W}$). Mbi kapriatën e çelikut kapet me anë të profileve mbajtës metalik një shtresë OSB 11 mm, membrana avull-izoluese dhe mbi to mbulesa me tjegulla marsejeze. Tavanet janë të mbyllura me kartonxhes.

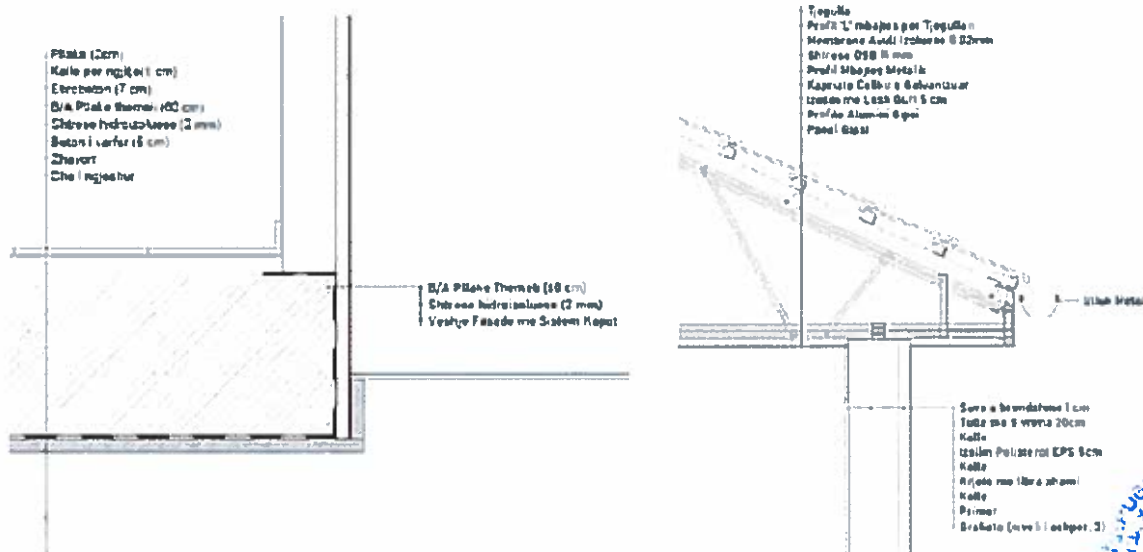

Fig. 25 Hollësi ndërtimore

Disa nga karakteristikat e projekteve model paraqiten të përmbledhura në vijim:

- Fasadat janë të veshura me sistem kapotë, me izolim termik EPS 5 cm dhe me rifiniturë Grafiato të punuar ashpër;
- Paleta e ngjyrave bazohet tek përdorimi i ngjyrave neutrale si e bardha, bezha, grija dhe tonet e tyre. Me synim theksimin dhe evidentimin e hyrjeve, janë përdorur elemente arkitektonike me ngjyra te forta;
- Në aspektin estetik, hyrjet në banesë artikuloohen përmes kompozimit vëllimor të ndërtesës ose materialeve të diferencuara me synim evidentimin e tyre;
- Mbulesat e objekteve do të jetë me çati. Kjo përzgjedhje bën që modulet të përfshihen natyrshëm në indet ekzistuese të qytetit dhe zonave rurale, ku shumica e objekteve ekzistuese janë të mbuluar përmes kësaj tipologjie;
- Gjuha arkitektonike që imponojnë projektet model, paraqitet e përshtatshme për tipologjinë dhe identitetin urban-arkitektonik të zonave ku do të vendosen. Balanca mes vëllimeve, elementit të mbulesës dhe atyre të dekorit sigurojnë një sfond neutral i cili lidhet lehtë me variancat lokale të imazhit arkitektonik në zonë.

4.2.1 Përcaktimi i tipit të banesës

Tipologjitë ndërtimore që përfitohen nga procesi i rindërtimit janë funksion i numrit të anëtarëve të familjes, banesa e së cilës do të rindërtohet.

Referuar VKM 904, datë 24.12.2019 “Për përcaktimin e rregullave, të kategorive prioritare, masës së përfitimit, autoriteteve përgjegjëse dhe procedurave për vlerësimin dhe përzgjedhjen e përfituesve nga disa programe të procesit të rindërtimit”, sipërfaqet neto (sipërfaqe e shkëlshme) të parashikuara për rindërtimin e banesave janë si më poshtë:

- Për tipologji familjesh te përbëra nga 1-2 anëtarë, moduli tip që përfitohet është banesa 1+1, 45-60 m²
- Për tipologji familjesh te përbëra nga 3-4 anëtarë, moduli tip që përfitohet Banesa 2+1, 75-80 m²
- Për tipologji familjesh te përbëra nga 5 e me shume anëtarë, moduli tip që përfitohet Banesa 3+1, 90-100 m²

4.2.2 Distancat

Pozicionimi i projekteve model të rindërtimit bëhet duke konsideruar distancat nga të tre kategoritë e kufizuesve: objekte ekzistuese, trup i rrugës si dhe kufiri i parcelës. Në çdo rast distancat respektojnë përcaktimet e VKM 408 dt. 13.05.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit”.

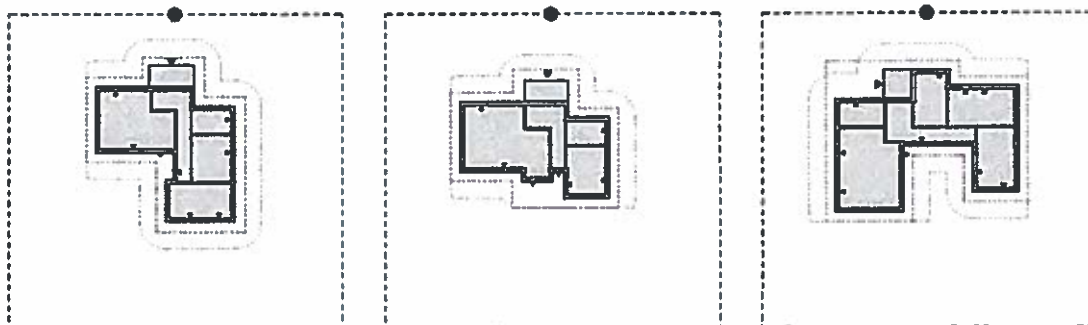

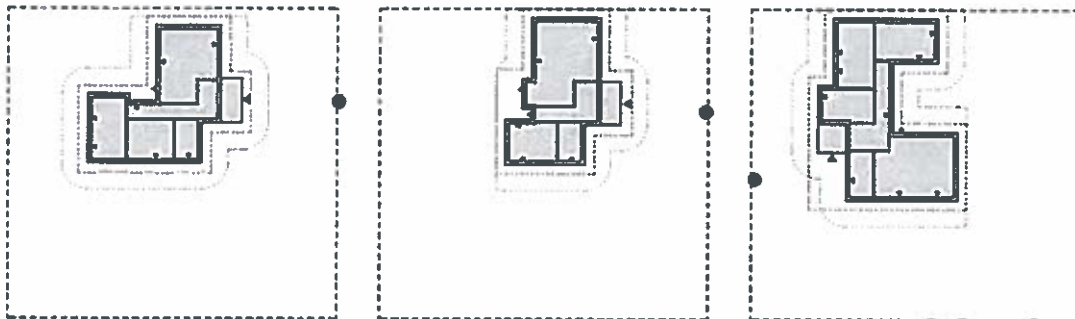
4.2.3 Orientimi/Diellzimi

Orientimi i banesave të reja, kur është e mundur, bëhet duke synuar diellzim optimal për zonën e ditës. Orientimet e preferuara për ambientet kryesore të banesës janë lindja dhe jugu. Zgjedhja e kujdesshme e orientimit ndikon në kushtet e komfortit dhe performancën energjetike të ndërtesës. Gjithsesi në përcaktimin e orientimit ndikojnë edhe elementë të tjerë si:

- forma dhe sipërfaqja e parcelës;
- shfrytëzimi i hapësirës së parcelës
- topografia;
- bimësia ekzistuese;
- hyrja për në parcelë;
- kompozimi i pëlhurës urbane;
- vija e ndërtimit ekzistuese;
- distancat minimale të përcaktuara nga legjislacioni;
- privatësia;
- peizazhi.

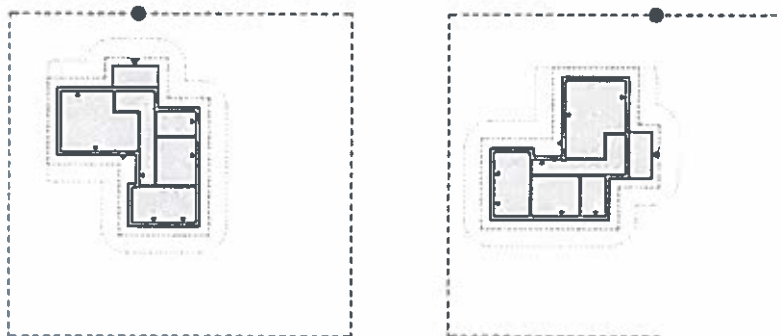
Në vijim paraqiten orientime të rekomanduara për secilin projekt model.

4.2.4 Orientimi i hyrjes

Banesa e re orientohet e tillë që të pozicionohet sa më pranë hyrjes për në parcelë. Zgjidhja planimetrike e projekteve model lejon që kjo situatë të arrihet edhe me orientimin e fasadës kryesore nga ana në të cilën aksesohet parcela, edhe përmes orientimit të njërës prej fasadave anësore, duke paraqitur shkallë fleksibiliteti.

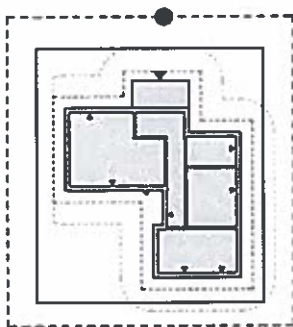

4.2.5 Raporti me hapësirën e lire brenda parcelës

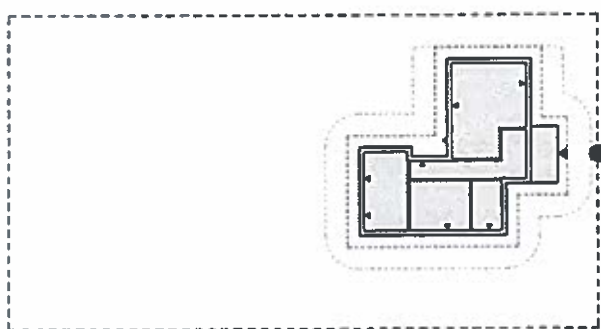
Pozicionimet e banesave në parcela hasin tri situata:

- A. Parcela është e vogël dhe pozicionimi i banesës së re kryhet kryesisht mbi gjurmët e objektit ekzistues. Në këto raste hapësirë e lire brenda parcelës mbetet hapësira / oborri i brendshëm që krijon zhvillimi planimetrik i gjurmës

- B. Parcela është e madhe dhe pozicionimi i banesës së re konsideron ruajtjen e integritetit të hapësirës së lire brenda parcelës, duke mos e fragmentuar atë.

- C. Parcela ka sipërfaqe dhe / ose formë të pamjaftueshme për të pozicionuar banesën e re. Në këto raste, banesa e re do të ofrohet në një parcelë / territor të përshtatshëm.

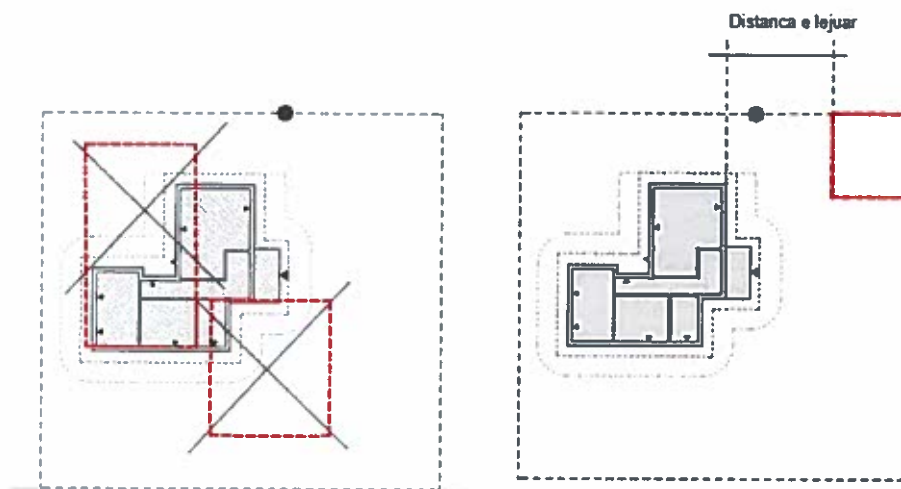
4.2.6 Raporti me objekte ekzistuese brenda parcelës

Objektet e konstatuara “për shembje” nga aktekspertizat e thelluara të Institutit të Ndërtimit do të shemben për të mundësuar sigurinë e banorëve dhe rindërtimin e banesës sipas projekteve model të miratuara nga EKB.

Në rastet kur gjurma e banesës së re mbivendoset me objekte të tjera ndihmëse brenda parcelës (kasolle, baraka, depo, struktura provizore) ato destinohen të shemben. Në parcelat e që ndodhen në territore rurale, vendosja e banesës së re behet me synim ruajtjen nëse është e mundur të objekteve ekzistuese brenda parcelës që kanë funksione ndihmëse për banesën (struktura për strehimin e bagëtisë, shpendëve apo ushqimeve).

Në parcelat që ndodhen në territore urbane, vendosja e banesës së re behet me synim ruajtjen nëse është e mundur të objekteve ekzistuese brenda parcelës që kanë funksione ndihmëse për banesën (depo, njësi shërbimi individuale etj).

4.3 TREGUESIT E ZHVILLIMIT:

Të gjitha banesat individuale të reja siç tregohet tek skicat e objektit janë 1 katëshe.

Banesat individuale 1+1 janë 70 m², ato 2+1 janë 80m², ndërsa banesat individuale 3+1 janë 105.1 m². Këto sipërfaqe janë sipërfaqet e projektit tip të hartuar në kuadër të rindërtimit. Lartësia e objektit 4.5m dhe numri i kateve mbi tokë (1) janë parametra konstantë.

Treguesit e tjerë teknikë janë në funksion të sipërfaqes së truallit dhe vlerat mesatare në nivel fshatrash jepen si më poshtë. (parcelat që ndodhen në të njëjtin fshat tentojnë të kenë sipërfaqe të ngjashme).

Tabela 9 Treguesit e zhvillimit për Njësinë Administrative Gjepalaj në nivel fshati

Treguesit e zhvillimit për Njësinë Administrative Gjepalaj në nivel fshati					
Fshati	Mesatarja e sipërfaqes së parcelave (m ²)	Totali i sipërfaqes së parcelave (m ²)	Mesatarja e KSHT	Mesatarja e intensitetit	Maksimalja e intensitetit
Cizmeli	325	975	30.98	0.31	0.482
Gjepale	1188	2377	7.93	0.08	0.109
Kenete	375	749	25.48	0.25	0.315
Likeshe	1302	1302	6.21	0.06	0.062
Shahinaj	415	831	18.26	0.18	0.199
Shetel	823	2470	17.52	0.18	0.360
Shtrazë	2317	4634	5.00	0.05	0.050
Nj.A.Gjepalaj	889	13337	17.67	0.18	0.482

Tabela 10 Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Maminas në nivel fshati

Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Maminas në nivel fshati					
Fshati	Mesatarja e sipërfaqes së parcelave (m ²)	Totali i sipërfaqes së parcelave (m ²)	Mesatarja e KSHT	Mesatarja e intensitetit	Maksimalja e intensitetit
Bilalas	868	3472	10.09	0.10	0.139
Bodinok	537	537	15.05	0.15	0.151
Karpen	754	754	10.72	0.11	0.107
Karrec	498	996	15.95	0.16	0.189
Maminas	1332	2664	6.74	0.07	0.099
Metallaj	806	806	8.76	0.09	0.088
Rrubjeke	765	15301	13.96	0.14	0.325
Nj.A.Maminas	791	24530	12.89	0.13	0.325

Tabela 11 Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Shijak në nivel lagjeje

Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Shijak në nivel lagjeje					
Lagjia	Mesatarja e sipërfaqes së parcelave (m ²)	Totali i sipërfaqes së parcelave (m ²)	Mesatarja e KSHT	Mesatarja e intensitetit	Maksimalja e intensitetit
Lagja Koder	427	427	18.92	0.19	0.189
Lagja Popullore	649	1298	32.12	0.32	0.551
Lagjia Erzen	175	175	60.05	0.60	0.600
Nj.A.Shijak	475	1900	35.80	0.36	0.600

Tabela 12 Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Xhafzotaj në nivel lagjeje

Treguesit e zhvillimit për Njësine Administrative Xhafzotaj në nivel fshati					
Lagjia	Mesatarja e sipërfaqes së parcelave (m ²)	Totali i sipërfaqes së parcelave (m ²)	Mesatarja e KSHT	Mesatarja e intensitetit	Maksimalja e intensitetit
Guzaj	1245	4981	7.77	0.08	0.135
Borake	1009	6053	20.23	0.20	0.430
Guzaj	1245	4981	7.77	0.08	0.135
Koxhas	732	8779	16.75	0.17	0.265
Pjeze	699	3496	18.24	0.18	0.353
Rreth	755	11323	17.53	0.18	0.561
Sallmone	971	4855	15.57	0.16	0.400
Vllazerim	2153	2153	4.88	0.05	0.049
Xhafzotaj	606	23625	18.99	0.19	0.415
Nj.A.Xhafzotaj	750	65264	17.60	0.18	0.561

5 LIDHJA ME INFRASTRUKTURËN E NEVOJSHME

Ne funksion te tipologjisë se parcelës dhe raportimit te saj me qytetin varion edhe lidhja e saj me rrugën kryesore apo me ato sekondare apo terciare. Imazhi i me poshtëm është një

konfigurim i raportit mes rrugëve të shtruara e të pashtruara në qytetin e Shijakut

Në Shijak, përveç rrugëve sekondare, sidomos në zonat e shtuara të reja të qytetit, ka edhe segmente parësore të cilat kanë nevojë për investime. Siç përmendet edhe në kapitullin e analizës territoriale sidomos parcelat e pozicionuara në territoret rurale dhe zonat informale apo të zhvilluara pas viteve '90 aksesit për në parcele kryesisht realizohet përmes një rruge të trasuar, por jo të asfaltuar. Në disa raste, madje nuk është i mundur aksesit përmes automjeteve. Ndërkohë figurat e mëposhtme ilustrojnë tipologjitë e parcelave dhe rrugët përmes të cilave aksesohen.

Në Maminas, për shkak edhe të tendencës së zhvillimit drejt bregdetit, infrastruktura rrugore duket të ketë marrë një zhvillim të dukshëm vitet e fundit. Në këtë njësi administrative vërehet pas Shijakut sipërfaqe më e madhe e mbuluar me rruge të asfaltuara. Ndërkohë kemi prezencë të rrugëve bujqësore dhe të paasfaltuara, por jo në një masë të madhe krahasuar me njësitë e tjera.

Në Gjepalaj, si njësi administrative e pozicionuar më thellë në territor, kemi prezencë të theksuar të rrugëve bujqësore, të paasfaltuara dhe një pjesë pa informacion.

Në Xhafzotaj, për shkak të afërsisë me Shijakun vërehet prezencë e rrugëve të asfaltuara, sidomos në akset kryesore. Nga informacioni i përditësuar lexohet përqendrimi i parcelave të ndërhyrjes në zonat të mbuluara me infrastrukture rrugore të asfaltuar.

Aksesi në infrastrukture, në të gjitha llojet e rrjeteve është një nga pikat më delikate të territorit, jo vetëm për Shijakun qytet, por sidomos për zonat rurale dhe ato të thella. Në paragrafët që vijojnë të kësaj analize po rendisim disa gjetje të Analizës së Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Shijak, shkëputur nga Dokumenti i Raportit.

Për një territor të urbanizuar, shërbimet e ujit të pijshëm dhe ujërave të zeza janë çelësi kryesor për riprodhimin afatgjatë të vendbanimeve. Pohimi vlen edhe për rastin e Shijakut dhe rrethinave të tij.

Në territorin e Shijakut, rrjeti i ujit të pijshëm është zgjeruar. Konfigurimi i këtij rrjeti në thelb pasqyron format e shumë aspekteve të urbanizimit. Pavarësisht zgjerimit, sistemi nuk i plotëson të gjithë kërkesat. Nga njëra anë, procesi i fortë i urbanizimit i dekadave të fundit ka shtuar dhe përhapur përdoruesit mbi territor. Rrjeti i centralizuar nuk rritet më të njëjtin ritëm. Nga ana tjetër, edhe konsumi dhe humbjet janë rritur ndjeshëm duke e bërë kapacitetin e saj nën-masë. Kjo gjendje është paradoksale, nëse merret parasysh pasuria e burimeve ujore në zonë.

Humbjet në veçanti janë relativisht të larta (shpesh më shumë se 50% të kapacitetit) dhe ndodhin kryesisht për shkak të lidhjeve të paligjshme - dhe përdorimit të pavend për ujitjen e fushave bujqësore - dhe rrjedhjeve të sistemit të vjetëruar të shpërndarjes. Për më tepër, çmimi i ulët i ujit dhe niveli i ulët i faturimit nuk ndihmojnë. Një nga pasojat më të mëdha është se furnizimi me ujë të pijshëm është i kufizuar në disa orë në ditë.

Kjo ndikon fuqishëm si tek aktivitetet ekonomike, ashtu dhe jetën e njerëzve. Për të përballuar këtë situatë, dy janë strategjitë kryesore të miratuara:

Familja pajiset me një pompë të lidhur me rrjetin e ujit të pijshëm dhe një rezervuar uji që gjendet normalisht në tarraca. Gjatë orëve të furnizimit, uji i pijshëm pompohet drejt rezervuarit dhe atje qëndron për përdorim në kohën kur rrjeti i ujit të pijshëm nuk furnizon. Kjo ka krijuar një peizazh të vërtetë - ose peizazhe - të rezervuarëve me ujë.

Familja pajiset me një pus për të tërhequr ujë nga nëntoka. Kjo ka gjeneruar një shfrytëzim të pakontrolluar të ujërave nëntokësore.

Shërbimi i ujit të pijshëm mbështetet në dy sisteme kryesore. I pari i shërben një pjese e madhe të bashkisë dhe furnizohet nga ujërat nëntokësore të tërhequr larg në Fushë- Krujë (Bashkia Vorë). Sistemi i dytë është pjesë e rrjetit të ujit të pijshëm që shërben në territorin e Durrësit.

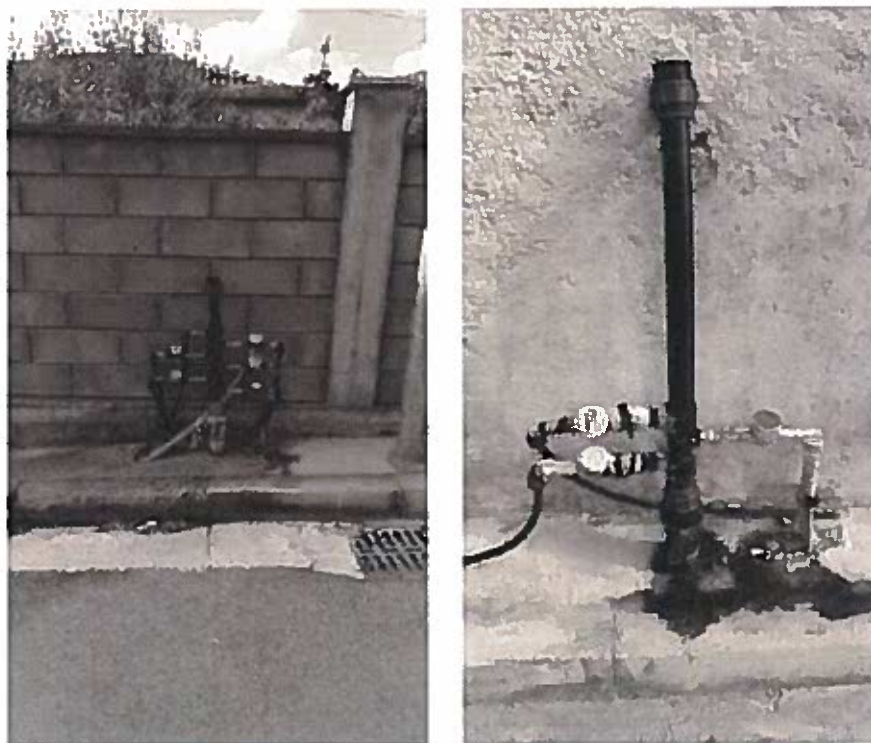

Fig. 26 Infrastruktura ekzistuese e furnizimit me ujë

Në bashkinë e Shijakut, rrjeti kanalizimit ka shumë pak shtrirje dhe derdhjet e mbledhura lëshohen direkt në sistemin e ujërave sipërfaqësore, pa ndonjë trajtim paraprak. Kjo është ajo që ndodh për shembull me kolektorin kryesor të kalimit në qendër të Shijakut që pastaj rrjedh në lumin Erzen.

Në Shijak, pjesa më e madhe e sistemit të kanalizimit është bërë nga pajisje të decentralizuara. Banorëve u janë mundësuar rezervuare septike individuale që shpesh janë ndërtuar jashtë normave teknike dhe nuk mirëmbahen rregullisht. Nga gropat septike, derdhjet shpesh janë të shpërndara në tokë ose thjesht të lëshuara në sistemin e sipërfaqes të kullimit.

Në njësinë e Maminasit, ekziston një projekt që parashikon zgjerimin e rrjetit të tubacionit në formë ylli, mbledhësit kryesorë të së cilit duhet të ndjekin rrugët më të rëndësishme, ku urbanizimi shtrihet (Dokumenti 3 Relacioni i superioritet IPV Bashkia Maminas KKM, 2014). Një impiant i ri trajtimi duhet të vendoset në perëndim të Maminasit, në një fushë të vendosur në afërsi të Kanalit të Tanës. Ky kanal, tashmë receptor i ujërave të zeza të Vorës, derdhet tek Përroi i Tarinit dhe nga atje në det.

Një nga problemet kryesore është mungesa e të dhënave zyrtare mbi sistemin e ujërave të zeza dhe ato të decentralizuara.

Sistemi i parë është rrjeti i ri i centralizuar i ujërave të zeza të Shijakut. Një rrjet i përhapur tubacioni që reflekton larminë e strukturës së dendur urbane të bashkisë së Shijakut, karakterizon pikë së pari këtë sistem. Rrjeti do të shtrihet për t'u shërbyer atyre zonave më të dendura urbane dhe vendeve industriale të Shijakut. Kjo, së pari, do të interesojë bashkimin urban të Shijakut, Xhafzotajt dhe Sallmonesë. Ky rrjet centralizuar tubacioni do të jetë i lidhur me një fabrikë të re të trajtimit. Vendndodhja e propozuar për impiantin e trajtimit është në fushën prapa radio stacionit të Rrethit, siç tregohet në planet kombëtare. Një skemë mirëmbajtjeje, për të siguruar mirëfunksionimin e aparateve të kanalizimit, në afat të gjatë, do të zbatohet gjithashtu. Sistemi i dytë është një grup i rrjeteve të vogla që korrespondojnë me zonat e thella, por me urbanizim të dendur. Vendbanimet e Shetel, Metallaj, Bodinak, Shahinaj, Likesh, Hardhishtë dhe Eminas i vogël do të sigurohet, secili, nga një rrjet i vogël, i ri, tubacioni. Çdo mini rrjet do të jetë i pajisur me një pajisje parësore të trajtimit të ujërave të zeza dhe me një zinxhir të ndërtuar ligatinash trajtimi, për të kryer trajtimin dytësor të ujërave të zeza. Sistemet e trajtimit do të jenë të vendosura në drejtim të vendbanimeve dhe pikërisht në afërsi të sistemit të kullimit të sipërfaqes.

Sistemi i tretë përbëhet nga një mbulesë e pajisjes në shkallë të vogël të trajtimit të ujërave të zeza, për rrjetin e familjeve dhe industrive. Ndërtesat e largëta dhe vendbanimet jo të lidhura me rrjetin e centralizuar të Shijakut dhe as me ndonjë mini rrjet, do të pajisen me një depozitë septike kolektive ose individuale dhe me trajtimet sekondare të ujërave të zeza.

Pra ne zona te konsoliduara me karakter urban do te synohet centralizimi i menaxhimit (Shijak, pjesërisht Mamins, Xhafzotaj), ndërkohë ne zona te thella do te operohet me forma te decentralizuara (Gjepalaj).

Furnizimi me energji elektrike sigurohet nga rrjeti i T.M, për të cilën firma do të ketë një kontratë me OSHEE sh.p.k. Pikat e furnizimit me energji elektrike do synohen të lidhen në TM elektrike ekzistuese përreth objektit që ndërtohet. Është treguar kujdes në zgjedhjen dhe përputhshmërinë elektrike dhe mekanike të konvektorëve dhe aksesoreve lidhës apo izolues.

Të gjitha zonat e shqyrtuara kanë infrastrukturë të furnizimit me energji elektrike.

Në projektin elektrik duhen marrë parasysh kërkesat e sigurisë. Ndër objektivat e zgjedhjes së projektit janë:

- Sigurimi i mbrojtjes së linjave nga efektet termike të shkaktuara nga mbingarkesat e mbingarkesës dhe / ose qark të shkurtër,
- Mbrojtje efektive kundër kontakteve të drejtpërdrejta dhe të tërthorta
- Parandalimi i linjave elektrike që mos kthehen në burim zjarri;
- Sigurimi i një ndriçimi të efektshëm, të zakonshëm, i përshtatshëm për detyrat që zhvillohen në mjediset e ndryshme;
- Të sigurojnë ndriçim të mjaftueshëm të sigurisë në pikat e kalimit dhe në daljet, për të treguar në mënyrë adekuate rrugët e shpëtimit.

Hartimi i projektit elektrik do të bazohet në normat dhe standardet në fuqi të Republikës së Shqipërisë. Norma dhe standarde të njohura dhe aprovuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit. Karakteristikat e impianteve dhe komponentëve të tyre janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi.

Rreth 20% e ndërtesave në shqyrtim janë jo më larg se 20 metra nga rruga kryesore ndërsa rreth 30 e tyre ndodhen jo më pak se 50 metra larg rrugës kryesore.

Aksesi në ndërtesa realizohet nëpërmjet rrugëve dytësore të cilat janë: 60% të shtruara me asfalt; 14% rrugë dheu të ngjeshur; 26% rrugë me çakëll.

Në rastet në të cilat aksesi i parcelës për zhvillim është nga rrugë dytësore të pakalueshme nga mjetet e ndërtimit atëherë është vendosur transferimi ndërtesës.

Sipas informacioneve të mbledhura në 70% të parcelave për zhvillim ofrohet shërbimi i furnizimit me ujë ndërkohë që pjesa tjetër përdorin puset për furnizimin me ujë. Gjithashtu edhe një pjesë e parcelave në të cilat ofrohet shërbimi i furnizimit me ujë ka puse uji.

Rrjeti i kanalizimeve të ujerave të zeza është ekzistues në rreth 30 të parcelave për zhvillim. Pjesa më e madhe e tyre përdorin gropat septike.

6 PROGRAMI I NDËRTIMIT

6.1 KOHËZGJATJE E NDËRTIMIT

Në bazë të projektit, kohëzgjatja e plotë e parashikuar e procesit të ndërtimit për secilën ndërtesë më vete pa përfshirë prishjen e ndërtesës ekzistuese është 8 javë.

Kohëzgjatja totale është në funksion të organizimit të procesit të rindërtimit.

6.2 JETËGJATËSIA E PARASHIKUAR E OBJEKTIT

Periudha e zhvillimit të funksionit për të cilin po ndërtohet ky objekt do të përputhet periudhën e projektimit që kanë këto tipologji ndërtimesh.

6.3 FAZA E PLANIFIKUAR E REHABILITIMIT TË SIPËRFAQES

Faza e planifikuar e rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit do të

konsistojë gjatë mirëmbajtjes së zonave të gjelbra, ndaj ruajtjes së koeficienteve real të zonave publike, ndaj ruajtjes së standardeve dhe distancave brenda veprës elementëve të tjerë urban përreth.

Sipërfaqja e ndërtesës ekzistuese e cila do të shembet do të rehabilitohet dhe do të jetë në funksion të pronës.

6.4 LËNDËT E PARA PËR NDËRTIMIN

Lëndët që do të përdoren për ndërtimin e veprës janë të ndryshme. Ato do të sigurohen nga zona sa më në afërsi të truallit. Materialet bazë janë çelik, beton, tulla për ndërtimin e muraturës, zhavorr etj. Këto materiale janë kryesore për ndërtimin e karabinasë. Për rifiniturat përdoren pllaka qeramike dhe terrakotë, bojë për lyerjen e godinës, gips etj. Duke qenë se proceset që do të zhvillohen në këtë vepër janë të thjeshta dhe godina është e ndërtuar thjeshtë me qëllim kryesor përmbushjen e suksesshme të funksionalitetit dhe materialet e përdorura janë lehtësisht të gjendshme dhe të arritshme. Nga punimet që parashikohet të kryhen sasia e mbetjeve inerte paraprakisht hamendësohet të jetë si vijon:

Njësia Administrative Gjepalaj	350m ³ dhe i butë	1300m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Maminas	350m ³ dhe i butë	1300m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Shijak	100m ³ dhe i butë	200m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Xhafzotaj	1400m ³ dhe i butë	5500m ³ materiale inerte

Materialet inerte kryesisht gjenerohen nga shembja e ndërtesës ekzistuese, dhe rehabilitimi i sipërfaqes së gjurmës së ndërtesës ekzistuese e cila nuk përfshihet në gjurmën e ndërtesës së re.

7 LIDHJA E MUNDSHME ME PROJEKTE TË TJERA TË ZONËS

Me informacionin e disponueshëm arrijmë në përfundimin se projekti në fjalë nuk i mbivendoset, as në hapësirë dhe as fizikisht projekteve të mëparshëm. Përkundrazi, ruan distancat me to dhe është në harmoni të plotë dhe në respekt me standardet funksionale të një vepre banimi dhe shërbimi. Projekti nuk ndodhet në zonë pyjore dhe apo bujqësore dhe nuk bie ndesh me projektet në të ardhmen që kanë të bëjnë me zhvillimin e këtyre komponentëve.

Projekti përmbush plotësisht qëllimin dhe i përshtatet zonës në të cilën ndodhet toka që do të zhvillohet.

Theksojmë se gjatë hartimit të PDyV-së janë shqyrtuar të gjitha përcaktimet e planeve lokale dhe atyre të niveleve më të larta dhe se planvendosjet janë pozicionuar në bazë të inspektimeve dhe në bashkëpunim të ngushtë me AKPT dhe Bashkinë Shijak.

8 INFORMACION PËR ALTERNATIVAT E KONSIDERUARA

8.1 BIMËSIA NË ZONË

Në territorin e bashkisë së Shijakut bimësia natyrore është pak e zhvilluar. Këtu kemi parasysht gjendjen e sotme, sepse mbi 90-vite më parë edhe në territorin e kësaj bashkie, ashtu si në gjithë relievin kodrinor të Ultësirës Perëndimore kisht pyje të dendur dushku mesdhetar. Sot ka vetëm shkurre, jo për faj të natyrës, por të keqpërdorimit për një kohë të gjatë nga banorët etj. Këtu përfshihen dhe faktorë të tjerë si: shtimi i numrit të popullsisë në fshatra, rritja e shpejtë e popullsisë që shtohet dukshëm në qytetet përreth, kërkesat më të mëdha dhe nevojat për dru zjarri, shtimi i domosdoshëm i sipërfaqes së tokës së punueshme (prodhimeve bujqësore e blektorale për ushqim). Këta faktorë por edhe të tjerë që lidhen me veprimtarinë e njeriut, çuan në gjendjen e sotme të bimësisë natyrore. Vetëm në periudhën '70-'80 të shekullit të kaluar, u shpyllëzuan dhjetëra ha me shkurre për zgjerimin e tokës së punueshme: hapja e brezareve në kodrat e Çizmelit, Eminasit të Ri, Karpës, Metallës, Likeshit, Kënetës etj. Në këto brezare u mbollën ullinj, pemë frutore dhe hardhi. Mbijetojnë shumë rrënjë ullinj, një pjesë e të calave u shkatërruan gjatë vitit 1997. Tashmë në Çizmeli, Eminas i Ri, Karpen po vihen re shenja mjaft të mira të ripërtëritjes së vreshtave, shtimit të mbjelljeve të ullinjve të rinj.

Shkurret janë të tipit mesdhetar; më shumë spikasin makjet të përfaqësuara, kryesisht nga: shqopa, xina (puqëlla), xana, mretja (krifsha), mushikarta (fshikarta), ilqja (ilqeri), qelbësi, frashëri, mënishtja (diku e quajnë gabim sherebelë) etj. Ilqja është më e rrallë. Kodrat ku ruhen më mirë dhe me sipërfaqe më të madhe janë: kodrat në jug të Vlashajt, në lindje të Karpenit, Bodinakut, Shtrazës, Shetelit, Eminasit të Ri e Çizmelisë etj. Në Eminas të Ri (lagjja Plakë), ruhet pak pyll dushku mesdhetar i degraduar e po kështu pranë ujëmbajtësit të Moçës dhe pranë kodrës së Bulgrit (Burgut).

Në lartësitë më të mëdha dhe në shpatet me ekspozim nga veriu apo verilindja gjendet edhe formacioni bimor i shibliakut, i përbërë nga shkurre që i rrëzojnë gjethet në periudhën e ftohtë të vitit. Ky formacion përfaqësohet nga shkoza, gorrica, driza (ferrkuqja) etj.

Gjatë ish-kooperativave u bënë ripyllëzime me pishë në disa sektorë, të cilat patën dy qëllime kryesore për atë kohë: Kufizimin e erozionit në shpate të degraduara dhe njëherazi kufizimin e mbathjes së ujëmbajtësve nga prurjet e ngurta të përrrenjve. Kjo u bë më tepër në kodrat e Shtrazës, Bodinakut, Melitës, Vlashajt etj.

Sot këto sipërfaqe kanë krijuar pyll e ruhen mirë. Me ripërtëritjen e shkurreve pranë do t'i shtojnë më shumë vlerat tërheqëse, përdoruese të peizazhit natyror kodrinor. Sot, të dy këta elemente meritojnë rivlerësim në drejtim të biodiversitetit, faunës së egër, mundësive për ekskursione, shëtitje, piknikë në natyrë, etj. Në rastin kur janë pranë dhe përreth ujëmbajtësve u shtohen vlera të tjera, për të cilat u fol tek ujërat.

Zona në të cilën zhvillohen ndërtimet në fjalë kryesisht është zonë e ndërtuar e cila karakterizohet nga toka të tipit truall, pra nuk cenon bimësinë në zonë. Gjithashtu duhet të

theksojmë se ndërtesat po rindërtohen dhe ndërtesat e reja kryesisht nuk zënë sipërfaqe territori më shumë se ndërtesa e vjetër.

8.2 OBJEKTIVAT DHE PRINCIPET PËR ZHVILLIM

- Ndikim mjedisor minimal (pamor, aromë, zhurmë, mbetje) dhe ndikim minimal në përdorimet e përbashkëta.
- Përputhje me objektivat që artikulohen në Planet Zhvillimore Lokale;
- Maksimizim të cilësisë;

Objektet e reja nuk duhet të krijojnë asnjë shndërrim rrënjësor të ambientit duke përfshirë edhe erozionet, gërryerjet, ndotjet, zhurmat apo edhe impaktin vizual. Vendndodhja dhe dizenjimi i tij duhet të sigurojë që aromat dhe zhurmat të minimizohen. Struktura në vetvete duhet të jetë e përshtatshme për shërbim dhe banim, por duhet të vendoset në mënyrë që të ketë impakt sa më të vogël vizual. Pemët dhe lloje të tjera gjelbërimi do të ndihmonin për këtë. Të gjitha mbetjet duhet të menaxhohen në mënyrë që të mos kenë efekte anësore në shëndetin publik dhe ambient, përfshirë edhe burimet ujore. Duhet të përdoren distancat e sigurisë për godinat, burimet ujore dhe rrugët.

8.3 PËRFUNDIME

Parcelat ku do të ndërtohen objektet e reja janë po ato parcela ku ndodhet ndërtesa që do rindërtohet dhe nuk cenon funksionin e parcelës, por i shërben asaj qoftë kjo në sistem urban apo bujqësor dhe nuk bie ndesh me funksionin e zonës përreth.

9 TË DHËNA PËR PËRDORIMIN E LËNDËVE TË PARA

9.1 SASIA E UJIT TË NEVOJSHËM

Sasia e ujit të nevojshëm gjatë procesit të ndërtimit dhe zhvillimit të kësaj zone do të sigurohet nëpërmjet rrjetit ekzistues. Konsumi i tij jepet në varësi të planifikimit të kryer dhe projekti i realizuar për furnizimin me ujë plotëson nevojat e banorëve dhe përdoruesve të ambienteve të këtij objekti.

9.2 SASIA E ENERGJISË

Edhe sasia e energjisë së nevojshëm gjatë procesit të ndërtimit dhe funksionimit do të arrihet nëpërmjet lidhjeve me rrjetin ekzistues dhe duke lidhur kontratën e nevojshme për furnizimin me energji.

9.3 LËNDË DJEGËSE

Në këto ambiente nuk ka procese që kërkojnë përdorimin e lëndëve djegëse.

10 AKTIVITETE TË TJERA NDIHMËSE

Për mbarëvajtjen e punimeve në kantierin e ndërtimeve në zbatim të këtij projekti do të ketë

edhe objekte ndihmëse, por të përkohshme, si:

- zyra kantieri
- magazina për grumbullim mallrash dhe lëndësh të para
- ambiente për salla ngrënie
- dhomë të ndihmës së shpejtë
- depozita të mbajtjes së ujit
- vend të grumbullimit të përkohshëm për mbetje
- vend të grumbullimit të përkohshëm për mbetjet inerte.

Përveç aktiviteteve të sipërpërmendura nuk mendohet të zhvillohen aktivitete të tjera dhe mendohet se ambientet janë të mjaftueshme për ndërtim dhe zhvillim.

11 INFORMACION PËR LEJET

11.1 INFORMACION PËR AUTORIZIMET

Ligji Nr. Nr. 10 431, datë 9.6.2011 për "Mbi mbrojtjen e mjedisit"

Ky ligj ka për qëllim mbrojtjen e mjedisit në një nivel të lartë, ruajtjen dhe përmirësimin e tij, parandalimin dhe pakësimin e rreziqeve ndaj jetës e shëndetit të njeriut, sigurimin dhe përmirësimin e cilësisë së jetës, në dobi të brezave të sotëm dhe të ardhshëm, si dhe sigurimin e kushteve për zhvillimin e qëndrueshëm të vendit, mbi bazën e parimeve, kërkesave, përgjegjësitë, rregullat dhe procedurat e përgjithshme për garantimin e mbrojtjes në një nivel të lartë të mjedisit.

LIGJ Nr. 10 440, datë 7.7. 2011 "PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT NË MJEDIS"

Ky ligj synon të sigurojë:

- a) një nivel të lartë të mbrojtjes së mjedisit, përmes parandalimit, minimizimit dhe kompensimit të dëmeve në mjedis, nga projekte të propozuara që përpara miratimit të tyre për zhvillim;
- b) garantimin e një procesi të hapur vendimmarrjeje, gjatë identifikimit, përshkrimit dhe vlerësimit të ndikimeve negative në mjedis, në mënyrën dhe kohën e duhur; si dhe përfshirjen e të gjitha palëve të interesuara së organeve qendrore dhe vendore, anëtarëve të publikut, organizatave jofitimprurëse, nëpërmjet një vlerësimi të integruar dhe kohor të impaktit në mjedis të projekteve dhe veprimtarive.

Neni 7 Procedurat e vlerësimit të ndikimit në mjedis

1. Projektet private apo publike, të listuara në shtojcat I dhe II, i nënshtrohen vlerësimit të ndikimit në mjedis, përpara dhënies së lejes përkatëse, nga autoriteti përgjegjës, për zhvillimin ose jo të projektit.

3. Dokumenti bazë, ku mbështetet procesi i VNM-së, është raporti i vlerësimit të ndikimit në mjedis.

Neni 10 Paraqitja e kërkesës për vlerësimin e ndikimit në mjedis nga zhvilluesi

Zhvilluesi, për projektet me ndikim në mjedis, që janë subjekt i këtij ligji, paraqet pranë MM-së, përveç dokumentacionit të kërkuar edhe dokumentacionin përkatës për procedurën e VNM-së, përfshirë për projektet e shtojcës II:

- i) projektin teknik të veprimtarisë;
- ii) raportin e ndikimit në mjedis të VNM-së, të hartuar sipas llojit të projektit;
- iii) faturën e pagesës së tarifës së shërbimit, sipas përcaktimeve të nenit 27 të këtij ligji.

VENDIM Nr. 686, datë 29.7.2015 PËR MIRATIMIN E RREGULLAVE, TË PËRGJEGJËSIVE E TË AFATEVE PËR ZHVILLIMIN E PROCEDURËS SË VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS (VNM) DHE PROCEDURËS SË TRANSFERIMIT TË VENDIMIT E DEKLARATËS MJEDISORE.

LIGJET, VENDIMET DHE UDHËZIMET E VITEVE TË FUNDIT (2011 -2015)

1. Programi kombëtar i monitorimit të mjedisit përcakton treguesit kryesor të gjendjes, impaktin dhe presionin në ajër, ujërat e brendshëm, tokën, zonat bregdetare, detin, pyjet dhe diversitetin biologjik dhe përcakton modalitetet e vlerësimit të tyre.
2. Vendimi Nr. 435, date 12.09.2002 "Për miratimin e normave mbi shkarrkimet në ajër në Republikën e Shqipërisë". Ky vendim jep normat mbi shkarkimet në ajër në Republikën e Shqipërisë.
3. Ligji Nr.8897 datë 16.05.2002 "Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja" dekretuar me dekret ndatë 04.06.2002. Ky ligj jep kriteret dhe normativat e monitorimeve të ajrit.
4. Ligji Nr.10 448, datë 14.7.2011 "Për lejet e mjedisit" që ka për qëllim parandalimin, pakësimin dhe mbajtjen nën kontroll të ndotjes së shkaktuar nga disa kategori veprimtarish, në mënyrë që të arrihet një nivel i lartë i mbrojtjes së mjedisit në tërësi, shëndetit të njeriut dhe cilësisë së jetës.
5. *Ligji Nr. 10 463, datë 22.9. 2011, "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve"* qe ka per qellim të mbrojtje mjedisin e shëndetin e njeriut dhe të sigurojë menaxhimin e duhur mjedisor të mbetjeve nëpërmjet: a) parandalimit e minimizimit të mbetjeve ose pakësimit të ndikimeve negative nga krijimi dhe menaxhimi i integruar i mbetjeve; b) përmirësimit të efijencës së përdorimit të tyre; c) pakësimit të ndikimeve negative të përgjithshme nga përdorimi i burimeve.
6. *Ligji Nr. 10 431, datë 9.6.2011, "Mbrojtjen e mjedisit"* qe ka per qellim mbrojtjen e mjedisit ne një nivel të lartë, ruajtjen dhe përmirësimin e tij, parandalimin dhe pakësimin e rreziqeve ndaj jetës e shëndetit të njeriut, sigurimin dhe përmirësimin e cilësisë së jetës, në dobi të brezave të sotëm dhe të ardhshëm, si dhe sigurimin e

kushteve për zhvillimin e qëndrueshëm të vendit.

7. VKM draft "Për përcaktimin e rregullave për eksportin e mbetjeve dhe transitin të mbetjeve jo të rrezikshme dhe mbetjeve inerte" me qëllim mbrojtja, ruajtja dhe përmirësimi i cilësisë së mjedisit, si edhe mbrojtja e shëndetit publik, përmes minimizimit të ndikimeve negative nga eksporti i mbetjeve dhe kalimi transit i mbetjeve jo të rrezikshme apo i mbetjeve inerte.
8. VENDIM Nr. 13, datë 4.1.2013, "Për miratimin e rregullave, të përgjegjësive e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis" për vlerësimin e ndikimit në mjedis, Miratimin e rregullave, të përgjegjësive e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis (VNM) të projekteve të caktuara private apo publike.
9. Udhëzimi Nr. 3, i Ministrisë së Mjedisit, dt. 02.12.2013 "Për dokumentacionin e domosdoshëm për të kërkuar lejet mjedisore të tipit a, b mbrojtjen e mjedisit e për aktivitete të reja ekzistuese.

Zbatimi i Konvetave Ndërkombëtare

1. Projektet lokalë apo kombëtarë, që përfshijnë planifikimin e përdorimit të tokës dhe zhvillimit urban dhe ndryshime të tyre.
2. Projektet dhe aktivitete që kanë ndikime domethënëse mbi mjedisin dhe që janë veçanërisht të dëmshme për shëndetin e njeriut.
3. Projektet dhe aktivitetet lokalë sipas gjykimit dhe përcaktimeve të bërë nga autoritetet lokalë.

11.2 INFORMACION PËR LIÇENCAT E NEVOJSHME

Kërkesat e Licencimit

Procesi i licencimit për mjedisin është parashikuar në Ligjin e vitit 1991 për Mbrojtjen e Mjedisit, ndryshuar në vitin 1998. Ligji shprehet se autoritetet kompetentë përkatës duhet të licencojnë të gjithë aktivitetet ekonomike dhe sociale që mund të kenë ndikim mbi mjedisin.

Mendimi i institucioneve të tjera

1. Gjatë procedurës së VNM-së, AKM-ja dhe ministria, sipas kompetencave, konsultohen edhe me institucionet e përmendura në shkronjat "c", "ç" dhe "dh" të pikës 1 të nenit 14 të këtij ligji, duke u dërguar edhe kopje të dokumentacionit të paraqitur nga zhvilluesi i projektit.
2. Institucionet e konsultuara japin brenda afatit të kërkuar mendimin e tyre, sipas funksioneve dhe përgjegjësive përkatëse.
3. Nëse institucionet e lartpërmendura nuk paraqesin mendimet e tyre brenda afatit të kërkuar nënkuptohet se ato janë dakord me zhvillimin e projektit dhe nuk kanë komente.

Certifikata dhe licenca për përgatitjen e raportit të VNM-së

1. Zhvilluesi, për përgatitjen e raportit të thelluar dhe raportit paraprak të VNM-së, ngarkon subjektet juridike ose fizike tregtare, të licencuara nga QKL-ja, për veprimtarinë e vlerësimit të ndikimit në mjedis dhe auditimit mjedisor, si dhe/ose individët e certifikuar nga ministria, si ekspertë të VNM-së dhe auditimit mjedisor.
2. Raporti i thelluar dhe raporti paraprak i VNM-së pranohen si të tillë vetëm kur janë nënshkruar nga një ekspert i certifikuar apo nga subjekte juridike ose fizike tregtare, të licencuara nga QKL-ja, për veprimtarinë e vlerësimit të ndikimit në mjedis dhe auditimit mjedisor. Nënshkrimi nuk i heq zhvilluesit asnjë përgjegjësi apo detyrim në lidhje me përmbajtjen e raportit.
3. Ministri miraton certifikimin e individëve, si specialistë për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe auditimin mjedisor, sipas rregullave, procedurave e kriterëve që miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
4. Veprimtaritë e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, kur kryhen nga subjekte juridike ose fizike tregtare, i nënshtrohen licencimit dhe përfshihen në kategorinë III.2 të shtojcës së ligjit për licencat. Këto veprimtari licencohen sipas ligjit për licencat.

RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

Rindërtimi i 147 banesave individuale të dëmtuara nga
tërmeti i 26 nëntorit 2019 në Bashkinë Shijak

Ky raport është përgatitur pas hartimit të projektit të zbatimit të projektit duke marrë parasysh të gjithë dokumentacionin e dorëzuar dhe në përputhje me ligjin Nr. 10440, dt. 07.07.2011 "Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis"

Përgatiti

Ekspert i Vlerësimin të Ndikimit në Mjedis
Alfred LAKO

Përmbajtja

1	HYRJE.....	46
1.1	TË DHËNA MBI HARTUESIN E RAPORTIT	47
1.2	SHËNIME MBI VLERËSIMIN E RAPORTIT TË VNM	48
1.3	KORNIZA ADMINISTRATIVE	48
1.4	KORNIZA LIGJORE	48
1.5	KORNIZA LIGJORE DHE STATUSI I ZONËS NË STUDIM.....	51
2	PËRSHKRIMI I MBULESËS BIMORE.....	54
2.1	Konsiderata te pergjithshme per pyjet në Bashkinë Shijak	55
3	BURIMET UJORE.....	58
4	IDENTIFIKIMI I NDIKIMEVE TË MUNDSHME MJEDIS	60
4.1	NATYRA E NDIKIMEVE	61
4.2	SHTRIRJA E PROJEKTIT	61
4.3	NDIKIMET NGA PROJEKTI I ZBATIMIT (FAZA E NDËRTIMIT).....	65
4.3.1	NDIKIME QË SHOQËROJNË TRANSPORTIMIN E MATERIALEVE TË NDËRTIMIT.65	
4.3.2	NDIKIMET QË SHOQËROJNË GËRMIMET E DHEUT	65
4.3.3	HUMBJA E DRURËVE DHE BIMËSISË NË ZONËN E NDËRTIMIT	66
4.3.4	NDIKIME PËRFITUESE	66
4.4	NDIKIME MJEDISORE, HUMANE DHE SHOQËRORE	66
4.4.1	MJEDISI NATYROR	66
4.4.2	MJEDISI HUMAN	67
4.5	NDIKIMET NGA PROJEKTI I ZBATIMIT (FAZA E OPERIMIT)	68
4.5.1	MJEDISI NATYROR	68
4.5.2	MJEDISI HUMAN	70
5	SHKARKIMET E MUNDSHME NË MJEDIS.....	70
5.1	SHKARKIMET E UJËRAVE TË NDOTURA	70
5.2	GAZRAT.....	70
5.3	PLUHURAT	70
5.4	ZHURMAT	71
5.5	VIBRIMET	71
5.6	PRODHIMET E MBETJEVE	71
6	KOHËZGJATJA E MUNDSHME E NDIKIMEVE	72
6.1	MASAT ZBUTËSE PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS.....	72
6.2	METODAT E MUNDSHME PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS ..	72
7	SHTRIRJA HAPËSINORE E NDIKIMIT NË MJEDIS	73
7.1	DISTANCA FIZIKE NGA VENDNDODHJA E PROJEKTIT	73
8	MUNDËSIA E REHABILITIMIT	73
8.1	NEVOJAT PËR REHABILITIM.....	73

8.2	Rehabilitimi i gjurmës së ndërtesave që prishen	74
8.3	MASAT REHABILITUESE	74
9	MASAT PËR SHMANGIEN DHE ZBUTJEN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS	75
9.1	VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I PERFORMANCËS MJEDISORE	75
9.2	PERIUDHA NDËRTIMORE - MASA ZBUTËSE TË DETYRUESHME	76
9.3	STADI NDËRTIMOR ZBATUES. MASA ZBUTËSE TË REKOMANDUARA SHITESË	77
9.4	PERIUDHA E SHFRYTËZIMIT - MASA ZBUTËSE TË DETYRUESHME	77
10	REKOMANDIME PËR HAPAT E NDËRTIMIT DHE VEPRIMTARISË NDËRTUESE	78
11	PËRFUNDIME	78

1 HYRJE

Raporti i vlerësimit të ndikimit në mjedis bazohet në rëndësinë e hartimit të një studimi me standarde bashkëkohore, duke mbajtur parasysh pasuritë natyrore dhe njerëzore të zonës në shqyrtim, vlerat e veçanta të tyre, si dhe kërkesat e pronarëve të zonës. Nxjerrja në pah e pasojave negative dhe pozitive dhe përcaktimi i masave zbutëse bëhet duke pasur parasysh ruajtjen e interesave të investitorëve, përdorimin me masë / të arsyeshëm të burimeve natyrore, si dhe përputhjen e zhvillimit ekonomik e social të zonës me kërkesat e zhvillimit të qëndrueshëm.

Vlerësimi i ndikimit në mjedis mund të përcaktohet si një procedurë e hapur ndaj pjesëmarrjes së publikut, e cila, në vijim të kërkimit me karakter tekniko-shkencor dhe ndërdisiplinor, jep një gjykim paraprak lidhur me përputhshmërinë mjedisore të një projekti (publik ose privat), zbatimi i të cilit mendohet se mund të ketë ndikim domethënës në mjedisin e konsideruar të përbashkët.

Vlerësimi i ndikimit në mjedis, i përshkruar në nenin 3 të Direktivës nr. 97/11/EC:

“VNM zbulon, përshkruan dhe vlerëson, ashtu siç duhet dhe për çdo rast në veçanti, pasojat e drejtpërdrejta dhe të tërthorta të një projekti mbi:

- Qeniet njerëzore, faunën dhe florën;
- Mbulesën e tokës, ujin, ajrin, klimën dhe peizazhin;
- Të mirat materiale dhe pasuritë natyrore e kulturore,
- si dhe mbi ndërveprimin e faktorëve të shprehur në të tria këto pika”,

zbulon karakterin “një dhe i vetëm” të sistemit ekologjik. Nga ky karakter rrjedh që parametri i VNM nuk është vetëm respektimi i disiplinave sektoriale, i planeve dhe i standardeve, por vlerësimi i gjithë pasojave të një ndërhyrjeje sipas metodave tekniko-shkencore të kërkimit. Qëllimi i disiplinës VNM, është ai i “pajtimit të kërkesave të zhvillimit ekonomik dhe prodhues me ato të ruajtjes së pasurisë mjedisore, nëpërmjet zgjedhjes së një marrëveshjeje, e cili prek sa më pak të dytën në përfitim të të parit”. Gjithsesi, duhet mbajtur parasysh që, vlerësimi i një vepre publike ose me interes publik, do të thotë edhe gjyrimi i vlerës së saj në të ardhmen e interesit të përbashkët me kritere dhe informacione *ad hoc*, përgjithësisht të ndryshëm nga ata të përdorur për projektimin e ndërhyrjes.

Për të arritur një vlerësim sa më real e të besueshëm të ndikimit në mjedis, duhet analizuar rrethanat në këndvështrime të ndryshme si:

Kuadri ligjor dhe administrativ;

- Plani rregullues;
- Pozicioni gjeografik dhe kufiri administrativ;
- Relievi i përditësuar;
- Të dhënat klimatike dhe hidrologjike;
- Të dhënat gjeologjike dhe sizmiteti i zonës;
- Të dhënat mbi florën dhe faunën;
- Burimet territoriale dhe ekonomike;
- Monumentet e kulturës, arkeologjike dhe historike të zonës;
- Të dhënat mbi popullsinë e sotme dhe asaj në të ardhmen;
- Pronësia mbi trojet;
- Të dhëna mbi infrastrukturën (rrjeti rrugor, elektrik, telefonik, ujësjellës-kanalizimeve, mbledhja dhe trajtimi i mbetjeve urbane, etj.);
- Profili ekonomik;
- Shkalla dhe sektorët e punësimit;
- Ekzistenca e zonave të mbrojtura dhe buferike;
- Vendimet ligjore në kuadër të rindërtimit të ndërtesave të dëmtuara nga tërmeti.

1.1 TË DHËNA MBI HARTUESIN E RAPORTIT

Raporti i mëposhtëm është hartuar për marrjen e miratimit nga ana e Ministrit për zbatimin e projektit:

Godinë banimi dhe shërbimi 3kt me 1kt nëntokë

Raporti i VNM-së është përgatitur nga Alfred Lako PF, i pajisur me certifikatë Nr. 136 Prot. e numër identifikues 127 nga Ministria e Mjedisit, datë 12.05.2005 dhe licencë të kategorisë "shërbime ekspertize dhe/ose profesionale lidhur me ndikimin në mjedis", kodi III.2.A (1+2) me nr. serial LN-7564-03-2014 në bashkëpunim me kompaninë projektuese uts-01.

1.2 SHËNIME MBI VLERËSIMIN E RAPORTIT TË VNM

Vlerësimi i ndikimit në mjedis, për vetë natyrën e tij, përmban vlerësime lidhur me ndikimet e projektit të propozuar, disa prej të cilave janë pozitive dhe disa të tjera negative. Një gjykim përzgjedhës, ose jashtë kontekstit, mund të çojë në përfundime të gabuara për sa i përket qëllimit të raportit.

Autori këshillon që të interesuarit, përveç këtij raporti, t'i referohen edhe Relacionit Arkitektonik, ku janë dhënë edhe propozimet e projektit për objektin në studim.

1.3 KORNIZA ADMINISTRATIVE

Administrimi dhe mbrojtja e mjedisit janë pjesë përbërëse e Legjislacionit Shqiptar; neni 59, pika d e Kushtetutës, përcakton:

“Shteti, brenda kompetencave kushtetuese dhe mjeteve që disponon, si dhe në plotësim të nismës dhe përgjegjësisë private, synon:

.....

d) një mjedis të shëndetshëm dhe ekologjikisht të përshtatshëm për brezat e sotëm dhe të ardhshëm”.

Legjislacioni kërkon që kushtëzimet urbane të përdoren në përputhje me parime të bazuara. Në kapitullin II, “Politikat mjedisore” përcaktohen:

- Politika shtetërore mjedisore, e cila përcakton pozicionin e mjedisit në legjislacion, vendin e strategjive të sektorëve kombëtarë dhe planet lokale si pjesë e politikës mjedisore dhe përcakton organizmat të cilët do të administrojnë këto politika;
- Programet dhe strategjitë mjedisore, të cilat përcaktojnë Planin e Veprimit Kombëtar të Mjedisit (PVKM), i cili duhet të hartojë një raport mjedisor në zbatimin e PVKM për Këshillin e Ministrave;
- Planet lokale mjedisore, ku kërkohet që pushtetet vendore të zhvillojnë Planet Lokale të Veprimit të Mjedisit (PLVM) duke përdorur organizmat kombëtare për të ofruar të dhëna dhe mbështetje teknike, për pushtetet lokale që të lidhen me publikun, OJQ dhe biznesin për zhvillimin e planeve, dhe kryetarët e bashkive të raportojnë në Këshillat e Rretheve për zbatimin e planeve në fund të çdo viti.

1.4 KORNIZA LIGJORE

Legjislacioni mbi të cilin bazohet mbrojtja e mjedisit, është fuqizuar relativisht me shpejtësi në Shqipëri. Ligji i parë për Mbrojtjen e Mjedisit doli në vitin 1993 dhe u ndryshua në vitin 1998. Procedura e VNM-së përshkruhet në Ligjin Nr. 10440, dt. 07.07.2011 “Për Vlerësimin

e Ndikimit në Mjedis” (pas shfuqizimit të Ligjit Nr. 8990 dt. 23.01.2003), ndërsa konceptet kryesore dhe pjesëmarrësit në proces i përcakton Ligji “ Për Mbrojtjen e Mjedisit ” (Nr. 8934 dt. 05.09.2002), në kapitullin IV të tij, ligj i cili është shfuqizuar që prej qershorit të 2011 pas hyrjes në fuqi të Ligjit Nr. 10431, dt. 09.06.2011 “ Për Mbrojtjen e Mjedisit ”. Në kreun II të tij, paraqiten nen pas neni parimet kryesore të mbrojtjes së mjedisit që janë marrë parasysht në hartimin e këtij raporti të VNM nga specialisti dhe audituesi mjedisor:

1. Parimi i zhvillimit të qëndrueshëm;
2. Parimi i parandalimit dhe marrja e masave paraprake;
3. Parimi i ruajtjes së burimeve natyrore;
4. Parimi i zëvendësimit dhe/ose kompensimit;
5. Parimi i qasjes së integruar;
6. Parimi i përgjegjësisë së ndërsjellë dhe bashkëpunimit;
7. Parimi “ndotësi paguan”;
8. Parimi i së drejtës për informim dhe i pjesëmarrjes së publikut;
9. Parimi i nxitjes së veprimtarive për mbrojtjen e mjedisit.

Në Ligjin Nr. 10431, dt. 09.06.2011 “Për Mbrojtjen e Mjedisit”, në Kreun IV (Mbrojtja e mjedisit në procesin e planifikimit), përcaktohet qartë në nenin 24, që VSM kryhet për planet e planifikimit dhe rregullimit të territorit.

Në Ligjin Nr. 10440, dt. 07.07.2011, Kreu II (Procedurat e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis), thuhet:

Neni 7 - Procedurat e vlerësimit të ndikimit në mjedis

1. Projektet private apo publike, të listuara në shtojcat I dhe II, bashkëlidhur këtij ligji, i nënshtrohen vlerësimit të ndikimit në mjedis, në përputhje me kërkesat e kreut II të këtij ligji, përpara dhënies së lejes përkatëse, nga autoriteti përgjegjës, për zhvillimin ose jo të projektit.
2. Procedura e vlerësimit të ndikimit në mjedis përfshin:
 - a) procesin paraprak të vlerësimit të ndikimit në mjedis;
 - b) procesin e thelluar të vlerësimit të ndikimit në mjedis.
3. Dokumenti bazë, ku mbështetet procesi i VNM-së, është raporti i vlerësimit të ndikimit në mjedis, i cili, në varësi të ndikimeve të mundshme të projektit, mund të jetë:
 - a) raporti paraprak i VNM-së, për projektet e shtojcës II;
 - b) raporti i thelluar i VNM-së, për projektet e shtojcës I.

Neni 8 - Projektet që i nënshtrohen vlerësimit paraprak të VNM-së

Projektet që i nënshtrohen vlerësimit paraprak të ndikimit në mjedis janë:

- a) projektet e listuara në shtojcën II të ligjit;
- b) çdo ndryshim a shtesë në projektet e listuara në shtojcën I apo II, të licencuara paraprakisht, që mund të shkaktojë efekte të rëndësishme negative mbi mjedisin;
- c) projektet e listuara në shtojcën I, që ndërmerren, ekskluzivisht apo kryesisht, për testimin dhe zhvillimin e metodave ose produkteve të reja, të cilat nuk janë përdorur për më shumë se dy vjet;
- ç) projektet e listuara apo jo në shtojcën I ose II, që nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë apo nuk janë të nevojshme për administrimin e zonave veçanërisht të mbrojtura, por që, veçmas apo në bashkëveprim me plane dhe projekte të tjera, mund të shkaktojnë efekte negative të rëndësishme në këto zona. Në këtë rast, raporti paraprak i VNM-së përfshin edhe vlerësimin e ndikimeve të këtyre projekteve në atë zonë, duke marrë parasysh objektivat e ruajtjes dhe mbrojtjes së vendit ku do të zbatohet projekti.

Neni 9 -Projektet që i nënshtrohen procedurës së thelluar të VNM-së

1. Procedurës së thelluar të vlerësimit të ndikimit në mjedis i nënshtrohen:
 - a) projektet e listuara në shtojcën I;
 - b) projektet, për të cilat vendimi i AKM-së parashikon nevojën e zbatimit të kësaj procedure.
2. Zhvilluesi, pavarësisht nga dispozitat e këtij ligji, mund të kërkojë mendim paraprak nga AKM-ja, nëse projekti që synon të zhvillojë është subjekt i këtij ligji.

Baza legjislative e përdorur:

- Udhëzimi i MMPAU-së, Nr. 6, dt. 27.12.2006, " Për Miratimin e metodologjisë së Vlerësimit Paraprak të Ndikimeve në mjedis të një veprimtarie";
- Ligji Nr. 10081, dt. 23.02.2009, " Për Liçensat, Autorizimet dhe Lejet në Republikën e Shqipërisë ";
- VKM Nr. 1124, dt. 30.07.2008 " Për Miratimin e Rregullave, të Proçedurave, dhe Kritereve për pajisjen me certifikatën e specialistit për VNM dhe auditim mjedisor ";
- Rregullore e MMPAU-së Nr.1, dt. 17.08.2004 " Për pjesëmarrjen e publikut në procesin e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis ";
- Ligji nr. 60/2014, datë 19.06.2014 " Për një ndryshim në ligjin nr. 10448, datë 14.07.2001, " Për lejet e mjedisit ", i ndryshuar.

1.5 KORNIZA LIGJORE DHE STATUSI I ZONËS NË STUDIM

Pas tërmetit të datës 26 nëntor 2019, Qeveria Shqiptare mori nismën për të mbështetur bashkitë e prekura, përmes një plani për rindërtim dhe mëkëmbje sociale.

Akti Normativ nr.9, datë 16.12.2019, "Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore", parashikon paraprirjen e procesit të rindërtimit nga planifikimi i territorit përmes Planit të Detyruar Vendor (PDyV); një instrument që hartohet për një zonë të veçantë, të shpallur me vendim të Këshillit të Ministrave, si Zonë e Re për Zhvillim (ZRZh), e cila mund të jetë një zonë e dëmtuar, ose një territor i lirë nga ndërtimet, apo i përshtatshëm për procesin e rindërtimit.

Qeveria shqiptare ka caktuar, nga Fondi i Rindërtimit, një fond të posaçëm për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore dhe ka ngarkuar Agjencinë e Planifikimit të Territorit si njësi zbatuese për hartimin e PDyV-ve, mbi bazën e VKM nr.9, datë 10.01.2020, "Për caktimin e njësive zbatuese për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore dhe financimin e tyre nga Fondi për Rindërtimin miratuar në Buxhetin e vitit 2020".

Komisioni Shtetëror i Rindërtimit, më datë 30.07.2020, miratoi rindërtimin në të njëjtin truall të banesave individuale shpallur "për shembje" mbi bazën e akt-ekspertizave të thelluara të IN dhe hartimin e Planeve të Detyruara Vendore për zonat e dëmtuara pikësore, për 147 banesa individuale, në bashkinë Shijak (vendimi KSHR-së nr. 41, datë 30.07.2020). Kuadri ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe aktet e mësipërme, përmes direktivave dhe orientimeve që japin për hartimin e Planeve të Detyruara Vendore, sigurojnë që produkti final i këtij procesi të jetë një dokument orientues strategjik për rindërtimin, mëkëmbjen sociale dhe zhvillimin e bashkisë në tërësi. Synimet dhe objektivat e PDyV sigurojnë një zhvillim të qëndrueshëm në aspektin ekonomik, urban, mjedisor dhe çdo element tjetër të rëndësishëm për dekadat e ardhshme.

Të gjitha parcelat në të cilat është shqyrtuar rindërtimi i banesa individuale bazuar në Vendimin Nr. 5 datë 6 janar 2020 "Për përcaktimin e rregullave dhe të procedurave për përfitimet nga programi i granteve të rindërtimit dhe projektet model" dhe në të gjitha parcelat e shqyrtuara ka ndërtesa ekzistuese të vlerësuara për rindërtim.

Tipologjitë e parcelave ku ndodhen ndërtesat për të cilat vendimi i Institutit të Ndërtimit rezulton shembja dhe janë objekt shqyrtimi i kësaj PDyV-je për rindërtim pë secilën njësi administrative jepet:

Shijak:

- Raste të pozicionimit të parcelave në inde qendrore urbane. Në të tilla situata, parcelat karakterizohen nga forma të rregullta gjeometrike, kryesisht nga terren i sheshtë, brenda thurjesh urbane të rregullta, të shërbyera nga infrastrukture lëvizëse dhe me shtresa asfalti. Për shkak se janë ndërtesa të hershme, një pjese e tyre strehojnë disa kurora brenda një kulmi, të strukturuar në disa breza, si dëshmi e raportit të hershëm

të tyre me qytetin. Për sa i takon tipit të ndërtesave, në këto parcela, kryesisht dominon ai me mure mbajtëse, me mbulese me çati, një deri në dy kate dhe të bashkëngjitura, ku çdo kurore ka hyrje të dedikuar.

Megjithatë hasen dendur edhe raste të objekteve të ndërtuar rishtas në parcela të tilla, deri në 3-4 kate, ku është zëvendësuar banesa e vjetër me objektin e ri. Sidomos në qytetin e Shijakut, parcela të tilla janë të pozicionuara në pjesën jugore e veriore përreth qendrës së qytetit, e një pjese edhe në zonën perëndimore të tij.

- Raste të pozicionimit të parcelave në inde periferike të qendrave të banuara, kryesisht në inde të krijuara pas viteve '90, si pasojë e lëvizjeve demografike me drejtim nga zonat rurale në qytete. Të tilla parcela gjenden sidomos në pjesën jugore dhe perëndimore të qytetit të Shijakut. Vendosja e tyre ka ndjekur gjurmët e infrastrukturës bujqësore ekzistuese (pjesa më e madhe e tyre janë vendosur në zona bujqësore apo të prodhimit). Tipologjia e objekteve ekzistuese në të tilla parcela dukshëm dallon nga rasti i parë, ku materialet dhe teknologjia e përdorur e ndërtimit dëshmojnë kushte më modeste të jetesës së banoreve. Kjo ka ndikuar edhe shkallën e dëmit nga tërmeti në këto inde. Në këto zona është e dukshme mungesa e investimeve në infrastrukturë, akset e lëvizjes janë kryesisht të paasfaltuara dhe sistemi i arredimit dhe ndriçimit urban është thuajse inekzistent. Ndërkohë ato janë të mbuluara në mënyrë bazike nga rrjeti i furnizimit me ujë dhe energji elektrike. Nuk vërehet një sistem i organizuar i menaxhimit të mbetjeve dhe në disa raste mungojnë kanalizimet e ujërave të zeza.

Xhafzotaj:

- Raste të pozicionimit të parcelave në inde periferike të qendrave të banuara, kryesisht në inde të krijuara pas viteve '90, si pasojë e lëvizjeve demografike me drejtim nga zonat rurale në teritore me të urbanizuara. Vendosja e tyre ka ndjekur gjurmët e infrastrukturës bujqësore ekzistuese (pjesa më e madhe e tyre janë vendosur në zona bujqësore apo të prodhimit). Tipologjia e objekteve ekzistuese në të tilla parcela dallon për nga materialet dhe teknologjia e përdorur e ndërtimit të cilat dëshmojnë kushte modeste financiare banoreve. Kjo ka ndikuar edhe shkallën e dëmit nga tërmeti në këto inde. Në këto zona është e dukshme mungesa e investimeve në infrastrukturë, akset e lëvizjes janë kryesisht të paasfaltuara, sistemi i arredimit dhe ndriçimit urban është thuajse inekzistent. Ndërkohë janë të mbuluara në mënyrë bazike nga rrjeti i furnizimit me ujë dhe energji elektrike. Nuk vërehet një sistem i organizuar i menaxhimit të mbetjeve dhe në disa raste mungojnë kanalizimet e ujërave të zeza.
- Parcela të pozicionuara në teritore rurale, qofshin qendra të vjetra të fshatrave të njësisë administrative Xhafzotaj, qofshin qendra të banuara të krijuara rishtas në rrethina të kurorave të vjetra të fshatrave. Në të tilla tipologji, parcelat ndjekin një

rend të organizimit në hapësire kryesisht sipas trungjeve familjare, sidomos në fshatrat e vjetër çdo rrugë mbështillet nga parcela të të njëjtit mbiemër. Hasen dendur raste të vendosjes së tyre edhe në zona malore. Kryesisht tipologjia e objekteve në të tilla parcela është njëkatëshe, të realizuara me muraturë guri e me mbulësime me çati. Teknologjia bazike e ndërtimit të tyre, si dhe mosha e objektit kanë qenë shkaqet kryesore të shkallës së dëmit në këto zona. Në shumicën e rasteve këto zona janë me infrastrukture bazike rrugore, ku lidhen me akse kryesore përmes rrugëve të paasfaltuara. Edhe parcelat shërbejnë kryesisht nga rrugica të ngushta, shpesh herë vetëm këmbësore apo për kafshët që shërbejnë për transport apo ato shtëpiake.

Pothuajse inekzistente paraqitet infrastrukture e furnizimit me ujë dhe e kanalizimeve në fshatra, sidomos në zonat e thella. Ndërkohë në zonat e zhvilluara rishtas, si Maminas psh, zonat përgjatë rrugës janë me të mbuluara me infrastrukture.

Maminas:

- Raste të pozicionimit të parcelave në inde periferike të qendrave të banuara, kryesisht në inde të krijuara pas viteve '90, si pasoje e lëvizjeve demografike me drejtim nga zonat rurale në territore me të urbanizuara. Vendosja e tyre ka ndjekur gjurmët e infrastrukurës bujqësore ekzistuese (pjesa më e madhe e tyre janë vendosur në zona bujqësore apo të prodhimit). Tipologjia e objekteve ekzistuese në të tilla parcela dukshëm dallon materialet dhe teknologjia e përdorur e ndërtimit të cilat dëshmojnë kushte me modeste të jetesës së banorëve. Kjo ka ndikuar edhe shkallën e dëmit nga tërmeti në këto inde. Në këto zona është e dukshme mungesa e investimeve në infrastrukture, akset e lëvizjes janë kryesisht të paasfaltuara, sistemi i arredimit dhe ndriçimit urban është thuajse inekzistent. Ndërkohë janë të mbuluara në mënyrë bazike nga rrjeti i furnizimit me ujë dhe energji elektrike. Nuk vërehet një sistem i organizuar i menaxhimit të mbetjeve dhe në disa raste mungojnë kanalizimet e ujërave të zeza.
- Parcela të pozicionuara në territore rurale, qofshin qendra të vjetra të fshatrave të njësisë administrative Maminas, qofshin qendra të banuara të krijuara rishtas në rrethina të kurorave të vjetra të fshatrave. Në të tilla tipologji, parcelat ndjekin një rend të organizimit në hapësire kryesisht sipas trungjeve familiare, sidomos në fshatrat e vjetër çdo rrugë mbështillet nga parcela të të njëjtit mbiemër. Hasen dendur raste të vendosjes së tyre edhe në zona malore. Kryesisht tipologjia e objekteve në të tilla parcela është njëkatëshe, të realizuara me muraturë guri e me mbulësime me çati. Teknologjia bazike e ndërtimit të tyre, si dhe mosha e objektit kanë qenë shkaqet kryesore të shkallës së dëmit në këto zona. Në shumicën e rasteve këto zona janë me infrastrukture bazike rrugore, ku lidhen me akse kryesore përmes rrugëve të paasfaltuara. Edhe parcelat shërbejnë kryesisht nga rrugica të ngushta, shpesh herë

vetëm këmbësore apo për kafshët që shërbejnë për transport apo ato shtëpiake.

Gjepalaj:

- Raste të pozicionimit të parcelave në inde periferike të qendrave të banuara, kryesisht në inde të krijuara pas viteve '90, si pasoje e lëvizjeve demografike me drejtim nga zonat rurale në territore me të urbanizuara. Vendosja e tyre ka ndjekur gjurmët e infrastrukturës bujqësore ekzistuese (pjesa më e madhe e tyre janë vendosur në zona bujqësore apo të prodhimit). Tipologjia e objekteve ekzistuese në të tilla parcela dukshëm dallon nga materialet dhe teknologjia e përdorur e ndërtimit të cilat dëshmojnë kushte me modeste financiare e të jetesës së banoreve. Kjo ka ndikuar edhe shkallën e dëmit nga tërmeti në këto inde. Në këto zona është e dukshme mungesa e investimeve në infrastrukture, akset e lëvizjes janë kryesisht të paasfaltuara, sistemi i arredimit dhe ndriçimit urban është thuajse inekzistent. Ndërkohë janë të mbuluara në mënyrë bazike nga rrjeti i furnizimit me ujë dhe energji elektrike. Nuk vërehet një sistem i organizuar i menaxhimit të mbetjeve dhe në disa raste mungojnë kanalizimet e ujërave të zeza.
- Parcela të pozicionuara në territore rurale, qofshin qendra të vjetra të fshatrave të njësisë administrative Gjepalaj, qofshin qendra të banuara të krijuara rishtas në rrethina të kurorave të vjetra të fshatrave. Në të tilla tipologji, parcelat ndjekin një rend të organizimit në hapësirë kryesisht sipas trungjeve familjare, sidomos në fshatrat e vjetër çdo rrugë mbështillet nga parcela të të njëjtit mbiemër. Hasen dendur raste të vendosjes së tyre edhe në zona malore. Kryesisht tipologjia e objekteve në të tilla parcela është njëkatëshe, të realizuara me muraturë guri e me mbulese me çati. Teknologjia bazike e ndërtimit të tyre, si dhe mosha e objektit kanë qenë shkak për kryesore të shkallës së dëmit në këto zona. Në shumicën e rasteve këto zona janë me infrastrukture bazike rrugore, ku lidhen me akse kryesore përmes rrugëve të paasfaltuara. Edhe parcelat shërbejnë kryesisht nga rrugica të ngushta, shpesh here vetëm këmbësore apo për kafshët që shërbejnë për transport apo ato shtëpiake.

Pothuajse inekzistente paraqitet infrastrukture e furnizimit me ujë dhe e kanalizimeve në fshatra, sidomos në zonat e thella.

2 PËRSHKRIMI I MBULESËS BIMORE

Në territorin e bashkisë së Shijakut bimësia natyrore është pak e zhvilluar. Këtu kemi parasysh gjendjen e sotme, sepse mbi 90-vite më parë edhe në territorin e kësaj bashkie, ashtu si në gjithë relievin kodrinor të Ulëtisrës Perëndimore kishte pyje të dendur dushku mesdhetar. Sot ka vetëm shkurre, jo për faj të natyrës, por të keqpërdorimit për një kohë të gjatë nga banorët etj. Këtu përfshihen dhe faktorë të tjerë si: shtimi i numrit të popullsisë në fshatra, rritja e shpejtë e popullsisë që shtohet dukshëm në qytetet përreth, kërkesat më të mëdha dhe

nevojat për dru zjarri, shtimi i domosdoshëm i sipërfaqes së tokës së punueshme (prodhimeve bujqësore e blektorale për ushqim). Këta faktorë por edhe të tjerë që lidhen me veprimtarinë e njeriut, çuan në gjendjen e sotme të bimësisë natyrore. Vetëm në periudhën '70-'80 të shekullit të kaluar, u shpyllëzuan dhjetëra ha me shkurre për zgjerimin e tokës së punueshme: hapja e brezareve në kodrat e Çizmelit, Eminasit të Ri, Karpës, Metallës, Likeshit, Kënetës etj. Në këto brezare u mbollën ullinj, pemë frutore dhe hardhi. Mbijetojnë shumë rrënjë ullinj, një pjesë e të calave u shkatërruan gjatë vitit 1997. Tashmë në Çizmeli, Eminas i Ri, Karpen po vihen re shenja mjaft të mira të ripërtëritjes së vreshtave, shtimit të mbjelljeve të ullinjve të rinj.

Shkurret janë të tipit mesdhetar; më shumë spikasin makjet të përfaqësuara, kryesisht nga: shqopa, xina (puqëlla), xana, mretja (krifsha), mushikarta (fshikarta), ilqja (ilqeri), qelbësi, frashëri, mënishtja (diku e quajnë gabim sherebelë) etj. Ilqja është më e rrallë. Kodrat ku ruhen më mirë dhe me sipërfaqe më të madhe janë: kodrat në jug të Vlashajt, në lindje të Karpenit, Bodinakut, Shtrazës, Shetelit, Eminasit të Ri e Çizmelisë etj. Në Eminas të Ri (lagjia Plakë), ruhet pak pyll dushku mesdhetar i degraduar e po kështu pranë ujëmbajtësit të Moçës dhe pranë kodrës së Bulgrit (Burgut).

Në lartësitë më të mëdha dhe në shpatet me ekspozim nga veriu apo verilindja gjendet edhe formacioni bimor i shibliakut, i përbërë nga shkurre që i rrëzojnë gjethet në periudhën e ftohtë të vitit. Ky formacion përfaqësohet nga shkoza, gorrica, driza (ferrkuqja) etj.

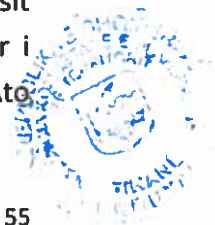
Gjatë ish-kooperativave u bënë ripyllëzime me pishë në disa sektorë, të cilat patën dy qëllime kryesore për atë kohë: Kufizimin e erozionit në shpate të degraduara dhe njëherazi kufizimin e mbathjes së ujëmbajtësve nga prurjet e ngurta të përrrenjve. Kjo u bë më tepër në kodrat e Shtrazës, Bodinakut, Melitës, Vlashajt etj.

Sot këto sipërfaqe kanë krijuar pyll e ruhen mirë. Me ripërtëritjen e shkurreve pranë do t'i shtojnë më shumë vlerat tërheqëse, përdoruese të peizazhit natyror kodrinor. Sot, të dy këta elemente meritojnë rivlerësim në drejtim të biodiversitetit, faunës së egër, mundësive për ekskursione, shëtitje, piknikë në natyrë, etj. Në rastin kur janë pranë dhe përreth ujëmbajtësve u shtohen vlera të tjera, për të cilat u fol tek ujërat.

2.1 Konsiderata të përgjithshme për pyjet në Bashkinë Shijak

Territori i bashkisë së Shijakut ka shumë pak pyje. Këtë e ka sjellë rritja e vazhdueshme e densitetit të popullimit dhe kthimi i peizazheve natyrore në toka bujqësore dhe sipërfaqe urbane të qendrave të banuara.

Pyjet natyrore, më tepër në formën e shkurreve dhe shkurretave ruhen më mirë përreth fshatit e kodrat në jug të Vlashajt, në lindje të Karpenit, Bodinakut, Shtrazës, Shetelit, Eminasit të Ri e Çizmelisë etj. Në Eminas të Ri (lagjia Plakë) ruhet pak pyll dushku mesdhetar i degraduar, po kështu pranë ujëmbajtësit të Moçës dhe pranë kodrës së Bulgrit (Burgut). Ato

përfaqësohen kryesisht nga pyje të ulta, të përbëra nga shkurre dhe shkurreta mesdhetare

Pyjet e ulta ose shkurret tipit mesdhetar, përbëhen kryesisht nga nënkati i makjes, pra me gjelberim të përhershëm dhe shumë pak nga nënkati i shibliakut, i përzier me dushqe të degraduara. Makja përfaqësohet nga marja (*Arbutus unedo*), shqopa (*Erica arborea*), dafina (*Lauris nobilis*), gjineshtra, xina (puqëlla), mretja (krifsha), mushikarta (fshikarta), ilqja (ilqeri), qelbësi, mënishtja (diku e quajnë gabim sherebela) etj. Nuk mungojnë edhe rastet tepër të rralla të përzierjes së shkurreve me drurë të lartë, sidomos dushqe mesdhetare në të cilët dallohet ilqja (*Quercus ilex*) më rrallë dhe frashëri Nënkati i shibliakut, pra me gjelberim të përkoheshen, në lartësitë më të mëdha të kodrave dhe sidomos në shpatet me orjentim verior e lindor. Përfaqësohet nga shkoza, driza (ferrkuqja), gorrica.

Shkurret nuk vlerësohen vetëm për leverdinë ekonomike si dru zjarri e kullotjen e dhive. Mjafton të shënojmë se ripërtëritja e tyre në disa sektore, gjatë 25 viteve të fundit, ka shtuar kafshët e egra: ujkun, dhelpërën e lepurin, por më interesantja është rikthimi i çakallit, i cili ishte zhdukur që prej mbi 50 viteve. Vihet re një ripërtëritje e dukshme e shkurreve në sektorët e: Shetelit, Shtrazës, Bodinakut e Karpenit që lidhen me sektorin e fshatit Kuç, i cili i përket bashkisë së Vorës.

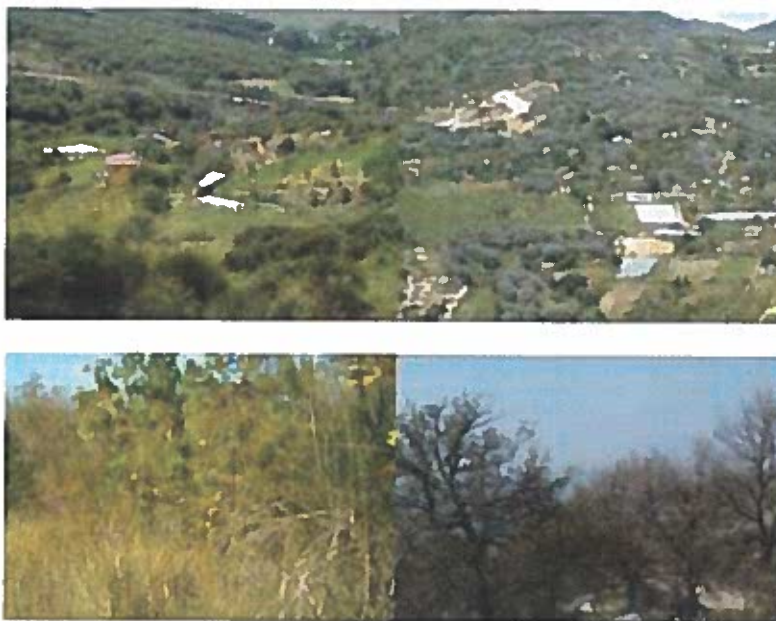

Fig. 1 Ujëmbajtësi i Moçes, Marikaj, Zallishte me bimësi përgjatë Lumit Erzen

Në territorin e bashkisë së Shijakut, siç theksuam, pyjet janë tepër të pakta. Diferencimi i tyre sipas shkallës së dendësisë së drurëve është tepër i vështirë, sepse ende nuk ka studime të detajuara për këtë problem. Mungesa e këtyre studimeve lidhet edhe me interesin jashtëzakonisht të pakët që kanë pyjet në këtë bashki. Theksojme se pyjet natyrore të lartë dhe të dendur kanë shtrirje tepër të kufizuar, në sektorë dhe areale fare të vegjël, që i kanë shpëtuar prerjeve abuzive.

Shtrirjen më të madhe të pyjeve të dendur e takojmë tek pyjet ulët, ku ka sektorë me dendësi të madhe të shkurreve dhe të bimëve shoqëruese. Shtrirjen më të mirë dhe më të ruajtur të pyjeve te ulta (shkurret) e gjejmë përreth fshatit kodrat në jug të Vlashajt, në lindje të Karpënit, Bodinakut, Shtrazës, Shetelit, Eminasit të Ri e Çizmeliesë etj. Në Eminas të Ri (lagjia Plakë) ruhet pak pyll dushku mesdhetar i degraduar, po kështu pranë ujëmbajtësit të Moçës dhe pranë kodrës së Bulgrit (Burgut), të Shetelit, Shtrazës, Bodinakut e Karpenit.

Pjesa më e madhe e pyjeve si të lartë ashtu edhe të ulët janë të rrallë, madje edhe tepër të rrallë. Kjo lidhet me mbikullotjen, mbishfrytëzimin dhe zjarret e shpeshta, shumica të qëllimshme për shtimin e kullotës për bagëtinë. Janë këto faktorë antropogjenë që kanë degraduar vazhdimisht pyjet e dikurshëm, të cilat mbulonin hapësira të mëdha. Ky degradim i shndërroi pyjet nga formacion primar klimaterik, në formacion sekondar të shkurreve, ndërsa degradimi i mëtejshëm solli zhdukjen e bimëve më të dëmtuara, rrallimin e gjithë bimëve të tjera. Kjo rriti erozionin, zvogëloi lagështirën dhe varferoi tokat. Si rrjedhim nga formacioni bimor i shkurreve u kalua në frigane, që është formacion bimor i përbërë nga një numër i kufizuar bimësh, nga shkurre të rralla dhe me zhvillim të pakët. Ky formacion, në kushtet e klimës mesdhetare me verë të gjatë, të nxehtë dhe të thatë, vazhdon të degradohet, deri në zhdukjen e plotë të mbulesës bimore dhe të tokave, deri në daljen e formacionit rrënjësor në sipërfaqe, i cili është steril, shterpe. Kjo situatë shfaqet në disa shpate të ndertuar nga argjila, ku janë krijuar ato që sot quhen “shkretëtira të laguara”, me pamjen e shkretëtires pa bimësi dhe mbulesën e tokave.

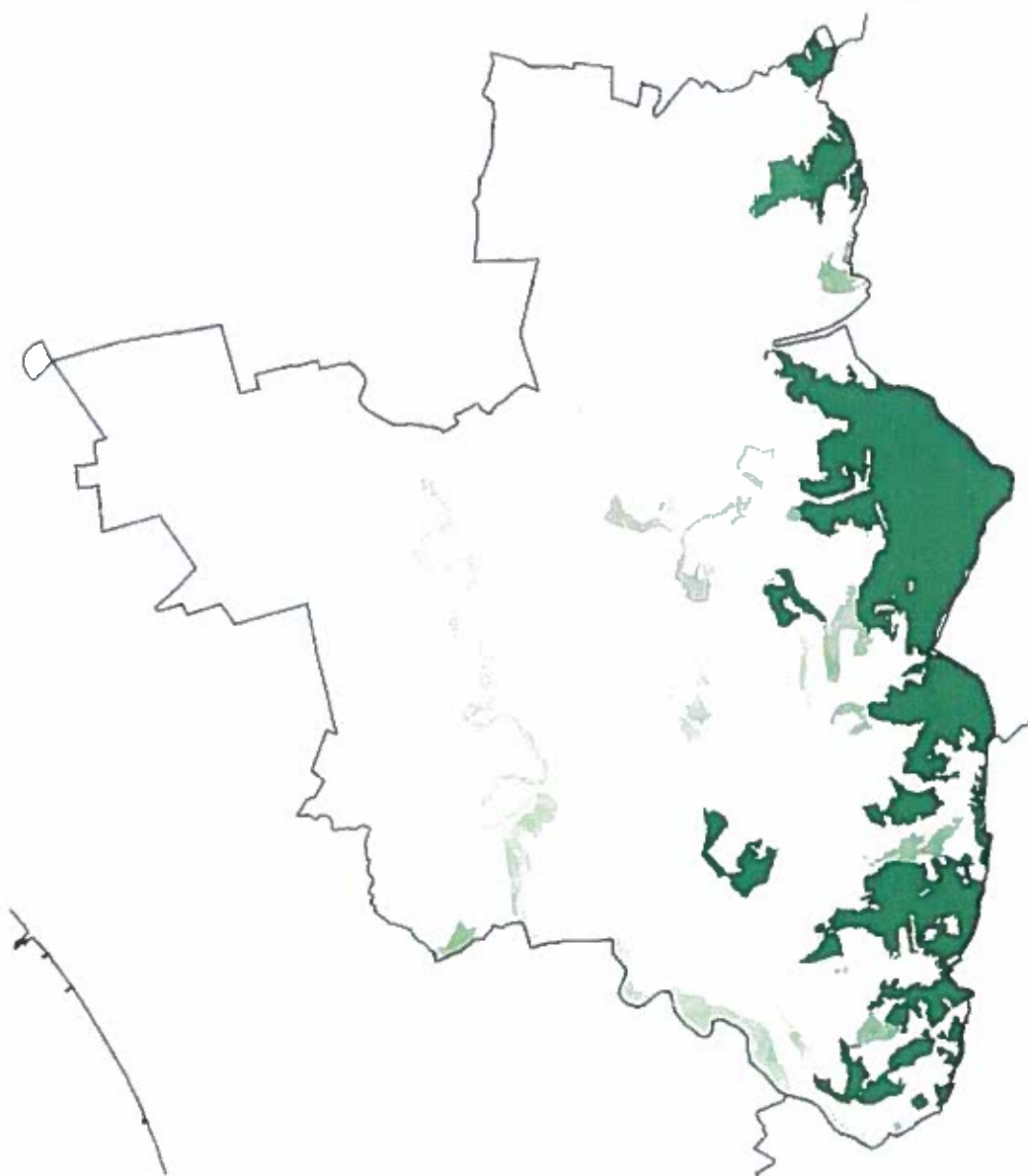

Fig. 2 Harta e sistemit natyror të Bashkisë Shijak

3 BURIMET UJORE

Ndërtimi gjeologjik prej formacioneve kryesisht të papershkueshme kushtëzon Pëhapjen tepër të kufizuar të burimeve ujore, të cilët janë të rrallë, të vegjël dhe shumica të përkoheshëm. Këto burime lidhen me shkëmbinjtë ranorë dhe konglomeratikë, që kanë shtrirje të kufizuar, kryesisht në kreshtat e kodrave me pjerrësi të konsiderueshme Ndaj edhe pse janë të përshkueshem, përceillin shumë pak ujë në thellësi të tyre, çfarë furnizon burimet e vegjël. Disa burime lidhen me depozitimet copëzore në rreze të shpateve apo në konet e depozitimi të përrenjve të vegjël dhe te rrëzimeve të rralla gravitacionale.

Burimet janë të pranishëm në luginat e përrenjve, aty ku ata presin shkëmbinjtë ranorë dhe në kontaktin e tyre me ata argjilorë dalin burime apo hurdha. Me përjashtim të burimit të shtrazës që e ka prurjen (referuar hartës topografike) 300 litra/orë, të tjerët kanë prurje mesatare 60-70 litra/orë. Banorët i përdornin shumë për ujë të pijshëm, duke treguar kujdes në mirëmbajtje, rregullimin me çesma etj. Gjatë ish-kooperativave ndërtimi i ujësjellësve në fshatra çoi në braktisje e burimeve. Në 25 vitet e fundit, në fshatrat me eksod të lartë, rrjeti ujësjellës është dëmtuar, braktisur, ose nuk funksionon, ndaj familjet e mbetura u janë rikthyer burimeve pranë.

Ujërat nëntokësore në zonën fushore që përshkohet nga lumi Erzen dhe nga kanali Tanës janë të pasura. Këto ujëra ushqehen nga shirat dhe këto rrjedhje ujore, janë në thellësi të vogla, në sasi të konsiderueshme, por jo të pishëm.

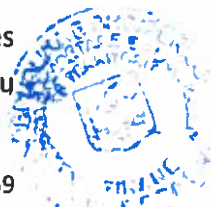
Pellgu ujëmbledhës i lumenjeve Erzen dhe Ishëm, me një sipërfaqe të përbashkët 1439 km² shtrihet në Shqipërinë e Mesme. Pellgjet ujëmbledhës të këtyre dy lumenjeve janë pranë njëri-tjetrit dhe në përgjithësi, kanë kushte të njëjta fiziko-geografik. Karakterizohen nga lëkundje sinkrone të rrjedhjes, si dhe nga një përputhje e cikleve ujëshumtë e ujëpaktë. Në pjesën e tyre të sipërme kalojnë në Krahinën Malore Qendrore, ndërsa në pjesën e poshtme shtrihen në ultësirën Perëndimore, pranë Adriatikut. Lumenjtë Erzen dhe Ishëm i kanë lartësitë mesatare të pellgjeve ujëmbledhës përkatësisht 435m dhe 357m, dhe i grumbullojnë ujërat në një territor kryesisht kodrinor.

Lumi Erzen fillimin e tij e ka në afërsi të qafës së Gurakuqit, në kuotën 1300m mbi nivelin e detit, megjithatë grumbullon ujëra dhe në kuota më të larta. Degët kryesore të lumit Erzen janë përroi i Zallit, përroi i Zhullimës dhe përroi i Pezës, me sipërfaqe të pellgjeve ujëmbledhës përkatësisht 79km², 132 km² dhe 74.3 km². Ndërsa sipërfaqja e pellgut të vetë lumit është 760 km² dhe ka një gjatësi prej 109km.

Përroi i Tanës, e formon rrjedhën e tij nga një pellg ujëmbledhës prej rreth 7.6km² nga kontributi i dy zona ve ujëmbledhëse: Përroi i Gërdecit me sipërfaqe 6.6km² si dhe territori i përzier fushor dhe kodrinor i zonës Vorë Mucaj – Marqinet me sipërfaqe 9.2km². Ky përrua është pjesë e skemës së bonifikimit të kënetës së Durrësit. Kanali ka funksion të dyfishtë njëherë si kanal kullues dhe njëherë si kanal vaditës. Gjithashtu është edhe sistemi kryesor i kullimit të bashkisë Vorë si dhe pellgu ndarës midis Ishmit dhe Erzenit.

Lumi Ishëm formohet nga ujërat e lumit të Tiranës, të përroit të Tërkuzes dhe të përroit të Zezës. Para se të bashkohet me ujërat e Tërkuzes Lumi i Tiranës, i cili është dega kryesore e kumit të Ishmit e njëkohësisht dhe dega e tij e gjatë, merr edhe ujërat e Lanës. Karakteristikat kryesore të pellgut të lumit Ishëm janë: Gjatësia L=75km, lartësia mesatare H=357m. Sipërfaqja f=673km² dhe gjerësia mesatare B=9.0km.

Përroi i Dojës, me sipërfaqe 139km² që derdhej në det, pas bonifikimit të fushës së Thumanës (viti 1690-1962) u devijua dhe nisi të derdhej në lumi Ishëm, por pas vitit 1965 ky përrua u

sistemua përsëri dhe sot ka rrjedhje të veçantë në lagunën e Patokut. Kështu lumi i Ishmit mbetet përsëri me tri degët e tij kryesore, që ruajnë karakteristikat e përrenjve malorë.

Rrjedhja Vjetore. Lumenjtë Erzen dhe Ishëm, ushqimin kryesor e kanë nga rreshjet në formë shiu. Karakteri i ndryshimeve të theksuara stinore dhe shumëvjeçare, përcaktojnë ushqimin ujor të rrjedhjes sipërfaqësore të pellgut ujëmbledhës, si dhe akumulimin e ujërave nëntokësore.

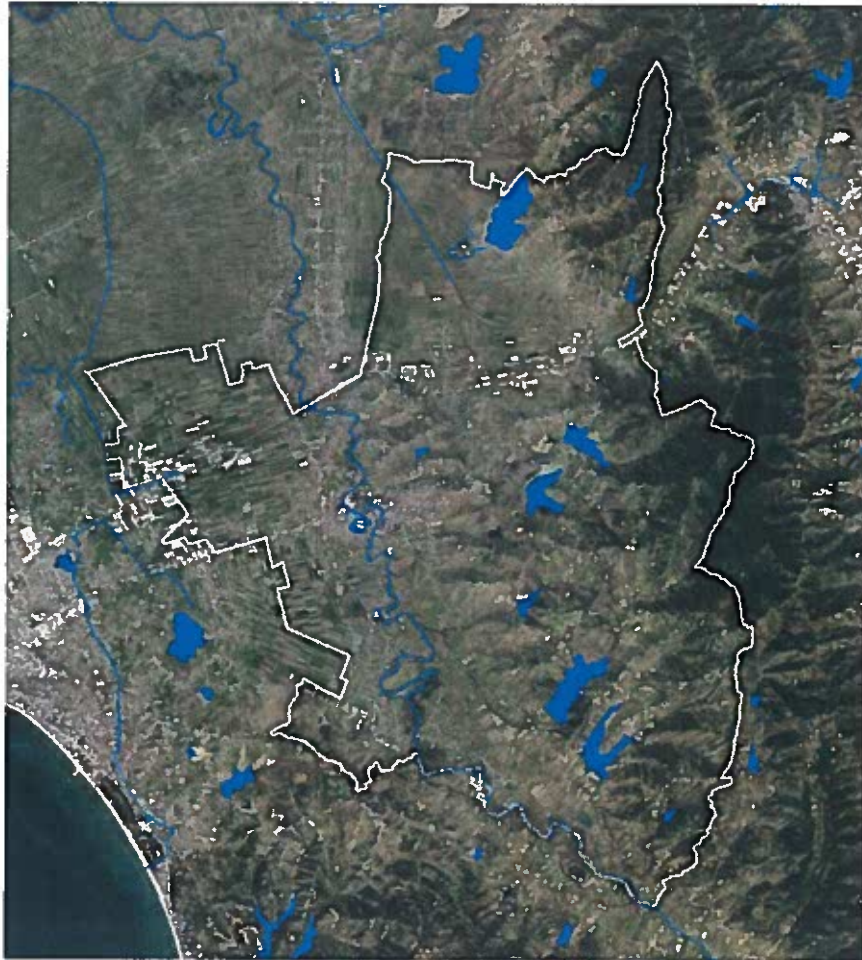

Fig. 3 Hidrografia në zonë

4 IDENTIFIKIMI I NDIKIMEVE TË MUNDSHME MJEDIS

Në këtë pjesë paraqiten ndikimet që konsiderohen të rëndësishme gjatë fazave të ndryshme të projektit. Ato do të klasifikohen të drejtpërdrejta, siç është erozioni i tokës gjatë ndërtimit dhe zhurmat e punimeve, prishja e strukturave të tokës, ose indirekte, si ndryshimet në përdorimin e hapësirave të planifikuara të tokës dhe zhvillimit ekonomik. Në raport me kohëzgjatjen e efektit të tyre, ato janë afatshkurtra dhe afatgjata.

4.1 NATYRA E NDIKIMEVE

Sipas natyrës së tyre, ndikimet mund të renditen:

- Ndikimet që janë të pamunduara të ndodhin, sepse natyra dhe fusha e projektit dhe modelet e tij mjedisore janë të tillë që faktorët përgjegjës për shkaktimin e ndikimit në mjedis mungojnë/kanë magnitudë të neglizhueshme, ose receptorët e ndjeshmërisë nuk ekzistojnë;
- Ndikimet përfituese ose keqësuese të nën-ndara brenda tyre, që kanë rëndësi të moderuar ose të lartë dhe kanë ndikim në performancën mjedisore të fazës para dhe post-operative të projektit;
- Përgjithësisht, ndikime relative keqësuese të vogla që duhet të zbuten, në interes të përmirësimit të performancës mjedisore.

Duhet të vëmë në dukje që vlerësimi i ndikimeve tregon marrëdhënie të nivelit potencial të ndikimit, duke marrë parasysh se asnjë masë zbutëse e ndikimit, nuk adoptohet për rritjen e përfitimit ose të keqësimit.

4.2 SHTRIRJA E PROJEKTIT

Objekti i kësaj PDyV-je (pjesë e së cilës është dhe ky raport) është pozicionimi dhe planvendosja për 147 ndërtesa individuale që përftohen në kuadër të procesit të rindërtimit. Pozicionimi i tyre është i shpërndarë në të gjithë territorin e Bashkisë Shijak, por në zona të banuara të karakterit urban dhe bujqësor të këtij territori.

Numri i ndërtesave të shqyrtuara (sipas kontratës) sipas njësive administrative është si vijon:

Njësia Administrative Shijak	4 ndërtesa
Njësia Administrative Maminas	35 ndërtesa
Njësia Administrative Xhafzotaj	88 ndërtesa
Njësia Administrative Gjepalaj	17 ndërtesa

Tabela 1 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjepalaj

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjepalaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Cizmeli	3+1	384675.9	4571565.6
Cizmeli	1+1	385018.5	4572063.1
Cizmeli	2+1	385010.2	4572064
Gjepale	2+1	380766.9	4577337.8
Gjepale	2+1	380463.1	4577185.8
Kenete	2+1	384352	4576146.7

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Gjeopalaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Kenete	3+1	385021.5	4575801
Kenete	2+1	384353.4	4576146.4
Likeshe	2+1	382991.9	4575557.7
Shahinaj	2+1	383282.4	4577001.5
Shahinaj	1+1	383771.9	4577495.3
Shetel	1+1	385976.6	4575137.4
Shetel	3+1	385890.7	4575484.3
Shetel	2+1	385674	4575083.4
Shtrazë	1+1, 1+2	384363	4576494.2
Shtrazë	1+1	384362.2	4576496.3
Shtrazë	2+1	384376.6	4576502.6

Tabela 2 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Maminas

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Maminas			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Bilalas	2+1	383090.5	4582369.8
Bilalas	2+1	383013.6	4582779.1
Bilalas	2+1	383099.8	4582755.8
Bilalas	2+1	383239.2	4582890.9
Bodinok	2+1	384258.4	4578505.4
Karpen	2+1	382390.8	4579217.6
Karrec	1+1	383903.3	4581865.8
Karrec	2+1	384256.2	4583068
Karrec	1+1, 1+1, 1+1	384261.3	4583070
Karrec	1+1	384260.9	4583061.3
Maminas	1+1	383045.1	4581266
Maminas	1+1	383156.1	4581820.3
Metallaj	1+1	383597.5	4578615.1
Rrubjeke	2+1	381841	4582610.9
Rrubjeke	2+1	383277.7	4583453.6
Rrubjeke	3+1	383255.2	4583377.9
Rrubjeke	3+1	382710	4583175.9
Rrubjeke	3+1	383165.1	4583808.8
Rrubjeke	3+1	382912.9	4583336.5
Rrubjeke	1+1	383323.7	4583933.2
Rrubjeke	2+1	382601.6	4583385.8
Rrubjeke	2+1	383003	4583035.8
Rrubjeke	2+1	383034	4583256.3
Rrubjeke	3+1	383367.7	4583793.7
Rrubjeke	1+1	382843	4583555.7
Rrubjeke	1+1	383112.6	4583348.6
Rrubjeke	3+1	383324.2	4583773
Rrubjeke	1+1	383346.8	4583396.4
Rrubjeke	2+1	381996.2	4582774.9

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Maminas			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Rrubjeke	1+1	382863.9	4583356.9
Rrubjeke	3+1	383111.4	4583491.3
Rrubjeke	3+1	383018.5	4583753
Rrubjeke	2+1	382473.2	4583134.2
Rrubjeke	1+1	383277.7	4583453.6
Rrubjeke	3+1	382907.8	4583345.1

Tabela 3 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Shijak

Tabela 2 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Shijak			
Lagjia	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Lagja Koder	2+1	380007	4578255.9
Lagja Popullore	3+1	379631.6	4577683.5
Lagja Popullore	2+1	379747.2	4577953.9
Lagja Erzen	3+1	379424.4	4577909.5

Tabela 4 Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Xhafzotaj

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi gjeografike	Gjatesi gjeografike
Guzaj	2+1	381118.2	4578608.4
Borake	3+1	379775.1	4579895.1
Borake	3+1	379718.6	4579726.9
Borake	3+1	379803.3	4579749.2
Borake	2+1	380416.1	4579753.6
Borake	3+1	379754.4	4579754.3
Borake	3+1	379785.9	4579737.4
Guzaj	2+1	381085.6	4578772.4
Guzaj	2+1	381119.7	4578780.4
Guzaj	1+1	381179.8	4578756
Koxhas	1+1	380575.2	4579909.3
Koxhas	3+1	379468.2	4579316.4
Koxhas	2+1	379580	4578891.2
Koxhas	1+1	379780.2	4579145.6
Koxhas	2+1	379647	4579333.9
Koxhas	2+1	380868.5	4580932.3
Koxhas	2+1	380635.6	4579957.7
Koxhas	3+1	380773.6	4580878.9
Koxhas	3+1	379596.1	4578972.5
Koxhas	3+1	380823.3	4580781.2

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësinë Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi geografike	Gjatesi geografike
Koxhas	3+1	379637.1	4578965.7
Koxhas	2+1	379829.3	4579232.3
Koxhas	3+1	379781.5	4579157.6
Pjeze	3+1	379824.6	4574548.1
Pjeze	2+1	379493.3	4573700.1
Pjeze	3+1	379863.4	4574177.4
Pjeze	2+1	379185	4574211.5
Pjeze	3+1	379245.1	4573049.2
Rreth	3+1	379517.9	4575842.3
Rreth	2+1	379974.9	4575467.2
Rreth	3+1	379344.1	4575903.5
Rreth	2+1	379546.2	4576764.5
Rreth	2+1	379684.3	4575426.6
Rreth	2+1	379690.1	4575585.2
Rreth	2+1	379593.5	4576639.5
Rreth	3+1	380026.9	4575444.3
Rreth	3+1	379549.3	4575815.7
Rreth	1+1	379703.5	4576351.3
Rreth	3+1	379742.5	4575677
Rreth	2+1	379694.3	4575326.5
Rreth	2+1	379538.7	4575315.8
Rreth	2+1	379463.2	4575206.3
Rreth	3+1	379649.2	4575206.6
Sallmone	1+1	378910.2	4579196.5
Sallmone	2+1	378389	4578600
Sallmone	2+1	378766.2	4579754.4
Sallmone	3+1	377993.7	4580415.2
Sallmone	1+1	378061.2	4580337.8
Vllazerim	3+1	374314.6	4580633.9
Xhafzotaj	3+1	378418.7	4578696.7
Xhafzotaj	2+1	378643.2	4578161.1
Xhafzotaj	3+1	379915.3	4573978.4
Xhafzotaj	2+1	378829.6	4578383.8
Xhafzotaj	2+1	378613.4	4577980.3
Xhafzotaj	2+1	378565.5	4576775.5
Xhafzotaj	2+1	378871.1	4577800.3
Xhafzotaj	2+1	378927.7	4577900.6
Xhafzotaj	2+1	378504.7	4578648.8
Xhafzotaj	3+1	378708.2	4578010.8
Xhafzotaj	3+1	379016.5	4577919.6
Xhafzotaj	3+1	378977.9	4577537.3
Xhafzotaj	2+1	378351.2	4578000.4
Xhafzotaj	3+1	378807.8	4577191.4
Xhafzotaj	2+1	379220.1	4577388.5
Xhafzotaj	2+1	378788.1	4578310.7
Xhafzotaj	2+1	378904.2	4578418.4
Xhafzotaj	1+1	374368.4	4580659.8
Xhafzotaj	1+1	379128	4577475.6
Xhafzotaj	3+1	378593.8	4577905.2

Koordinatat pikësore të njësive të banimit individual që rindërtohen për Njësine Administrative Xhafzotaj			
Qyteti/fshati	Lloji i banesës	Gjeresi geografike	Gjatesi geografike
Xhafzotaj	2+1	378836.5	4577748.9
Xhafzotaj	3+1	378870.6	4578757.7
Xhafzotaj	1+1	378810.3	4577772.6
Xhafzotaj	1+1	378779	4578352.4
Xhafzotaj	1+1	378647.6	4577404.2
Xhafzotaj	3+1	378114.7	4578045.7
Xhafzotaj	3+1	378373.4	4578089.7
Xhafzotaj	3+1	378749.4	4578301.1
Xhafzotaj	1+1	379181.3	4577453.5
Xhafzotaj	1+1	379264.9	4577457
Xhafzotaj	2+1	378645.9	4578124.6
Xhafzotaj	1+1	378719.5	4577825.2
Xhafzotaj	3+1	378681.8	4577985.2
Xhafzotaj	3+1	378933.9	4578501.8
Xhafzotaj	1+1	378411.8	4578342.4
Xhafzotaj	1+1	378667.3	4578111
Xhafzotaj	3+1	379165.3	4577436.9
Xhafzotaj	2+1	378610.9	4578017.9
Xhafzotaj	3+1	378454	4578095.2

4.3 NDIKIMET NGA PROJEKTI I ZBATIMIT (FAZA E NDËRTIMIT)

4.3.1 NDIKIME QË SHOQËROJNË TRANSPORTIMIN E MATERIALEVE TË NDËRTIMIT

Transportimi i një sasive relativisht të madhe të materialeve të ndërtimit në pika të ndryshme të trasesë rrugore që çon në objekt, është përbërës i rëndësishëm i veprimtarisë ndërtimore. Trafiku transportues jo vetëm rrit dukshëm volumin total të trafikut ditor në rrugën ekzistuese, por do të rrisë në mënyrë të konsiderueshme numrin e makinave të rënda. Këta faktorë do të çonin në rëndimin ose bllokimin e trafikut. Rëndimi në rritje në kohën e pikut të trafikut herët në mëngjes dhe vonë pas darke mund të shqetësojë përdoruesit e tjerë të rrugës dhe gjithashtu çon në rritjen e aksidenteve në saxe të frustrimit që krijohet nga lëvizja e ngadaltë e makinave të rënda. Makinat me ngarkesë bosh në kthim që tentojnë të lëvizin shumë shpejt, do të kontribuojnë në rritjen e rrezikut për përdoruesit e rrugës.

4.3.2 NDIKIMET QË SHOQËROJNË GËRMIMET E DHEUT

Nga llogaritjet paraprake rezulton se nga punimet e prishjes së ndërtesës së dëmtuar, gërmimit dhe thellimit do të gjenerohen:

Njësia Administrative Gjepalaj	350m ³ dhe i butë	1300m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Maminas	350m ³ dhe i butë	1300m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Shijak	100m ³ dhe i butë	200m ³ materiale inerte
Njësia Administrative Xhafzotaj	1400m ³ dhe i butë	5500m ³ materiale inerte

Betoni që nxirret nga gërmimet përfaqëson betonin e themeleve të ndërtesës së prishur materialet e të cilit gjenden akoma në terren.

Nisur nga karakteristikat fiziko-mekanike të shtresave përbërëse të terrenit nuk parashikohet që gërmimet të shkaktojnë rrezik për rrëshqitjen e dheut.

4.3.3 HUMBJA E DRURËVE DHE BIMËSISË NË ZONËN E NDËRTIMIT

Nevoja për shfrytëzimin optimal të sipërfaqes së ndërtimit, do të çonte në mënyrë të pashmangshme në humbjen e drurëve dhe bimësisë në vendin e ndërtimit. Numri që do të duhej të vlerësohej, do të ishte relativisht i vogël. Zona e ndërtimit nuk është e pasur me bimësi dhe pas ndërtimit parashikohet krijimi i hapësirave të gjelbra që do të shtojë masën e florës në zonë duke mos sjellë pasoja por përkundrazi do të përmirësojë situatën e gjelbërimit përreth.

4.3.4 NDIKIME PËRFITUESE

Gjatë zbatimit të projektit do të gjenerohen të ardhura lokale nga veprimtaritë e ndryshme ndërtimore, si rezultat i krijimit të vendeve të reja të punës dhe gjatë funksionimit synohet përmirësimi i shërbimeve ekonomike dhe sociale urbane.

4.4 NDIKIME MJEDISORE, HUMANE DHE SHOQËRORE

4.4.1 MJEDISI NATYROR

Ndikimet kryesore mbi mjedisin natyror mund të përmbledhen:

- Keqësim i cilësisë së ajrit si pasojë e pluhurit dhe tymit në vendndërtime, në hapësirat e parashikuara për ndërhyrje në vendin ku do të ndërtohet, dhe ngritjes së kantierit, impiantit të ndërtimit që do të funksionojë gjatë zbatimit dhe që kanë ndikim direkt në jetën e banorëve.
- Rritje e nivelit të zhurmave që krijohen prej aktivitetit ndërtimor dhe që janë të pranishme gjatë gjithë fazës së zbatimit të projektit;
- Gjenerimi dhe eliminimi i papërshtatshëm i mbetjeve ndërtimore;
- Përdorimi i mjediseve dhe sipërfaqeve të papërshtatshme për depozitimin dhe përpunimin e materialeve që përdoren për ndërtime, me pasojë dëmtimin e mjedisit natyror (prerje pemësh, depozitime në afërsi të banesave, etj.);
- Erozioni i tokës që vjen nga ndërhyrjet në hapësirat ndërtimore të planifikuara duke shkaktuar rritje të turbullimit të ujit në trupat ujore;
- Kontaminimi i ujërave sipërfaqësore me mbetje ndërtimore gjatë prishjes së shtresave rrugore të vjetra si pasojë e mungesës së mundësive për ripërdorim dhe riciklim;
- Kontaminimi i ujërave sipërfaqësore me lëndë të rrezikshme, si asfalte, bitume, tretës

gjatë ndërtimit të objektit;

- Pakësimi i sipërfaqeve të gjelbra në rastet kur projekti parashikon ndërtim në zona me gjelbërim;
- Humbja e disa drurëve frutore/natyrallë dhe bimësisë që janë parashikuar të zihen nga sipërfaqja e objektit.

Shumica e ndikimeve të paraqitura më sipër kanë natyrë të përkohshme, por disa prej tyre do të kenë ndikim negativ dhe afatgjatë dhe do të shoqërojnë gjithë kohën e zbatimit të projektit.

Masa zbutëse të përshtatshme janë paraqitur më tej në këtë raport, në përputhje me natyrën e ndikimeve dhe efektit të tyre.

4.4.2 MJEDISI HUMAN

Ndikimi i projektit të zbatimit të objektit mbi mjedisin human përfshin:

Shpronësimi dhe përdorimi i tokës

Ndërtesat e reja që ndërtohen në kuadër të rindërtimit janë në parcelat ku do të shemben ndërtesat e dëmtuara nga tërmeti dhe në një pjesë të mirë të rasteve mbi gjurmën e ndërtesës që rindërtohet dhe nuk prekin hapësirat publike apo tjetërsojnë përdorimin aktual të pronave.

Ndikimet mbi monumentet e kulturës

Në projektin arkitektonik, nuk ka të dhëna që punimet mund të kryhen afër monumenteve të kulturës, si objekte kulti, apo dhe objekte që janë shpallur në ruajtje. Në të gjitha rastet, punimet do të kryhen me kujdesin e duhur, duke respektuar në mënyrë rigoroze të gjitha standardet e parashikuara me ligj gjatë punimeve të zbatimit. Nisur nga hulumtimi paraprak i hartave të vendndodhjes së monumenteve të kulturës në afërsi të objekteve nuk ka monumente kulture. Gjithashtu përjashtohet mundësia e hasjes së objekteve me rëndësi arkeologjike gjatë gërmimit pasi ndërtesa e re është e vendosur në gjurmën e ndërtesës së shembur.

Ndikime të përkohshme

Mjedisi lokal dhe banorët përreth do të ekspozohen ndaj pluhurave, tymrave dhe mbetjeve ndërtimore që do të krijohen nga punimet e zbatimit të projektit. Si pasojë e makinave të rënda që do të përdoren për ndërtim dhe transportin e materialeve, është e pritshme një rritje e sasisë së emetuar të tymrave dhe gazrave, e cila do të jetë më e madhe në periudhën e verës, për vetë volumin më të madh të punimeve që kryhen në këtë stinë. Trafiku i tepruar gjatë kësaj periudhe do të jetë mjaft shqetësues në krijimin e pluhurave dhe ekspozimi i personelit dhe i banorëve ndaj zhurmave mbi nivelet e lejuara nga makineritë e rënda do të

krijojë stres nervor, i dëmshëm për shëndetin e tyre.

Ndikime përfituese

Gjatë zbatimit të projektit do të gjenerohen të ardhura lokale nga veprimtaritë e ndryshme ndërtimore. Projekti ka të ngjarë të sigurojë punë për një numër të konsiderueshëm personash.

Biznesi lokal do të përfitojë nga rritja e fuqisë blerëse që vjen si pasojë e punësimit. Punësimi rritet gjatë periudhës ndërtimore dhe do të përbëjë një kontribut të dobishëm në të ardhurat familjare.

4.5 NDIKIMET NGA PROJEKTI I ZBATIMIT (FAZA E OPERIMIT)

4.5.1 MJEDISI NATYROR

Faza operative e projektit (funksionimi i objektit) do të rezultojë me prodhimin e zhurmave brenda ambienteve në varësi të funksionit përkatës. Këto zhurma nuk do të jenë të tilla që do të shkaktojnë ndotje akustike të ndjeshme. Gjithsesi, rekomandohet një monitorim paraprak i nivelit të zhurmave përpara fillimit të punimeve (matje e vazhduar 24-orëshe në pika të caktuara të zgjedhura si pikat më të ndjeshme ndaj zhurmave). Kjo do të bënte të mundur vendosjen e “baseline” për zhurmat dhe krahasimin me nivelin e zhurmave në rastin e funksionimit të objektit, referuar Udhëzimit nr. 8, datë 27.11.2007 “ Për nivelet kufi të zhurmave në mjedise të caktuara “.

Mbetjet inerte përbëjnë natyrën mbizotëruese të mbetjeve dhe ndotjeve që do të shkaktohen dhe ndonëse një pjesë e dheut që del nga gjermimi do të përdoret për sistemimin (mbushjen) e zonës përreth objektit. Për parandalimin e rreziqeve të ndikimit në zonat përreth për shkaqe rrëshqitjesh të mundshme të faqeve të gjermimit projekti parashikon përdorimin e pilotave perimetrale përreth gropës që do të krijohet. Mbetjet inerte në rastet kur punimet e gjermimit do të jenë me sasi të mëdha do të shkarkohen direkt në mjetet e transportimit të tyre në pikat e caktuara (landfill i mbetjeve inerte), ndërsa kur sasia e mbetjeve që do të gjenerohet gjatë gjermimit do të jetë e vogël ato do të depozitohen përkohësisht në kantierin e ndërtimit. Kontrolli, maganizimi dhe transportimi i mbetjeve do të realizohet nga kompani të pajisura me lejet dhe/apo licencat përkatëse për realizimin e këtij procesi. Të gjitha mbetjet inerte që gjenerohen nga gjermimet nuk kanë përmbajtje të ndotësve dhe ekotoksiciteti i lëngjeve kulluese të mbetjeve inerte është inekzistent dhe në mënyrë të veçantë nuk vënë në rrezik cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe/ose të ujërave nëntokësore. Transferimi i mbetjeve inerte do të realizohet në përputhje me përcaktimet e VKM nr. 22 datë 23.04.2014 “Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe informacionin që duhet të përfshihet në dokumentet e transferimit”. Dokumentacioni i transferimit dhe i dorëzimit të mbetjeve duhet të jetë ai i përcaktuar në Aneksin 1 të VKM nr. 22 datë 23.04.2014. Mbetjet inerte që gjenerohen nuk parashikohen ti nënshtrohen përpunim paraprak, përzierje apo procese të tjera, që ndryshojnë natyrën ose përbërjen e këtyre mbetjeve. Zotëruesi i mbetjeve inerte është i detyruar

t'i dorëzojë këto mbetje tek operatorët, të cilët janë të pajisur me leje mjedisore, sipas shtojcës 1, bashkëlidhur ligjit nr. 10448, datë 14.7.2011, "Për lejet e mjedisit", të ndryshuar, dhe me licencë të tipit III.2.B, sipas vendimit nr. 538, datë 26.5.2009, të Këshillit të Ministrave, "Për licencat dhe lejet që trajtohen nga/apo nëpërmjet Qendrës Kombëtare të Licencimit (QKL) dhe disa rregullime të tjera nënligjore të përbashkëta". Pas përfundimit të procesit të ndërtimit "Zotëruesi i mbetjeve" duhet të provojë se ka përmbushur detyrimet e tij përsa i përket transferimit të mbetjeve dhe masave parandaluese Brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e përfundimit të zbatimit të projektit, duhet të paraqiten pranë Agjencisë Kombëtare të Mjedisit kopje të dokumentacionit që provojnë përmbushjen e kërkesave të këtij vendimi.

Ndotja e dytë potenciale e cila duhet marrë në konsideratë, është gjenerimi i mbetjeve industriale banale, kryesisht ambalazhe, mbledhja e të cilave do të bëhet në kontejnerët e vendosur për këtë qëllim, dhe do të evakohen drejt vendgrumbullimeve të tyre në marrëveshje me Autoritetet e Bashkisë Durrës.

Si pasojë e lëvizjes së mjeteve dhe rritjes së nivelit të trafikut, faza operative e projektit do të rezultojë me shkarkimin e ndotësve, si vajrat dhe metalet e rënda që do të depërtojnë në tokë dhe do të shpërhapen duke rrezikuar rritjen e nivelit të ndotjes në mjedisin natyror, si pasojë e shpëlarjes së rrugës nga ujërat atmosferike.

Pritet që shkarkimet e substancave helmuese të ulen me rritjen e shpejtësisë dhe në sajë të cilësisë më të mirë të karburanteve. Sidoqoftë, shkarkimet mundet gjithashtu të shtohen për shkak të konsumit të lartë të lëndëve djegëse, që i korrespondojnë shpejtësisë së lartë të makinave.

Më poshtë, jepen ndotjet kryesore si rezultat i shkarkimeve në mjedis:

- Shkarkimi i tymrave nga motorët me djegie të brendshme (përfshirë pjesëzat e hidrokarbureve aromatike shumëcikëlsh të absorbueshme);
- Trafiku në rritje do të shkaktojë më shumë shkarkime plumbi, si pasojë e përdorimit të benzinës me plumb;
- Shtimi i shkarkimeve të CO, CO₂, NO_x, SO₂, pjesëzave, metaleve të rënda dhe aerosoleve si pasojë e rritjes së dendësisë së trafikut;
- Gjenerimi i filmit të naftës në sipërfaqe të rrugës dhe depërtimi i naftës dhe ndotësve të tjerë në tokë;
- Kontaminimi i rrjedhave ujore me film HC dhe pluhur të kontaminuar.

Gjatë fazës operative, shfrytëzimi i ambienteve hidrosanitare, do të shoqërohet edhe me shkarkimin e ujërave të përdorura. Efekti i tyre në mjedis dhe në shëndetin e njerëzve është i neglizhueshëm, pasi ato do të mblidhen dhe do të dërgohen drejt impiantit të trajtimit i cili do të realizohet nga vetë firma investitore dhe më pas në mjedisin receptor, duke respektuar

limitet e fiksuara me VKM nr. 177, datë 31.03.2005 " Për normat e lejuara të shkarkimeve të lëngëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse".

Mbetjet e natyrave të ndryshme që do të gjenerohen gjatë procesit të zbatimit të projektit do të depozitohen dhe transportohen të diferencuara.

4.5.2 MJEDISI HUMAN

Ndërtimi i objektit, do të ketë një ndikim pozitiv mbi cilësinë e jetës së banorëve të cilët do të banojnë dhe zhvillojnë aktivitetet e tyre në afërsi të objektit.

5 SHKARKIMET E MUNDSHME NË MJEDIS

5.1 SHKARKIMET E UJËRAVE TË NDOTURA

Është e rëndësishme të theksohet se ujëra të ndotura me përmbajtje hidrokarbure nuk do të ketë. Në raste të veçanta në qoftë se do të ketë ujëra të ndotura si pasojë e ndonjë avarie apo problem të paparashikuar do të njoftohen menjëherë kompani të licencuara për të marrë këto ujëra dhe për të bërë pastrimin e menjëhershëm të zonës problematike. Ujërat e përdorura dhe ujërat e zeza të cilat do të gjenerojnë si rezultat i proceseve të ndërtimit dhe punonjësve që do të punojnë aty në mungesë të kolektorëve do të menaxhohen me anë të gropave septike dhe depuratorëve të cilët do të pastrojnë deri në 90 % të tyre para se të mund të derdhen në kanale aty pranë dhe të mund të përdoren për ujë në bujqësi e më gjerë.

5.2 GAZRAT

Çlirimet e gazrave në ajër që lidhen me ndërtimin, për dy tipat e burimeve, ndryshojnë sipas llojeve të veprimtarive dhe lidhen me fazat e ndryshme tipike të një projekti ndërtimi. Kështu mund të dallohen fazat e mëposhtme të këtyre çlirimeve në ndërtim:

- Përgatitja e zonës për ndërtim që përfshin nivelimin dhe stabilizimin e dheut;
- Aktivitetet prerëse dhe mbushëse, të cilat mund të përfshijnë lëvizjen me makineri të renda për zhvendosjen e dheut mbi sipërfaqet e çrregullta;
- Ngarkimin dhe largimin e mbeturinave të pengesave natyrore dhe atyre të krijuara nga dora e njeriut, të cilat mund të përfshijnë hedhjet në tokë, heqjet mekanike, ngarkim/shkarkimet e materialeve;
- Ndërtimi i përgjithshëm i themeleve, konstruksioneve prej çeliku, punimeve të brendshme dhe të jashtme,
- Instalimet e tubacioneve elektrike, hidraulik, ventilimit apo edhe ngrohjes.

5.3 PLUHURAT

Siç u theksuar edhe më sipër çlirimet e gazrave dhe pluhurave në ajër nga këto veprimtari të

zakonshme ndërtimi përfshijnë:

- Çlirimet e gazta (PM2.5) nga makineritë e renda lëvizëse me gazoil apo benzine, pajisjet
- ndihmese portative si dhe automjetet private të banorëve përreth;
- Pluhurat që dalin (PM10) nga gjurmimi i dheut apo nga shembjet e ndryshme që ndodhin në kantierin e ndërtimit.
- Shkarkimet në ajër do të jenë në nivele minimale pasi nuk kemi të bëjmë me procese të ndërlikuara kimike dhe do të merren të gjitha masat e nevojshme për reduktimin e pluhurave dhe grimcave të imta duke rrethuar ambientin e punës si edhe duke e spërkatur herë pas here me ujë.

5.4 ZHURMAT

- Zhurma gjatë procesit të punës do të ketë. Ato do të jenë prezent gjatë procesit të punës por do të jenë brenda normave të lejuara dhe me intervale të shkurtra kohore. Punëtorët do të jenë të pajisur me mjete mbrojtëse kundër zhurmave.

5.5 VIBRIMET

- Vibracionet e lindura prej punës në pajisjet teknologjike si ato ngjeshëse janë të amortizuara, për shkak të funksionimit bashkëkohor të pajisjeve. Megjithatë do të respektohen në maksimum oraret në të cilat mund të punohet me intensitet disi më të lartë përse i përket vibrimeve që mund të emetojnë pajisjet apo makineritë e ndryshme.

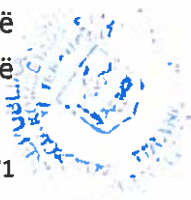
5.6 PRODHIMET E MBETJEVE

Mbetje të ngurta - Nga procesi i ndërtimit dalin shumë disa lloje mbetjesh të ngurta, të cilat janë:

- Copa kartoni dhe ambalazhe të dëmtuara
- Mbetje inerte gjatë betonimit të bazamentit të godinave
- Inerte të ndryshme nga shembja e ndërtesës së dëmtuar
- Betone dhe inerte të tjera nga gjurmimi në territorin ku ndodhen themelet e ndërtesës së prishur

Këto do të jenë në sasi të vogla dhe nuk do të jenë të ndotura me lëndë të dëmshme për mjedisin.

Mbetje të gazta - Mendohet se nuk do të gjenerohen mbetjet e gazta gjatë punimeve të montimit, mbasi nuk do të ketë aktivitete me djegie, me përjashtim të rasteve kur mund të

ndodhë avari, zjarre etj.

6 KOHËZGJATJA E MUNDSHME E NDIKIMEVE

6.1 MASAT ZBUTËSE PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS

Ndikimet negative kërkojnë hartimin e masave zbutëse dhe rikuperimet për ndikimet negative dhe kjo realizohet me anë të tre metodave të mundshme:

- evitimi ose parandalimi i ndikimit;
- reduktimi ose korrigjimi i ndikimit; dhe
- kompensimi ose shlyerja e ndikimit.

Lloji i rekomanduar i zbutjes së ndikimit ka mundësi të varet nga një sërë faktorësh, përfshirë zbatueshmërinë teknike, praktikitetin, resurset dhe kapacitetin e disponueshëm, koston dhe nëse rikuperimi i propozuar është konsistent me planin ose programin e propozuar.

6.2 METODAT E MUNDSHME PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS

Evitimi ose parandalimi

Parandalimi i ndikimeve negative është opsioni i parë dhe më i miri, në rast se është në linjë me qëllimet e tjera të programit të propozuar. Parandalimi funksionon më mirë kur zbatohet herët në procesin e vendimmarrjes dhe në një nivel strategjik. Sapo janë marrë vendimet kryesore në lidhje me një program të propozuar (p.sh. në rastin e zhvillimit të tokës – shkalla e zhvillimit, vendndodhja dhe lloji i përdorimit i propozuar), rikuperimi ka më shumë mundësi të fokusohet në reduktimin ose shmangien e ndikimeve.

Reduktimi ose korrigjimi

Reduktimi i ndikimeve negative ka mundësi të jetë metoda më e zakonshme. Dëmtimi në mjedis mund të jetë i pranueshëm, por kur mbahet brenda kufijve të pranueshëm. Korrigjimi i ndikimeve negative është i ngjashëm me reduktimin, përveçse kryhet pasi kanë ndodhur ndikimet, për shembull rimbjellja e vegjetacionit të dëmtuar.

Kompensimi ose shlyerja

Kompensimi ose shlyerja e ndikimeve përfshin krijimin e një përfitimi mjedisor i cili kompenson për një dëmtim tjetër mjedisor. Vështirësia e kompensimit qëndron në sigurinë që do të kryhet.

Për projektin aktual ndikimet në mjedis janë të pakta dhe kryesisht janë të lidhura me fazën e ndërtimit pasi në fazën e shfrytëzimit mendohet që periudha e funksionimit do të jetë e vogël duke u ndikuar nga vetë lloji i veprimtarisë së ushtruar, kështu që nuk parashikohen

ndikime afatgjata në mjedis.

7 SHTRIRJA HAPËSINORE E NDIKIMIT NË MJEDIS

7.1 DISTANCA FIZIKE NGA VENDNDODHJA E PROJEKTIT

Distanca e ndikimit në mjedis nuk do të jetë jashtë territorit të zonës e cila do të jetë objekt rindërtimi e zhvillimi.

Vlerat e ndikuara

Jashtë këtyre ambienteve nuk do të ketë ndikim pasi do të kemi edhe rrethim kantieri përveç masave të tjera të parashikuara për shmangien e ndikimeve.

Disa nga ndikimet e mundshme janë:

- Ndotje e ajrit nga grimca për shkak të transportit dhe procesit të grumbullimit të mbetjeve.(-)
- Rritja e nivelit të zhurmave dhe gjenerimi i dridhjeve në mjediset natyrore për shkak të rritjes intensitetit të transportit (-)
- Lindje dhe rritje të mundësisë për sëmundje profesionale dhe aksidente (-)
- Ulja e efekteve të papunësisë së zonës, përmirësimi i jetesës së banorëve të zonës nga zhvillimi i industrisë (+)
- Rritja e punësimit në komunitet nga shfrytëzimi i fuqisë puntore. (+)

8 MUNDËSIA E REHABILITIMIT

8.1 NEVOJAT PËR REHABILITIM

Shfrytëzimi i zonës, si aktivitet ndërtimor sipërfaqësor vepron në sipërfaqe. Pjesa e relievit, ku do të zbatohet aktiviteti, në përfundim të jetës së veprës, e cila është fillimisht 50 vjet, do të transformohet në një sipërfaqe ndërtimi. Nga këqyrja në vend konstatohet se sipërfaqja, ku do të ndërtohet vepra është e mbuluar nga rrënojat e ndërtesës së shembur dhe nuk ka bimësi apo dëmton pjesë të ekosistemit, të cilat nuk përbëjnë problem për leje mjedisi, si dhe për shfrytëzim. Përpara subjektit dalin detyrime, të cilat duhet të zbatohen mbështetur me fonde financiare të planifikuara që në projekt dhe me grafik për vazhdimësinë e rehabilitimit të sipërfaqeve të shfrytëzuara dhe rreth tyre, gjatë jetës së veprës dhe mbas saj. Plani i rehabilitimit është hartuar në zbatim të detyrave kryesore gjatë dhe mbas shfrytëzimit është rehabilitimi i sipërfaqes së shfrytëzuar i kombinuar me monitorimin e të gjithë aktivitetit, gjatë tij dhe mbas mbylljes. Në këtë rast, bazuar në llojin e shkëmbinjve rrënjësor, materialit të zhveshjes, llojit të mbetjeve, bimëve autoktone dhe përqindjes së pyllëzuar të sipërfaqes ku do të ngrihet vepra, është gjykuar që rehabilitimi të bëhet duke u mbështetur në rikthim

pjesor, të gjelbërimit dhe kthimin e sipërfaqes në territor bujqësor (përdorim i hamendësuar të ketë qenë në sipërfaqen e territorit para ndërtimit të ndërtesës e cila do të rindërtohet).

8.2 Rehabilitimi i gjurmës së ndërtesave që prishen

Sipërfaqet e territorit të zënë nga ndërtesa ekzistuese të dëmtuara nga tërmeti të cilat në kuadër të këtij procesi rindërtimi shemben dhe gjurma e ndërtesës së re nuk bie apo nuk mbulon plotësisht gjurmën e ndërtesës ekzistuese do të rehabilitohen dhe do të kthehen si sipërfaqe në funksion të banimit apo bujqësisë, në varësi të përdorimit të pronës.

8.3 MASAT REHABILITUESE

Masat rehabilituese në planet e rehabilitimit identifikohen në përputhje me karakteristikat e vlerat e habitatit. Rigjëlberimi i habitatit me bimësi kryhet, duke i dhënë përparësi bimëve autoktone, të përshtatshme me zonën, që kanë ekzistuar para hapjes së gurores, si dhe bimësisë tjetër që është në përputhje me tipin e tokës. Llojet pyjore që përdoren për ripyllëzimin e rekomandohen, duke pasur parasysh:

- për mbrojtjen e tokave nga erozioni të përdoren llojet fletore përherë të blerta;
- për veshjen e terreneve shkëmbore të përdoren llojet pyjore të cilat kanë sistem rrënjor të fuqishëm, e mbajnë të mbuluar tokën edhe gjatë stinëve me reshje të bollshme dhe e lidhin mirë atë;
- për terrene me shfaqje të erozionit duhet të përdoren dhe llojet që lidhin mirë terrenin dhe ndihmojnë parandalimin e erozionit;
- për terrene të eroduara, krahas fidanëve, të përdoret edhe mbjellja me farë.

Pyllëzimet e ripyllëzimet e terreneve të degraduara, pasi përfundojnë, i dorëzohen me dokumente të rregullta Drejtorisë së Shërbimit Pyjor, e cila i vë në ruajtje dhe i mbron për një periudhë 20-vjeçare për të bërë të mundur rimëkëmbjen e tyre. Kriteret për vlerësimin e rehabilitimit të habitatit të dëmtuar nga guroret përfshijnë:

- a) zona e rehabilituar të rikthehet në një gjendje të qëndrueshme dhe jo ndotëse;
- b) zona të jetë kthyer në gjendje të përshtatshme për përdorimin e mëtijshëm të planifikuar;
- c) zona nuk duhet të preket nga erozioni;
- d) rigjëlberimi të jetë efektiv në të gjithë sipërfaqen e habitatit, duke vlerësuar densitetin e fidanëve, larminë e llojeve dhe mbulesën bimore, siç është parashikuar në planin e miratuar të rehabilitimit.

Sistemimi dhe përgatitja e vendit

Hapi i parë në operacionin e rehabilitimit është pastrimi i përgjithshëm dhe sigurimi i zonës.

Hapi i parë në procesin e përgatitjes përfshin rimodelimin e zonës. Përdorimi përfundimtar i tokës do të përcaktojë formën e relievit. Vendi duhet të modelohet në mënyrë të tillë që të harmonizohet me peizazhin rrethues. Vendi duhet lënë në një gjendje të qëndrueshme, lehtësisht të kulluar që të harmonizohet me zonën rrethuese. Shtresa e tokës duhet të ripërhapet në mënyrë uniforme mbi zonë në një thellësi të përshtatshme për të mbështetur rigjëlberimin. Në rastin tonë do të mungojë shtresa e tokës, por do të kërkohen alternativa në materiale argjile të pranishme në vende pranë, në mbulesë minerale ose shkëmbinjtë sedimentare që përfshin një përmbajtje të lartë pluhur minerali, shkëmb shumë të thërrmuar ose shtresë dheu që mund të merret nga vendet e ndërtimit, por duhet përshtatur në ngjyrë pa prishur peizazhin. Të gjitha zonat e ngjeshura duhet të punohen thellë përgjatë konturit. Kjo mund të kryhet përpara ose pas përhapjes së shtesës së dheut.

Rigjëlberimi dhe gjëlberimi

Vegjetacioni është stabilizuesi më i mirë i mirëmbajtjes së thjeshtë të zonave të degraduara në periudhë afatgjatë. Rigjëlberimi i shërben parandalimit të erozionit. Rigjëlberimi gjithashtu minimizon ndikimin e ndërhyrjes pamore.

Monitorimi dhe mirëmbajtja

Rehabilitimi është një proces që mund të shkojë me vite për të dhënë një ekosistem të qëndrueshëm dhe vetë qëndrues. Kujdesi i mëvonshëm është shumë i rëndësishëm dhe çdo dështim duhet të riparohet sa më shpejt.

Masa të sugjeruara

Zonat e rehabilituara duhet të inspektohen rregullisht për të vlerësuar shëndetin e vegjetacionit dhe kontrolluar për erozion, dëmtim nga kullotja dhe ndotje nga barërat e këqija. Inspektime të përvitshme mund të kërkohen në disa zona më të mëdha pas ndërprerjes së operacioneve për të siguruar suksesin në vazhdim të rigjëlberimit.

9 MASAT PËR SHMANGIEN DHE ZBUTJEN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS

9.1 VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I PERFORMANCËS MJEDISORE

Natyra e projektit është e tillë që shumica e punimeve do të realizohen në renditjen e planifikuar, kështu që shmangët ose pakësohet shkalla e efekteve keqësuese.

Gjatë fazës operacionale shkalla e aktiviteteve, niveli i trafikut etj., kanë pak gjasa të jenë të larta në atë shkallë sa të shkaktojnë shqetësime në lidhje me zhurmat, ndotjen e ajrit ose lëvizjen e automjeteve dhe këmbësorëve.

Në fazën ndërtimore të projektit ndikimet keqësuese mund të zbuten kënaqshëm, ose me

anën e projektimit të mirë inxhinierik, ose përmes adoptimit dhe përforsimit të kushteve mbrojtëse mjedisore në kontratat ndërtimore. Megjithatë do të jenë të pranishëm rreziqet e sigurimit rrugor në rritje me shpejtësinë e madhe të automjeteve dhe volumin më të madh të trafikut gjatë operimeve.

Ndikimet më të rëndësishme mjedisore dhe janë si vijon:

- Humbje e drurëve, shkurreve dhe bimësisë;
- Pluhur dhe ngritje tymi në stadin ndërtimor që mund të shkaktojë probleme në banorët pranë objekteve të ndërtimit;
- Mungesa e vendeve për depozitimin e gjitha mbetjeve të papërdorshme të ndërtimit;
- Përdorimi përgjithësisht i ujit gjatë stadt të ndërtimit pa trajtim të përshtatshëm para përdorimit.

Masat zbutëse dhe vlerësuese për t'u marrë janë të shumëllojshme. Masat kryesore janë të ndara për fazat (stadet) ndërtimore dhe operative të projektit. Ato klasifikohen në masa zbutëse të detyrueshme dhe në masa zbutëse të rekomanduara shtesë.

9.2 PERIUDHA NDËRTIMORE - MASA ZBUTËSE TË DETYRUESHME

- Të pakësohet në minimum ndotja e tokës dhe burimeve ujore në sheshet e ndërtimit të kontraktuesve dhe vendet e punës si pasojë e keqfunksionimit të ambienteve sanitare, krijimit të mbetjeve si dhe rrezikut të derdhjeve dhe rrjedhjeve të materialeve ndotëse. Kontraktorit/ëve do t'u kërkohet të bëjnë projekt-propozimet e tyre për të parandaluar dhe minimizuar këto burime potenciale të ndotjes;
- Futja e teknologjisë së re në ndërtim me nivel të ulët zhurme dhe përdorimi i mjeteve me goma;
- Prerja e asfalteve me teknologjinë e kohës, pa zhurmë dhe pluhur (me përdorim uji);
- Përdorimi i mjeteve të mbuluara për largimin e mbetjeve të ndërtimit që shkaktojnë ndotje suplementare, dhe riciklimi i mbetjeve të ndërtimit që mund të ripërdoren, (asfaltet, hekurat e ndërtimit, pjesë metalike, etj.);
- Filtrimi i ujërave që ngelen nga përdorimi në fushën e ndërtimit dhe që ndotin tokën (ujërat me çimento, me acide, lëng xhami, ujërat e makinerive të ndërtimit);
- Të gjitha ujërat e ndotura që përdoren në ndërtime do të trajtohen në mënyrë të përshtatshme. Rekomandohet që uji duhet së pari të kalojë në një seri filtrash ku përdoret edhe rëra ose pellgje precipitimi dhe së fundi, të infiltrohet në tokë para se të derdhet në mjedisin natyror;
- Të merren të gjitha masat për të siguruar nivelin e duhur të sigurisë dhe higjienës në

punë (pajisja e punëtorëve me doreza, maska mbrojtëse, helmetë, etj.);

- Spërkatja me ujë e sipërfaqeve të rrugës të pashtuara për të evituar ngritjen e pluhurave gjatë periudhave me thatësi;
- Minimizimi i sasive të mbetjeve të kantierit nëpërmjet ripërdorimit të tyre.
- Depozitimi përfundimtar i mbetjeve ndërtimore është përgjegjësi e kontraktuesve në bashkëpunim me autoritetet bashkiake. Është i nevojshëm një asgjësim përfundimtar dhe i përshtatshëm i mbetjeve;
- Me qëllim që të pakësohet shkarkimi i tymrave dhe shtimi i zhurmave, kontraktuesit duhet të mundësojnë përdorimin e makinerive moderne me nivel të ulët zhurme dhe shkarkime të ulëta të gazeve dhe tymrave;
- Me qëllim që të ulët ndikimi për banorët dhe mjedisin, duhet bërë monitorimi për të kontrolluar parametrat kryesorë ndotës gjatë ndërtimit (pluhur, zhurmë, kontaminim uji, mbetje të ngurta);
- Të shihen të gjitha mundësitë e ripërdorimit të shtresave dhe asfalteve, me synim evitimin e hedhjes së tyre në vende të papërshtatshme.

9.3 STADI NDËRTIMOR ZBATUES. MASA ZBUTËSE TË REKOMANDUARA SHITESË

- Sisteme sinjalizimi të përkohshme trafiku dhe shenja rrugore për të rritur sigurinë rrugore gjatë ndërtimit;
- Puna duhet të kryhet vetëm gjatë ditës për të mënjeluar zhurmën, pluhurin dhe shkarkimin e tymit gjatë natës.

9.4 PERIUDHA E SHFRYTËZIMIT - MASA ZBUTËSE TË DETYRUESHME

- Respektimi i rregullave të higjienës dhe sigurisë në punë nga ana e personelit për të ulur në maksimum efektin e ndotjes akustike dhe të emetimeve në ajër;
- Mbikëqyrja dhe mirëmbajtja e rrjetit shkarkues të ujërave të përdorur;
- Aplikimi i ndarjes dhe mbledhjes së diferencuar të mbetjeve duke përdorur kontejnerë dhe qese të veçanta;
- Uji që vjen prej sipërfaqes së sheshit duhet të mbledhet duke përdorur një sistem drenazhimi dhe trajtimi primar (vaskë dekantimi dhe yndyrë-mbledhje). Uji nuk duhet t'i drejtohet mjedisit receptor nëse është i kontaminuar me substanca organike dhe inorganike;
- Atje ku drurët dhe bimësia duhet të priten për vendosjen e objekteve ndërtimore ose makinerive, duhet të bëhet zëvendësimi i tyre kudo ku është e mundur;

- Rrethimi i objektit mundësisht të bëhet me gardhe të gjelbër pasi ata ndihmojnë në pakësimin e pluhurave dhe shkarkimeve të tjera dhe ruajnë banesat ngjitur me objektin.

10 REKOMANDIME PËR HAPAT E NDËRTIMIT DHE VEPRIMTARISË NDËRTUESE

Zbutja efektive e ndikimeve mundësohet duke u kërkuar kontraktuesve të marrin të gjitha masat paraprake për pakësimin e ndotjes dhe për të siguruar këtë të gjitha vendet vihen në kushte të pastra e të rregullta për të përmbushur punimet e ndërtimit. Ndikimet mund minimizohen duke u kërkuar kontraktuesve të kryejnë rregullimet për një furnizim privat me ujë, që nuk do të prekte të drejtën e të tjerëve.

Pakësimi efektiv i mbetjeve mundësohet vetëm me sigurimin e një sistemimi në mënyrë të kontrolluar dhe vetëm në vendet e zgjedhura për këtë qëllim.

Gjatë stadi të projektimit të hollësishëm do të identifikohen vendet për sistemimin e dherave të gjermimit duke llogaritur nevojat, për të pakësuar efektet potenciale keqësuese në minimum. Do të bëhen përpjekje për identifikimin e vendeve si guroret e vjetra dhe gropat, të cilat mund të rimbushen, pa pasur nevojë për të gjetur vende të reja.

Konsulentët e projekteve do të përfshijnë mënyra dhe modele të përshtatshme në punime të përhershme për minimizimin e erozionit kudo që të shfaqet duke përfshirë edhe sistemet e duhura të drenazhimit.

Në të gjitha llojet e punimeve do të minimizohet prerja e drurëve pa kompromentuar peizazhin. Atje ku drurët duhet të priten për të rregulluar punët e ndërtimit kompensimi dhe zëvendësimi i plotë i tyre duhet të paguhet.

11 PËRFUNDIME

1. VPNM përfshin parashikimin dhe planifikimin e masave zbutëse të ndikimeve të projektit në mjedisin fizik dhe social.
2. VPNM është një proces që zhvillohet brenda procesit të planifikimit dhe zbatimit të projektit.
3. Qëllimi i VPNM nuk është të pengojë zhvillimin ekonomik dhe as të ruajë të pashqetësuar ekosistemet natyrore, por të balancojë faktorët ekonomikë, teknikë dhe ambienta me kostot përkatëse, si dhe të përmirësojë cilësinë e planifikimit dhe të zhvillimit.
4. Zonat në studim janë sipërfaq të shpërndara në territorin e Bashkisë Shijak, por në qendra të banuara dhe në të gjitha parcelat e shqyrtuara si pjesë e PDyV-së ka ndërtesa ekzistuese.

6. Objektivi i VPM, është që nëpërmjet vlerësimit cilësor e sasior paraprak të parametrave gjeologo-litologjikë, të treguesve hidro-gjeologjikë e hidrologjikë, të kushteve gjeologo-inxhinierike (vetitë fiziko-mekanike), parametrave sizmo-tekonik, morfologjik e gjeomorfologjik, të bazuara në kriteret standarde shkencore ndërkombëtare, sipas IAEGG, të tipizohen dhe të përzgjidhen një sërë parametrash dhe veçorish të sistemeve të shpërmendur natyrorë në shërbim të menaxhimit të infrastrukturës mjedisore, të mbrojtjes së aksidenteve, të përmirësimit të kushteve të punës etj.

7. Ky studim synon, analizimin e faktorëve pozitivë e negativë mjedisore, dhënien e masave zbutëse, si për reduktimin e ndikimeve negative.

8. Ligji Nr. 10440 dt. 07.07.2011 "Mbi vlerësimin e impaktit në mjedis" synon një vlerësim të përgjithshëm, të integruar dhe kohor të impaktit në mjedis të projekteve dhe veprimtarive që zbatohen, duke parandaluar dhe/ose kufizuar impaktin negativ në mjedis; një proces të hapur vlerësimi, të kryer në mënyrë të paanshme ndërmjet pjesëmarrjes së organeve qendrore dhe vendore, anëtarëve të publikut, organizatave jo fitimprurëse, sponsorëve të projektit dhe personave të specializuar në këtë fushë.

Ekspert i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis

Alfred Lako

